Yeni

MUHİT

Sene 1 *Resimli Aylık Aile Mecmuası* *No. 2*

Müvezzilerden edebi ilâvemizi ve elbise kalıbını isteyiniz.

Nushası 50 Kuruştur

مكتب اداره‌لرينه وطلبه وليلرينه خدمتده بولنمق ايچون

بيكر مغازه‌سى

رغبت عموميه‌يه مظهر اولان استاندارد قاريولالرينك

فيأتلرينى تنزيل ايتمشدر.

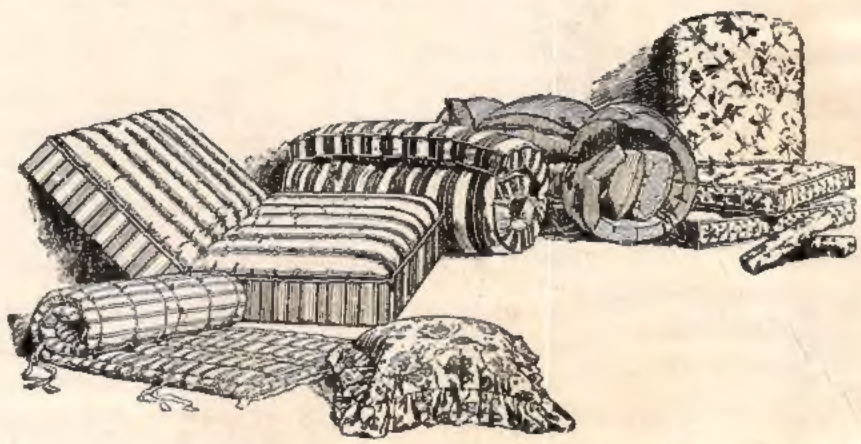

ليلى مكاتبده أك زياده استعمال ايديلن **استاندارد قاريولالرى** اولدينى اونوتمايكز !

بك اوغلنده استقلال جاده‌سنده **370** نومروده

بيكر ليمتد شركتى

تلفون : بك اوغلى 1473 — 1472

تلغراف : بك اوغلى **بيكر**

No. 501

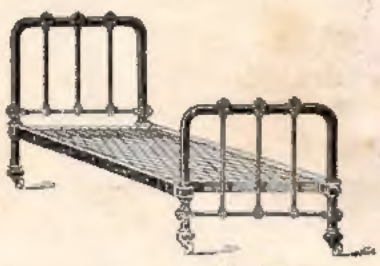

No. 501

MUHİT

Resimli Aylık Aile Mecmuası

Sene 1 | 30 Teşrinisani, 1928 | № 2

GÂZİNİN SON NUTKU

Cümhuriyet hükûmetinin umranî ve iktisadî programı

Üçüncü Büyük Millet Meclisinin ikinci içtimaı Gâzinin son derece mühim bir nutku ile açılmıştır. Bu nutuk, cümhuriyet hükûmetinin uzun bir sulh ve asayiş devresine lâyik mükemmel ve yepyeni bir umran ve iktisat programıdır. Bir kaç noktası birinci defa olarak doğrudan doğruya inkişaf gayelerimiz arasına girmektedir.

Son derece mühim olan bu noktalar şunlardır:

1) Toprağı olmayan çiftçilere toprak tedariki.

2) Geniş su siyaseti.

3) Cümhuriyet bankasının açılması.

4) Yeni alfabe.

(Bunlara, «kimsesizlerin kimsesi» olduğunu fiilen ispat eden cümhuriyetin ihdas ettiği, ve bir senede sermayesi 6 küsur milyon liraya baliğ olan Eytam Bankasını tesis etmek; halkın sana'ata rağbetini teşvik için tesis olunan Sanayi ve Maadin Bankasının malî kudretini artırmak; bir senede yeniden 500 kilometrelik demiryolu açmak; meslekî ve ihtisasî tahsil ve terbiyeye yeni yeni ehemmiyetler atfetmek noktalarını da ilâve etmeliyiz.)

Son nutukta, umran ve inkişafımızın en mühim gayeleri olarak zikredilen dört mühim nokta, hakikaten, Gâzinin dediği gibi, büyük Türk milletinin önüne pek vaıtlı bir medeniyet ufku açacaktır.

Saltanatın toprak kanunlarında, her köyün toprağı, köylülere ait olduğu yazılı idi. Fakat, buna rağmen, bir çok vilâyetlerde tekmil bir — hatta birkaç — köyün toprağı bir adamın mülkü olabiliyor, bilfiil o toprağı ekip biçen çiftçi köylüler o adamın haraç veren raiyeti bulunuyordu. Köyün beyi, ağası, raiyetinden (serflerinden) istediğini alıyor, istediğini onlara brakıyordu. Yakındaki diğer köyleri de talan (yağma) edebilirdi.

Padişahların Sultan Selim ve Kanunî gibi, en ziyade ihtişam ve kudret sahipleri bile bu derebeylerinin nüfuzunu kıramamıştı. Mithat Paşa islâhatından sonra başlıyan yarım meşrutiyet, 1908 den sonraki meşrutiyet hükûmetleri de bu derebeyliğe ilişememiş, bilakis, tegallübü Anadolunun diğer taraflarına da sirayet ettirmişti. Yalnız Gâzinin açtığı feyzli ve nurlu cümhuriyet devrindedir ki 1924 isyanı hakkıyle bastırılarak, derebeylik kökünden sökülüp kaldırılmıştır. Şimdi de o mütegallip sınıfın gaspen elleri arasında bulundurdukları toprakları istihsal vasıtalarından mahrum çiftçilere vermek gibi inkılâbî ve muazzam tedbirler hükûmetin iktisadî programına konulabilmiştir.

Reisicümhur Hz. yalnız Şark vilayetlerinde değil, memleketin diğer kısımlarında da topraksız çiftçilere toprak tedarik etmek lüzumundan bahsediyorlar. Bu itibarla, bu sene meclise toprak mülkiyetini, ve tasarruf hakkını ihtiva etmek üzre tam bir ziraî kanun verilecek demektir. Işte cümhuriyet hükûmeti bu sene bu mühim ve muazzam mes'eleyi halletmeğe karar vermiştir. Bütün gönlümüzle muvaffakıyetler temenni ederiz.

YENİ

Eski Ankara: Hacı Bayram Kapısı

Asyanın uzun zaman müstemlike halinde idare olunmuş bazı memleketlerinde eski, köhne şehirlerin mukabil bir cihetinde inşa olunmuş yeni, temamile modern şehirlere tesadüf olunur. Bu şehirlerdeki muhteşem binalar, bankalar, tiyatrolar, oteller, evler memleketin asıl öz evlatlarıiçin değildir; memleketi iktisaden istismar için oraya yerleşmeğe lutfen tenezzül eden ecnebî sermayedarlarının istirahati, zevkı, eğlencesi ve kazancı için yapılmışlardır. İstanbulun bile Karaköy ve Beyoğlu tarafları düne kadar — belki de bugün — aynı feci manzarayı irae etmiyor miydi? Eski Osmanlı İmparatorluğunun bütün büyük şehirleri: Selanik, Beyrut, İzmir... aşağı yukarı Asya müstemlikelerinin birer eşi değil miydi ?

Eski Ankara: Kal'e

Halbuki *Yeni Ankara*, genç Türk Cümhuriyetinin yeniden kurulan payıtahtı, Yakın ve Orta Şark âleminde, ilk defa olarak bir istisna teşkil etmek üzre vücuda getirilmiştir.. Yeni Ankara, bütün hükûmet daireleriyle, bütün Bankalarıyle, bütün mektebleriyle, otelleriyle, şaleleriyle, evleriyle, ancak memleketin öz evlatlarına aittir; bütün o muazzam binalar medenî insanlar gibi kendi memleketlerinde yaşamak istiyen ve yaşamasını bildiklerini gösteren Türkler için yapılmıştır. Eski Asya, eski imparatorluk alışmıştı: Öz evlatları alınteri dökerdi; yamalı paçavralara bürünerek ahırdan beter yerlerde, karnı doymıyarak yaşardı ; kazancının fazlasıyle ecnebî sermayedarlarının servet ve ihtişamı içinde,lüks bir hayat geçirmesini gayet tabii bulurdu: *Yeni Ankara* o kadercilik an'anesinin genç Türkiye cümhuriyetini yaratan inkılapçı türk neslinde eseri bile kalmadığını gösteren en maddi bir misaldir. On iki sene evel Türk hükûmetinin ve müdiran sınıfının tek bir bankası yoktu ; banka tesis ve idaresini türklük için adeta bir emrimuhal zanne-

Eski Ankara: Kal'e

ANKARA

derlerdi. Halbuki bugünki inkılapçı, cümhuriyetçi nesil, her biri bir milyon ve daha ziyade lira kıymetinde mütaaddit bankalarıyle, tekmil bir payıtaht yaratabilecek bir malî ve medenî iktidar gösterebilmiştir!

* * *

Yeni Ankaranın kusurlarını sayanlar pek çoktur; pilânsızlık, belediyesizlik, dağınıklık, rantın yükselmesine karşı kâfi tetbirler alınmamış olmaklık, v. s. Bütün bunlar doğru olablir. Hiç bir kusur ve hatanın vakı olmaması son derece şayanıarzu bir şeydi. Fakat düşünülmeli ki genç Türkiye cümhuriyetinin payıtahtı: medeniyet yaratmak, ve öz emeğinin eseri olacak o medeniyet içinde medenî insanlar gibi yaşamak aşkını besliyen kahramanlar neslinin fevrî bir tezahürüdür. Türkiye cümhuriyeti nasıl Türk inkılâbının fevrî bir siyasî eseri ise, *Yeni Ankara* da aynı inkılâbın fevrî bir eseri umranisidir.

Her milliyet duygusunu ruhunda hisseden, Yeni Ankarayı baştan başa bir otobus seyahatiyle gezerken göğsünün bir millî iftihar ve gurur ile kabardığını duyar; ne henüz izalesine bir çare bulunamıyan tozundan, ne yeni dikilen ağaçların bakımsızlık yüzünden gösterdikleri elim manzaradan, ne de sair küçük kusurlardan şikâyet eder. O, içinden mütemadiyen: «Dört senede şu yüz milyon liralık binaları vücuda getirenler, şu bataklıkları kurutup sıtma gibi bir âfetle mücadeleye imkân bulanlar... tozu da yenecekler, parklar ve ormanlar da yaratacaklar; şehri ve civarını sulara boğacaklar; yalnız bu şehri değil, bütün memleketi ihya edecekler» diyor ve buna sarsılmaz bir imanla inanıyor.

AHMET CEVAT

Yeni Ankaranın en güzel binalarından. Sıhhıye Vekâleti

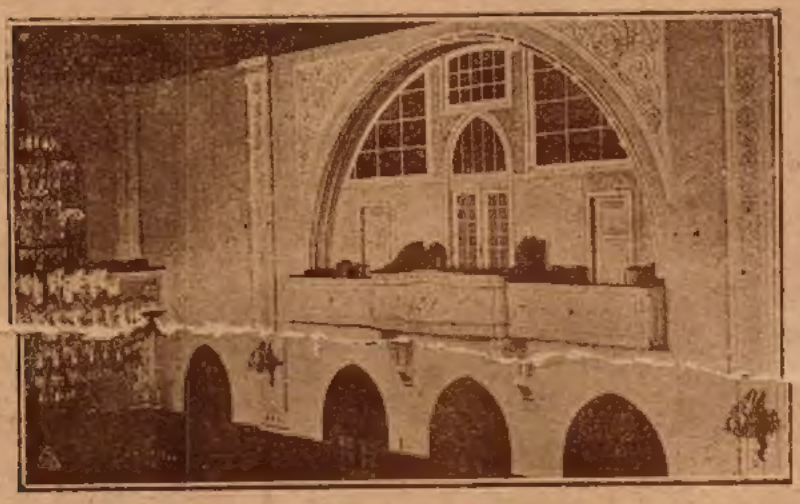

Büyük Millet Meclisinde Gâzi hazretlerinin locası

Ankarada tezat: Yeni ile eski

BÜYÜK GAZİ VE SAN'AT

Gâzi ilme ve san'ata, bilgiye ve güzelliğe meftundur. Her şeyin, her işin, her tedbirin ilme, fenne muvafık olmasını, san'atla yapılmasını arzu eder. Fakat ilim ve san'at namına edilen safsatalara asla tahammül etmez.

İlmî işlerde hakikî ihtisas sahiplerinin reyini sorup anlamadan şahsî fikirlerini ortaya sürmez; fakat ihtisas namına biri birlerine zıt reyler karşısında kaldığı zaman hakkıyle isabetlerinden ve ilme de vukuflarından şüphe eder.

İlimlerden en ziyade tarih ile içtimaiyata aşıktır. Yarattıkları büyük Türk İnkılâbını, misilsiz bir muvaffakıyetle, safha safha inkişafa mazhar edebilmeleri tarihte ve içtimaiyatta nasıl büyük bir ustat olduklarını göstermeye kâfidir. Neş'e ve muhabbetle riyaset buyurdukları samimî meclislerin en neş'eli ve en muhabbetli saatinde ilme, içtimaiyata, şiir ve san'ata mütaallik umumî musahebeler açmak, her kesin fikir ve mülahazasını sormak, bunların etrafında münakaşa ve münazaralar yürütmek, en ziyade sevdikleri zihnî eğlencedir.

ŞAHSÎ İNTİBALAR

Birkaç defa «san'at nedir?», «şiir nedir?» sualile bir ilim ve san'at münazarasını açıp idare ettiklerine şahit oldum. Bir defasında, dolmabahçede, mecliste hazır bulunan şair, muharrir, âlim v. s. zevatın ifadelerinden san'atın basit, tam, kusursuz bir tarifi alınamıyordu; kendileri: «Bence en muvafık tarifi şudur:

«San'at güzelliğin ifadesidir» dediler.

Sonra itmam buyurdular:

«Bu ifade sözle olursa şiir, nağme ile olursa musiki, nakş ile olursa ressamlık, naht ile olursa heykeltraşlık, bina ile olursa mimarlık... olur.»

Şüphesiz en basit, en muvafık, en doğru tarif bu idi. Kabulünde tereddüt edilemezdi. Ancak «Güzellik nedir?» mes'elesinin hallinde mutlak surette bir cevap verilemezdi; güzelliğin nisbî bir kıymet olduğunu kabul zaruriydi. Fakat bu mes'ele bahsın ancak fer'î bir cihetini teşkil ediyordu.

San'at eserlerinin tarihî ve içtimaî şeraitle sıkı bir münasebeti olduğuna iman eden *Gâzi* bu cihetin izahını mecliste hazır bulunan bir içtimaiyat

âliminden sormuşlardı; bu münasebetle açılan sohbetin nihayetinde ilme olan meftuniyetlerini ifade buyurarak: «İlmî tetebbuatla ciddî surette tevaggule vaktım olsaydı, en ziyade içtimaî ilmin tetebbu ve tamikiyle meşgul olurdum» demişlerdi.

Bilhassa şi're verdikleri içtimaî kıymet çok büyüktür. Hakikaten tarihin bazı devirlerinde şiir çok mühim, çok fa'al bir rol oynayabilmiştir. Şi'rin her zaman böyle mühim, fa'al ve nafi bir rol oynaması da mümkündür. Elverir ki şair zamanın en samimî, en necip, en san'atkâr tercümanı olabilsin.

Çankayada, gene böyle bir neş'e ve muhabbet meclisinde, şairin tarifini sormuşlardı. Şairlerimizden bir zat *Hügo*nun:

Le poète est un écho sonore au milieu de l'univers.

Tarifini söylemişti. *Gâzi*, şairin yalnız bir aksisedadan ibaret olacağı kanaatinin zihinlerde tahassül etmesine mahal vermemek için münakaşanın sonunda şairin tarifini şu suretle ikmal buyurdular:

«İnsanlarda bir takım ince, yüksek ve necip duygular vardır ki beşer onlarla yaşar. İşte o ince, yüksek, derin ve necip duyguları en ziyade duyabilen ve diğer insanlara duyurabilen şairdir.»

Şi'rin ve şairliğin bu yüksek mefhumunu böyle basit ve vâzih surette tarif edebilen *Büyük Gâzi* elbette hasis, bayağı, manasız, kıymetsiz, menfi ve mariz hislerin manzum ifadesine şiir namını vermeğe tahammül etmez. Bu gibi lâfları neşredenlere kızar, onları halkın zihnine, zekâsına hörmetsizlikle ittham eder.

Şiir ve şair hakkında böyle yüksek bir fikir ve his beslediği içindir ki Mithat paşa devrinin yetiştirdiği şairler arasında en ziyade Namık Kemali beğenir; Ziya paşayı da takdir eder. Hakikaten bu iki şair ve edip müstesna bir surette devirlerinin necip, derin, samimî tercümanı olabilmişlerdi. Türk idealini millî bir hamaset ve cesaretle terennüm etmişlerdi. Vatan manzumeleri, Hürriyet kasidesinin muhtelif beyitleri, Tercii bendin bir çok parçaları, zafernamenin bazı kıt'aları... İşte bu şiirlerdir ki bütün bir devrin gençliğine vatan muhabbetini duyurmuş; ruhlara çelik metanetini vermiş, alınlara eğilmemek gururunu öğretmiş, zamanlarının türk çocuklarını Romalılara ve Ispartalılara yakışacak bir vatanî terbiye ile yetiştirmiştir.

Abdülhamit istibdadının hafiye ve casus rejimi altında boğulmayan, haykıramazsada kalplere nüfuz eden ney-

Türk Neferi

Yeni Türk Cümhuriyetini yaratan üç Büyük Millî Kuvvet

Türk Kadını

Yeni Türkiye yakında demir yol şebekeleriyle örtülecek; kendi kömürü, kendi mazutu ve benzini ile trenlerini, otomobillerini, fabrikalarını, tayyarelerini işletecektir. Gelecek Türk nesillerin kadınları omuzlarıyle, erkekleri kağnı ile, siperlere cephane taşımağa mecbur olmıyacak.

Fakat Türkiye daima evlatları tarafından aynı aşk ile sevilecektir.

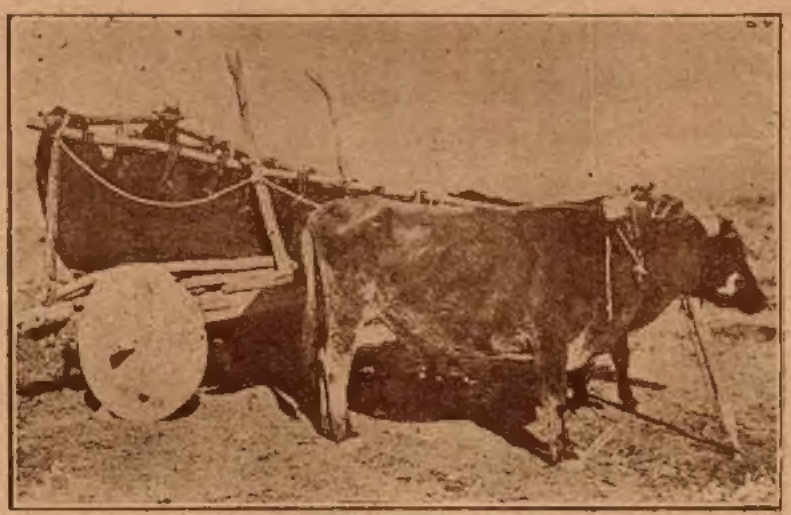

Türk Kağnısı

halarla inildeyen, nihayet meşrutiyette «pak ve dırahşan» bir alınla Türk gençliğine garb medeniyetini işaret etmiye çalışan Tevfik Fikret de, *Gâzi* indinde bir Türk şairidir. «Sis» son derece beyendikleri şiirlerdendir. Halbuki kurunuvustaî veya diğer sathî ve enfüsî mevzular *trete* eden ve çok daha fazla mahsulat şiriye yetiştiren kozmopolit şairlere *Gâzi*, Türkün ideali bakış noktasından, hiç bir kıymet vermez.

∴

Büyük Gâzinin inkılapcı ve diriltici rehberliği ile siyasî istiklâlini kazanarak cümhuriyetini kuran, pek kuvvetli ve genç hamlelerle tarihinin hakikî yükselmek devrini açan Türk Milleti, şu anda, millî idealini terennüm edecek, ruhuna âtinin istediği yeni mücadeleyi sevdirecek millî şairini beklemektedir.

AHMET CEVAT

BABA OĞUL

Eski zihniyet ile yeni zihniyetin çarpışmasını metin bir uslûpla tasvir eden bir hikâye

Muharriri: YAKUP KADRI

Kadızade Hacı Hilmi Ef. şapka kararnamesi çıktığı günden beri evinden dışarıya ayak atmıyordu. Dünyadan elini eteğini çekti, bütün işlerini oğlu İhsan Beye bıraktı. Hacı Hilmi Ef. işten el çekecek bir sinde olmadığı gibi, oğlu İhsan Bey de henüz iş başına geçecek bir çağa gelmemişti. Bundan başka, zavallı genç daha İstanbulda tahsilini bitirmemiş ve Anadolunun bu ücra kasabasında yerleşmeye karar vermemiş bulunuyordu.

Ne yazık ki babasının itikâfe çekildiği anda tatiller dolayısiyle Amasyada idi; eğer bu esnada İstanbulda olsaydı onu buraya çekebilecek hiç bir kuvvet mutasavver değildi; halbuki, işte, birdenbire şapka kanunu çıkıverdi, ve Hacı Hilmi Ef. kendisine nüzul isabet etmiş bir adam gibi, ininde, minderi üstünde mıhlandı kaldı. Ve ailenin bütün umuru tabiatiyle İhsan beyin omuzlarına yükleniverdi.

Bu umur ise o kadar hafif ve basit değildi; evvela ekilip biçilmesi lâzımgelen bir koca çiftlik vardı; sonra, kasaba dahilinde bütün Karadeniz limanlariyle tüccarî münasebatta bulunan bir mağazanın idaresi icap ediyordu. O vakte kadar hayata kitaplardan başka hiç bir vasita ile temas etmemiş bulunan biçare genç için bu dürüşt hakikatlerle baş başa, göğus göğuse gelmek elim bir imtihan oldu.

Bundan başka bazı hususlarda, genç adamı, babasının fikir ve tecrübelerinden istifade etmek istedikçe muannit herif sünnetişerife üzre kirpilmış kırçıl bıyıklarının altından sarkan dudaklarını büküyor:

— Bana sorma; ben bir şey bilmiyorum, gayri, diyordu.

Kalbinde oğluna karşı da gizli bir nefret ve husumet beslediği belli idi. İhsan da onlardan biri değil miydi? O da ilk günden beri başlarına bu menhus serpuşu geçirip şadımanlık edenler meyanında, sarih bir tasvip vaziyeti alamamış mıydi? Gerçi aralarında bu mes'eleye dair hiç bir münakaşe olmadı; fakat münakaşeye ne hacet? İhsan da kendi fikrinde olsa, hiç değilse eve girdikten sonra başına fesini geçirmesi, hiç değilse kendi önüne çıkarken başaçık durmaması lâzım gelmez miydi? Zaten bütün bu muhakemelere ne hacet! çocuğun okuduğu kitaplar, işte, hep meydandadır; ekserisi frenkçe olan bu kitapların hangisi onun zerre kadar din ile mukayyet olabileceğine delildir?

Hacı Hilmi Ef. oğlunun suallerine, istizanlarına «Bilmiyorum!» cevabını verirken, onu ezada görmekten mütevellit bir vicdanî haz duyuyordu. Sanki, ruzu cezada isyanları meşkûk bazı ruhları Sırat Köprüsünün üstünde müteredditve şaşkın brakmağa memur bir zebanî imiş gibi, karşısındakinin haline acı ve müntekımane bir tebessümle gülüyordu.

Oğlunun kendisinden cevap almak için israr ettiği bir gün, bu zebanî sükûnetini kaybeder gibi oldu ve bağırdı:

— Dünyayı bu akılla mı idare edeceksiniz! yuf size, yuf size!

Delikanlı bu umumî tevbihin altında ne kadar derin ve kesif bir taassup ateşinin gizlendiğini hissetmedi değil — fakat kim bilir, belki o da kalbinde başka neviden bir ateşin hararetine güç dayanıyordu — kendini tutamadı, feveran etti:

— Sizin aklınızın memleketi nelere sürüklediğini gördük; dedi.

Hacı Hilmi Ef. aylardan beri susuyordu, fakat onun bu sükûtunda bir boraya takaddüm eden hava rükûdetinin tehditkâr ve sıkıcı ağırlığını andıran bir şey vardı; birden yuvarlak, küçük gözlerinin halkalarında kıvılcımdan

... İhtiyar, bir hindi gibi boynunu uzatarak, ve bir hindi gibi kabararak...

çizgiler hasıl oldu, yüzü bir koyu bulut rengi bağladı, ve oturduğu yerden iki diz üstü doğrulup:

— Lânet olsun, lânet olsun, lânet olsun hepinize diye gürledi.

Genç adam yarı öfkeden, yarı korkudan sapsarı kesilmişti. Ekseriya, bir takım muhayyel muarızlara karşı kendi kendine tekrar etmekten zevkaldığı bütün beliğ sözleri unuttu. Onun bu şaşkınlığından cür'et alan ihtiyar bir hindi gibi boynunu öne doğru uzatarak, ve bir hindi gibi kabarıp homurdanarak söylenmeğe başladı:

— Dünyanın tadını tuzunu kaçırdınız, hiç bir şeyde bet bereket bırakmadınız. İki yazdır, bir kere Allahın rahmeti yer yüzüne düşmedi. Bir de gelmişsin de «sizin aklınız, bizim aklımız» diye bir şeyler mırıldanıp duruyorsun. Bizim zamanımızda bahçemizin senin kafan kadar elmaları olurdu; şimdi, git bak, her biri bir ceviz büyüklüğünde ya var ya yok. Sen on onbir yaşında iken çiftliğe gittiğimizde, hatırlamaz mısın? mahsul arasında dolaşırken, başakların yüksekliğinden başın görünmezdi; şimdi, git bak, buğdayın boyu diz kapaklarına ya gelir ya gelmez. Bunlar sebepsiz mi? Bunların mutlaka bir sebebi olacak... Sizin uğursuzluğunuz, hep sizin uğursuzluğunuz...

Haci Hilmi efendinin tepesindeki püsküllsüz gecelik fesi bir ibik gibi kızarıyordu. İhsan, babasını o kadar komik buldu ki kendisini kahkahalarla gülmekten zor zabtetti; fakat dudaklarını geren müstehziyane tebessümü saklayamadı. İhtiyar bunun farkına vardı:

— Bir de gülüyor; hayasız, bir de gülüyor! Yıkıl karşımdan, yıkıl!.. diye bağırdı.

Genç adam bir an içinde, etrafını babasının başındaki fesin renginde kıp kızıl gördü. Öfkeden tirtir titreyen elleri ihtiyarın pörsük böynuna doğru adeta caniyane bir hareketle

uzanır gibi oldu; fakat kendini tuttu, iki kolu, naçar yanlarına düştü, ve hiç bir şey söylemeksizin döndü, ağır ağır dışarıya çıktı.

Lâkin bu günden itibaren delikanlının yüreği babasına karşı teskini kabil olmayan bir kin ve gayz ile doldu. O ane kadar yalnız haline acımakla, belki bir parça da gülünç ve şayanıistihkar bulmakla kaldığı bu adam, şimdi onun nazarında, mütemadiyen evin havasını zehirleyen, ve burada hayatı bir zindan azabı haline sokan bir şer ve lânet unsurundan başka bir şey değildi. Onunla her karşılaşışında bir hortlakla yüz yüze gelmiş gibi irkiliyor, saklanacak köşe, uzaklaşacak yer arıyordu.

Hacı Hilmi efendinin oğlu hakkındaki hissiyatı da bundan farklı değildi. Onu her görüşünde yavaşça karısının kulağına eğilip:

— Yahu, ne dersin, tıpkı domuz görmuş gibi oluyorum... sözlerini mırıldanırdı.

Artık aralarında hiç bir kelime taati etmiyorlardı. Bazen sofrada göz göze tesadüf edecek olsalar, her iki tarafın nazarı anî bir gayz ateşi içinde parlayıp sönüveriyordu.

Yavaş yavaş birlikte yemek yemeğe de nihayet verdiler. Baba ekseriya yemeğini bir tepsi içinde dizlerinin üstüne koyarak yiyor, ve oğul dışarıda, çarşıda bir aşçı dükkânında karnını doyuruyordu. Delikanlı, biraz daha sonra, işlerin çokluğunu behane edip çiftlige çekildi ve kasabaya indiği zamanlar da evin semtine uğramaz oldu. Kış geldi, oğul gene çiftlikten inmedi.

Bu iftirakı, evvela, sinirlerinin selâmeti namına muvafık ve hatta zarurî bulan Haci Hilmi efendinin gönlünde yavaş yavaş acaip bir üzüntü hasıl olmağa başladı. Karısına, ikide bir:

— Bak, bak, diyordu; it, bize kafa tutuyor... Şimdi kulağından tutup çiftlikten attırmak benim elimde değil mi? göreceksin, köpeğin kuyruğunu iki bacağının arasına nasıl sokacağını.

Ve ana ağlıyordu:

—A efendi, brak şu çocuğu, kendi haline, brak şu çocuğu... diyordu.

Lâkin, biraz sonra, Haci Hilmi efendi, hıncını karısından almağa başladı. Yani başında asıl uğraşmak, asıl didiklemek istediği adamı bulamayınca, onun anasına çatmakta fasıkane, mel'unane bir haz duyuyordu.

— Karı, keşke bu hain evladı dünyaya getiremeseydin, diye bağırıyordu; ve kadın boynunu büküp:

— Efendi, günaha girme, Allahın işi ne karışılmaz... diyordu.

Bütün sofular gibi Haci Hilmi efendi de, ötedenberi abus, sert ve merhametsiz bir adamdı. Fakat, uzun müddet evde kapanıp kalışı, oğlu ile aralarında geçen şeyler, onu büsbütün huysuzlandırmış, ekşitmiş, tahammül fersa bir hale sokmuştu.

Karısı ta evlendikleri zamanın ilk ayından beri onun zalimane tahakkümüne pek âlâ alışmış olmakla beraber, yaşının ilerlemiş bulunmasından mi? yoksa bu sefer mevzuubahs olan bir tanecik evladıdır diye mi? nedir; Haci Hilmi efendinin takazasına artık eskisi gibi tahammül edemiyordu. Arasıra, kocası kendisini fazla hırpalamağa başlayınca, tehevvürle ayağa kalkıyor:

— Yok, diyordu; gayrı bu kadarını çekemem; ben de başımı alır giderim...

O vakıt Hacı Hilmi efendi var kuvvetiyle ihtiyar kadının üzerine saldırıyor, yumruklarını birbiri ardı sıra zavallının neresine gelirse indiriyordu:

— Gidersin ha! başını alıp gidersin ha! İşte, işte; al bir tane, al bir tane daha...

Ve bir hind cevizi büyüklüğünde, ve bir hind cevizi gibi kıllı yumruklar kadının, başına, ensesine, omzunlarına, sırtına, taş agırlığında, taş sertliğinde, mütemadiyen iniyordu.

Haci Hilmi efendi karısını böylece uzun uzadiye döğup hurdehaş ettikten sonra, kendisi de bir üçüncü adamdan dayak yemiş gibi bitap natuvan, soluyarak, minderin üstüne yığılip kalıyordu.

Lâkin bir zaman geldi ki merhametsiz adam, bütün bu işkencelerle dahi hıncını alamaz oldu. Gerek karısına, gerek oğluna azap vermek için oturduğu köşeden daha başka tedbirler, çareler araştırmağa başladı; adeta günlerce murakabeye vardı, istihareye yattı; nihayet günün birinde şunu buldu:

(Devamı 151 inci sahifede)

KALPTEN KALBE

HATÇEDEN GÜNERE

Muharriri: ERCÜMENT EKREM

Teşrinievvel...

Cici Güner!

O, ne o? Ben dün akşam, misafir odamda kış için tertibat yapmakla meşgulken hizmetçinin getirdiği mektubu, senden olduğunu anlar anlamaz, hemen kapıp okumağa başladım. Nazarlarım satırların üstünde ilerledikçe içimde bir sızı peyda oldu. Doğrusu bu: Ben senden böyle mektup beklemezdim.

Bir ay evel, beyaz gelinlik elbisesinin içinde, bahar güneşi gibi etrafa gülümseyen, gözlerinde tam bir bahtiyarlığın ışığı parıldıyan Günerle, bana buğün o hırçın mektubu yazan Güner arasında ne büyük fark var!

Bir ay! böyle bir tahavvülün husulûna, ne de olsa, kâfi bir zaman değildir. Bunun için dert olarak sayıp döktüğün şeylere bir türlü ciddiyet atfedemiyorum. Hem de senin gençliğini, hatta çocukluğunu, terbiye edilmemiş hassasiyetini hesaba kattığım halde...

Fakat, bir an için, şikâyetlerini haklı ve mubalâğadan hali addedeceğim, Güner, ve sana ablalığımın ve evlilik hayatında kıdemimin verdiği salahiyetle, nasihatler vereceğim.

Sen bu nasihatlerimi, bir müddet, tecrübe için tutacak olursan şimdilik bir uçuruma doğru atmakta olduğun acemî adımlarının istikametini kolayca değiştirebilirsin.

İkimiz de genciz... Fakat her birimiz, hayatın ikinci merhalesine atılıncıya kadar başka muhitlerde, başka görgüler, başka telakkilerle büyüdük, yetiştik. Sana karşı bu hanım nine tavrını takınmağa o sebepten kendimde bir hak görüyorum.

Sen annesiz, seni çılgınca seven, bir dediğini iki etmeyen, kuzu gibi bir babanın dizinin dibinde, hayatı tahlile vakit bulmadan, gelinlik çağına girdin. Ben muhafazakâr ve müstebit bir babayı ömrünün sonuna kadar idareye çalışan ve muvaffak olan bir annenin kızıyım. Babamı gördükten, onun titizliklerine alıştıktan sonra bugünkü kocalarımız bana terbiyeli birer mektep çocuğu gibi geliyor.

Yirmi sene, evet, tam yirmi sene, ben babamın nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığını ayırdetmeye çabaladım. Bu günün erkeklerini ise bir kaç gün içinde anlamak işten bile değildir. Ve bu sayededir ki, Güner, dört senelik yuvamda bir gün ne bir kavga ne bir geçimsizlik, ne de en ufak bir güceniklik olmuştur. Benim bazı ufak tefek şeylere katlanmam, kocamın da bana karşı fedakârlıklar ihtiyar etmesini intaç etmiştir.

Evlenmek bir şirket aktetmektir. Bu şirketin sermayesini her iki tarafın fedakârlıkları teşkil eder. Bu sermayeyi şerikler aynı mıktarda koymazsa o şirket yürümez.

Diyorsun ki: «Babamı göreceğim geldi. İzzete söyledim.. Beni babama gönder, dedim... güldü ve cevap vermedi... fena halde sinirlendim... iki gün çehre ettim... ben yabancı bir adama babacığımı feda edemem... üç gün sonra bir daha söyleyeceğim, izin vermezse, ben kalkıp geleceğim...»

Aman, ne çocuk, ne şımarık sözü, bu! Senin o sarışın, cici kafanın içinde böyle hiç yoktan fırtınalar kopmasına şaştım da kaldım. Üç, dört satır evel, kocanın seni çok sevdiğini, sana o yaşadığın çorak yerde hayatı çok tatlı bir şekle koymak için nasıl uğraştığını yazıyorsun da, sonra böyle bir adamı izdivacının hemen ilk ayında bırakıp buraya, babanın yanına gelmek için ona çehre mi ediyorsun, Güner? Bu, hangi insafa sığar?

Beyaz gelinlik elbisesinin içinde etrafa gülümseyen Günerle ...

Ele geçen saadeti kullanmak, hüsnüidare etmek lâzımdır. Babanı sevmen, onu göreceğin gelmen pek tabiidir. Ancak nikâh memurunun sana uzattığı deftere heyecandan titriyen elinle imzanı attığın anden itibaren, ana baba sevgisi, sandığın dibine yerleştirilen, artık kullanılmayacak, fakat öylece ilelebed muhafaza edilecek pek kıymetli bir eşya gibi, kalbin gizli bir köşesine tıkılmalıdır. Aklı fikri baba buçağında kalan bir kız, hiç bir vakıt iyi bir zevce, itinalı bir anne olamaz.

Koca, karısının gönlünde, her kim olursa olsun, kendinden başkasına aid sevgiye, ve hususiyle bu sevginin kendisine karşı ısrarla izhar olunmasına tahammül edemez.

Sen bugün, hayatını bağladığın erkeğin iştirak kabul etmiyen bir hazinesisin, Güner. Kendini hep ona, onun huzuruna, onun saadetine vakfedeceksin. Ve sen de kendi huzur ve saadetine onunla vasıl olacaksın.

Düşün bir kere: Kocanın henüz bir aylık can yoldaşı bulunuyorsun... O senin her halinden, her hareketinden kendisine merbutiyetinin derecesini ölcüp, saadetinin miyarını tayin etmek istiyor. Sen buna meydan brakmadan: «Beni babama gönder!» diyorsun. Bu talebinden o ne anlar, bilirmisin, Güner? Ben senin yanında istediğim kadar, umduğum kadar bahtiyar olamadım... Baba bucağı gözümde tütüyor... beni oraya gönder de bir aylık saadet tahassürümü gidereyim.

Ah! Güner! Mini mini kardeşim! Sen hiç bir vakit böyle suitefehhümlere meydan vermemelisin. Meydan verirsen, yavrum, sana hergün biraz daha yaklaşması lâzım gelen zevcini, korkarın ki kendinden uzaklaştırırsın.

Erkekler hodgâmdır, Güner; karılarının münhasiren kendilerini sevmelerini isterler. Her hazzımızın, her zevkımızın, her saadetimizin yegâne menbaı olmak, onların çok kıskandıkları bir haktır.

Bağrına taş basacak, babanı belki yıllarca görmemeğe katlanacaksın. Bu birkanundur, yavrucuğum.

Bazen tahassürün artacak... gizli, gizli köşelerde ağlıyacaksın . . . Fakat kocanın karşısına yine güler yüzle çikacak, ona belli etmiyeceksin.

Sen bir ay eveline kadar Basri beyin kızı idin. Bugün İzzet beyin zevcesisin. Artık hep bu sıfatla tanınacak, bu sıfatla anılacaksın. Gözünde, gönlünde hâkim mevkı onundur.

Sil gözlerini, cici Güner! Git, kocanın boynuna sarıl ve onun böylece gönlünü aldıktan sonra çekilerek babacığına güzel bir mektup yaz, emi?

Seni kalbimin bütün samimiyetiyle kucaklar, öperim, cicim.

HATÇE

Müstensihi: ERCÜMENT EKREM

نیلاحق کلمه‌لر ئوته کیره اصلا بکزه‌مزلر. مثلا : برقاچ سنه‌أول پروفسورلریمزدن بری attention کلمه‌سنه مقابل اولارق «تحدیق» کلمه‌سنی اصرار ایله تکلیف ایتمشدی ، حتی بوکلمه بر کتابه‌ده کچیریلمشدی . او مدرس بك : « دقت ، ایجه‌لك دیمکدر ، آتانسیونك مقابلی اولامز!» دییور، قونوشمادینه اصلا کچمه‌مش اولان اوعربجه سوزی قبول ایتدیرمه‌یه چالیشیوردی. هرکس شیمدی بوغیرتك بیهوده صرف اولوندیغنی بیلیور. بوکا مقابل خلق لساندن لغت کتابنه کچمش اولان «اوزه‌ن- özen » کلمه‌سنی آلالم . « اوزه‌نمك ، اوزه‌نه‌بزه‌نه، اوزه‌نمش ده یاراتمش » کبی مستعمل تعبیرلریمزك یانده «اوزه‌ن» اسمی بزه هیچ‌ده یابانجی کلمه‌یور. بوکلمه‌نك وبونك کبی یوزلرجه دیکرلرینك لسانه آلینماسی محررلرك آزبرچالیشماسیله ممکندر.

خلقك لسانی طن اولوندیغی کبی فقیرده ده کیلدر. خلق لسانی تشکیل ایده‌ن کلمه‌لری طوپلامق ایچین تشکل ایده‌ن هیئتك راپورنده شویله دینیلیور :

« اودورده دخی ... خلق ، آنادولونك طوپراغی تریله صولایان وفیضلندیره‌ن تورك رنجبری ، یورغونلغنی تورکجه تورکولرله دیکلندیریبور ، سه‌ویجی تورکجه شارقیلرله ترنم ایدییور ، ذکاسنك شعله‌لری تورکجه مسیرده پارلاتیوردی . آنالر یاورولریمك صالنجاقلری تورکجه نیتیلرله صالیور ، قیزلر سرحده کیدن یاووقلولرینك حسرتی تورکجه أزکیلرله آووتو- یوردی . طاندیر باشی محبتلرنده ، قایا باشی طوپلانمالرنده کتله‌لرك نشئه‌سی تورك دهاسنك صنعتلی أثرلریله دالغالانیور ، کوپورویوردی . شهرلرك چارشی وپازارلرنده ، دستکاهلرده ، اعمالاتخانه‌لرده، ترسانه‌لرده ، طوپخانه‌لرده ملی صناعت وتجارتك بوتون ایجابه وخورده ایشلرینی وجود ودماغلرینك فعالیتی ایله تأمین ایده‌ن چالیشقان کتله‌لر، هرکونکی معامله‌لرنده کرکی کبی انکشاف ایتمش بر تورکجه قوللانیوردی . فقط شرق قوزمو- پولتیکنك سفاهتلری ایچنده جوروین سرای ایچین ، أندرون مکتبنك یاراتدیغی قصیده و غزل أدبیاتنك آغیر خمارندن آیلوب‌ده «سوق‌وبازار أهلی» دیه استحقارایتدیکی شهرلیلرك ، ویاخود یاری یابانی برجماعت کبی باقدیغی آنادولو چیفتجیسنك دیلنه قولاق‌ویرمه‌یه تحمل ایتمه‌سی تصور ایدیله‌مزدی . آنجاق ملتك هربوکسه‌لیشه، هر اجتماعی انکشافه ، هرمدنی ظفره استعداد وقابلیتی اولدیغنه بوتون روحیله ایمان ایده‌ن جمهوریتجی نسل، هر شیدن اولدیغی کبی، لسانده‌ده خلقجی اولا- بیلیردی. خلقك دیلنه مراجعت ایتمك، خلق دیلی ده‌نیلن ملی دهما اورمانلك ایچنده علمی براستکشاف یاپمق ، یازی انقلابی بوتون وصغلام‌براکلابیشله باشاران بویوك غاری نسلنك أك أول ئوکنه چیقان بویوك ایشدر . »

بویوك رهبرمزکوی میدانلرنده خلقه بالذات درس ویرکن

کورولویورکه ، یازی انقلابندن صوکرا لسان انقلابی‌ده لایق اولدیغی أهمیتله آکلاشیلمش وبرسیستم داخلنده تحققی چاره‌لرینه توسل اولونمشدر . هرکونکی مطبوعات‌ده لسان انقلابنك ، هیچ اولمارسه لسانی ساده‌لشدیرمه‌نك لزومنی ادراك ایتمکده‌در . بوتون بو آشکار علامتلردن نر شوئی استخراج ایتمکدن چکینمه‌یوزر :

یازی انقلابی لسان انقلابی تعقیب ایده‌جك وبوندن حقیقی بر « تورك دیریلمه‌سی » دوری آچیلاجقدر .

محرری : احمد جواد

یازی ده کیشدیرمه‌مك بوتون ممکت یچین ، بوتون تورك ملتی ایچین به‌قادار فیصلی رانکشافه باشلانغیچ تشکیل ایده‌جکنی أولدن تخمین ایتمك ممکن ده کیلدی . یکی یازینك بودرجه قولایلقله تطبیق ساحه‌سنه چیقماسی ایسه کیمسه طرفندن دوشونولمه‌مه‌یوردی . آنجاق ایکی سنه‌ده ایریشیله‌جکی صانیلان نتیجه‌لر ایکی آیده ، هم‌ده یکی یازی ایچین برقاچ ون چیقمادن ، أله‌ایدیلدی . کونده‌لك عزتلر برقاچ ستونی ، حتی صحیفه‌سنی وأك مهم خبرلرینی یکی یازیی به آیردیغی کبی ، صرف یکی یازی ایله چیقان ، صانیلان و اوقونمق موقوت غزته‌لرده واردر . مکتب کتابلری ، بویوك برقسمنی اعتباریله ، شیمدیدن یکی یازی ایله باصیلمش ، درسلره بو یازی ایله باشلانیلابیلمشدر . فقط أك مهم نتیجه اوقومق یازمق هوسنك حقیقی بر یوکسلمه عشقی صورتنده دوغرودن دوغروبه امی خلق آراسنده اویانماسی اولمشدر .

خلقك بوهوسنی برسلطنت حکومتی مطلقا اهمال ایده‌رك حتی اوندن ثورکر ، فقط خلقجی بر حکومت او هوسی صو-غوتمامق ، اوندن أك بویوك وأك فائده‌لی نتیجه‌لری آلمق ایچین هیچ برتدبیری کری بیراقماز . ایشته جمهوریت خلق فرقه‌سیله برابر عصمت پاشا حکومتی بوتون شهرلریمزك ، أرکك قادین ، کنج اختیار ، بوتون نفوسنی اوقومق ایچین لازم کلن تدبیرلری کنیش مقیاسده اتخاذ ایتمه‌یه باشلامشدر . بویله برادیابیلغلغك بزی ، ملتجه ، پك یوکسك ، پك شرفلی برمدنیت سویه‌سنه کوتوره‌جکنه هیچ شبهه یوقدر . برقاچ عصر أول آوروپاده اینجیلك ملی لسانلره ترجمه‌سی تاصیل « دیریلمه Renaissance » دینیلن بویوك تاریخی دورك ظهورینه برباشلانغیچ اولمش ایسه ، عرب حرفلرینك تبدیلی ده بزم ایچین ، حتی عموم اسلامی شرق ایچین ، اویله فیصلی برانکشاف دوری ، « تورك دیریلمه‌سی » و « شرق دیریلمه‌سی » دورینی آچاجقدر .

بعضلری بر قاچ کون ایچنده هجه‌لمه‌مك اوقومق یازمق اولمادیغنی ، بر قاچ آی ایچنده اوقومق یازمق اوکرنه‌مك‌ده مدنیتجه یوکسلمك صایلمایاجغنی سویله‌یورلر . بو ذاتلر : « خلقك اوقویوب آکلایابیله‌جکی شیلر اولمادقدن صوکرا اوقومق یازمق ثوکرنه‌مك بویوك فائده‌سی اولماز » دیبورلر . شبهه‌سز مدنیتده یوکسلمك یالکز یازی ایله ده کیل ، لسان ایله‌ده علاقه‌داردر . یکی یازی ایله بنه أسکی لسانی عینیله یازاجق اولورسه‌ق خلقك استفاده ایده‌بیله‌جکی أثرلر پك آز اولور . چونکه خلقك دیلیله نهایت برطاقیم تفرقه رومانتری ویا أکلنجه‌لی حکایه‌لر باصیلابیلیر . خلقی یوکسلتمك ایچین یازی و بیلکی لسانی ممکن اولدیغی قادار قوتوشما دیلنه یاقلاشدیرمالیدر . بو مهم نقطه‌یی ، عصمت پاشا حکومتی ، بویوك انقلاب رهبرینك ارشادیله ، تمامیله آکلامشدر . پك یاقینده ترتیبنه باشلاناجق اولان « آنا تورك لغتی » خلقك دیلندن آیقیری کلمه‌لری احتوا ایتمه‌یه‌جك ، بالعکس خلقك لساندن یوزلرله کلمه آلینارق اولغته قوناجقدر .

بر کلمه‌نك لغته صوقولماسی ویا لغتدن آتیلماسیله حقیقة لسانه مال ایدیلمه‌سی ویا لساندن چیقارلماسی آراسنده مناسبت نه‌در ؟ می دییه‌جکسکز ؟ خلقك لساندن آلینان بر کلمه‌جانلیدر ، اونی یازیلرنده قوللانمامش اولان محررلرده سهولتله قبول ایده‌بیلیرلر . فقط کلمه تمامیله یابانجی برلساندن آلینیر وعمومك یکیدن استعمالنه باشلادیغی برشیئه‌ده تعلق ایتمزسه جانسز ، جامد براصطلاحدر ؛ برعلم ویا أدبیات آرغوسیدر . محدود برزمره‌نك ادراکی حدودی آشامز .

بزم اسکیدن عربجه و عجمجه‌دن آلوب علم کتابلریمزه وأدبی أثرلریمزه صوقدیغمز کلمه‌لر بویله برزمره آرغوسی تشکیل ایده‌رلردی . خلق دیلندن آلینوب علمی وأدبی برقیمته قوللا-

— شبهه‌سز کندی ایشیمزه باقاجغز . یکرمی سنه‌لك بردارغینلق مسئله‌سی ایچون حیاتمزی بوزاجق دکلزآ ! هم سز بر آمریقاقیزی صایه‌یلیرسکز، اویله دکلی ؟

— ئه .. وهت ؛ فقط ، سوکیلی جیمی ، بابمك قطعی برامرینه اطاعتسزلك کوسترهمم . چینلی روحندن بنده چوق شیلر قالمشدر . اکر بابام سزکله اولمهمی منع ایدرسه ، سوزندن چیقامام . معمافیه بکا هنوز بویله برشی سویله‌مدی . هادی کل، آیریلمازدن اول آرابه‌مله برکزینتی یاپالم .

— هرحالده بو ، صوك کزینتمز دکل ؟

— بلکه . .

***

« لیلی » ، سان فرانسیسقوده‌کی قونه‌قلرینه عودت ایتدیکی زمان، باباسنك دوقتور « لوو » دن هیچ بحث ایتمه‌یشنه چوق تعجب ایتدی. بومسئله حقنده ایرکیچ وقوعه کلمجکنه شبهه ایتمه‌دکاری بویوك محاربه ایچون ، بابا قیز ، هر ایکیسی‌ده، وضعیت آلیورلردی . « لی‌فای » ، برمعتاد، قیزینه قارشی مشفق وسخاوتکار بر پدر معامله‌سی ایدییور ، « لیلی » ده باباسنه هرکون کندینی دها زیاده سودیره‌جك وسیله‌لر ایجاد ایدییوردی .

نهایت چیفتلکه یوللاندیلر . ترهندن « سانتاقلارا » استاسیونه ایندکلری زمان «لی‌فای»، غایت شیق، پیریل‌پیریل پرلایان براوتوموبیلی کوسترهرك :

— ایشته یاوروم ، سکا کوچوك برهدیهم !

دیدی .

« لیلی » باباسنی اوپدی ، تشکر ایتدی؛ فقط یناقلری صارارمش، کوزلری شوفوره دیکیلمشدی . ضعیف ، اورکمش برصدا ایله :

— بابا ، بو .. آدام.. کیمدر ؟

دیه صوردی .

اونك کیم اولدیغنی بیلیوردی ! « جیمی » بی شبهه‌سز درحال طانیمشدی ! شوفور پرنده اوطوران کنج آدم، فی‌الحقیقه، « جیمی»نك کندیسی ایدی . اوزرنده ، سیمه‌مالرده میدیور قیزلرینه عاشق اولان شوفورلرك جادب اونیفورمه‌سی‌ده یوقدی ؛ عادی بر چینلی اوشاق قیافتنده ایدی .

لی‌فای :

— « سینغ چونغ » نك پرینه بکی کلدی . « سینغ چونغ » ، ابوینی وفاتلرندن اول کیدوب بر کره کورمك ایچون پردن برهچینه کیتمکه قرار ویردی . بو بکی اوشاقدن ممنون قالاجغکی امیدایدییورم، پك ایی توصیه‌لر کتیردی . اونی شوفور اولارق قوللانابیلیرسك ؛ اوتوموبیلدن آکلایور ، دیدی .

« لیلی » نك اورکمه‌سی‌کچمش؛ اونك پرینه اوتمکه قائم اولمشدی. ساکن ولاقید بکلیین « جیمی »یه زهرلی بر نظر عطف ایدرکن، باباسنه باردانه صوردی :

— بری کاعدلرینی ایی معاینه ایتدیکزمی ؟ بر طاقم شبهه‌لی کیمسه‌لرك معتبر عائله‌لره اوشاقلقله صوقولدقلری بو کونلرده چوق واقع اولویور .

« لی‌فای » تعجبله :

— البته معاینه ایتدم ، قیزم !

وجیبندن چیفاردینی برمکتوبی کوسترهرك :

— ایشته باق ، دوقتور « غووین » اونی سنه‌لردن بری طانیدیغنی ، ناموسلو ، چالیشقان ، ذکی بر آدم اولدیغنی یازییور . دیدی .

« رونالد غووین » ! « جیمی » نك مکتبده‌کی اوطه آرقداشی‌والك یاقین دوستی !

« لیلی » ، اوتوموبیلك یاننده پوت کی دوران«جیمی» یه‌خطاباً :

— اسمك نه‌در ؟

« جیمی » احترامکارانه :

— سان جین ، افندم .

— هادی چابوق باووارمی اوتوموبیله قوی ، سان جین !

« لی‌فای » ه او قدر حرارتله توصیه ایدیلمش اولان اوشاق ، آلدینی امری ایفایه قوشارکن ، او، قیزینك بوسرت معامله‌سنه‌حیرت ایدیوردی ، چونکه « لیلی » نك خدمتجیره قارشی دائما نازکانه داورانديغنی بیلیردی .

بکی اوتوموبیلنده « لیلی » شوفور یرینه اوطوردی . «سان‌جین» محترزانه :

— اکرمادمازل آلیشیق دکلرسه اد ره‌سی کوچ برماکنه‌در، دیدی .

— بن اوتوموبیل قوللانماسنی بیلیرم . کچ آرقه‌یه !

بو سوزلری سویلرکن « لیلی » نك آتش صاچان کوزلرنده «سسکی کس ! » افاده‌سنی « جیمی » صراحةً اوقومشدی .

***

« جیمی » دن کوچوك برانتقام آلمق ایچون « لیلی » بو قشام یکنده تووالتنه صورت مخصوصه‌ده اعتنا کوسترمشدی . ساکن کورونمه‌سنه رغماً ایچنده آتشلر صاقلی کوزلرینك اوزرینه ایچه سیاه قاشلری ظریف برر قوس حالنده چکیلمش ، آلت دوداغی خفیفجه قیزارتیلمش ایدی . قولاقلرنده ایلجی کوپه‌لر ، مینی مینی پارماقلرنده پیرلانطه بوزوکلر، قولارنده‌زمردایشلنمش آغیر آلتون بیله‌زیکلرواردی.

« جیمی » ، دوز بیاض کتتدن اوشاق البسه‌سیله سفره‌نك خدمتنه یتیشمکه اوغراشیرکن، سوکیلیسنك‌هانکی کوزه‌للکنه باقاجغنی شاشیرییوردی .

« لی‌فای » قیزینی تقدیر ومفتونیتله سیر ایدرك :

— اختیار بابا که قارشی بوقدر جیله کار داورانه‌ك فضله‌در . دوقتور « غووین » ایله مکتب آرقداشلرکدن بعضیلرینی بورایه‌دعوت اینسه‌ك، نه‌دیرسك ؟

بوآرالق « جیمی » نك النده‌کی طباق محلا سرت تاخته‌نك‌اوزرینه دوشه‌رك بیك پارچه اولدی .

قیز حشمله :

— سرسم !

دیه باغیردی .

« لی‌دی » دارغین برچهره ایله :

— قیزم ! دیدی .

— فقط، بابا ، بوآدام بوقدر دقتسزلك ایتمه‌لیدی . الك قیمتلی طباقلرمدن برینی قیردی !

(دوامی 154 نجی صحیفه‌ده)

— او حالده ، نه زمانه موافق کوروردسکز ، قیزیمك اوغلکزله ازدواجه طالب اولابیلیرسکز .

اونك هیچ برآرزوسنی ده رد ایتمدم ؛ چونکه اونی حقیقةً کوزمك بیکی کبی سوه‌رم . بودفعه آرزوسنه مخالفت بی چوق متأثر ایده‌جکدر .

— بوآرزوسنه مخالفت ایتمیهسکز ؟

— أوت . دوشونکز برکره ، لودیانغ ! اکر یکیدن تأسیس مناسبت ایدرسه‌ك او مسئله‌ده قباحتسزلککزی قبول ایتمش اولاجغم، وبوتقدیرده سزه قارشی یکری سنه حقسز معامله‌ده بولونمش وضعیتنه دوشه‌جکم . باری معصومیتکزدن امین اولسم! بوندن‌ده امین دکلم . واقعا اووقعه‌دن صوکرا کچن یکری سنه ظرفنده‌کی حیاتکزده شرف وحیثیت یولنده یورودیککزی کوردم . حتی بعضاً کندی کندیمه « بو ایشی بکا تاصل یاپابیلدی؟ بکا اخانت ایچون آدامه تاصل رشوت ویردی ؟ » دیه صوردیغم اولدی .

— بویله برشی یاپمادم .

— اوحالده نم ویرمش اولدیغم فیناتی الك اوفاق کسرینه قدر اوکره‌نمکه تاصل موفق اولدیکزده اوقونطرات ایشنی قازاندیکز ؟ اکر بکا معصومیتکزك دلیلنی کتیره‌بیلیرسه‌کز عموم مواجهه‌سنده خطای قبول واعلانه حاضرم . فقط اوزمانه قدر آرزوکزك حصولی غیر قابلدر . حتی ، ایجاب ایدرسه ، قیزیمه دوقتور « لوو » ایله قطع معارفه ایلامه‌سنی ده اخطار ایده‌جکم .

« لودیانغ » دها فضله مناقشه‌نك فائده‌سزلکنی بیلدیکی ایچون حرمتله وداع ایدرك چیقدی .

***

صنف آرقداشلری آراسنده آمریقان اسمی « لیلی » اولان « آح چوآنغ چیانغ » بوآقشام دوقتور « لوو » نك درسنك پتمه‌سنی صبرسزلقله بکلیوردی . درس نهایت بولدیغی زمان اوکا یاقلاشارق :

— دده‌مین بابام تلفون ایتدی ، جیمی . چیفتلکه برابر کیتمك ایچون بی چاغیریبور .

دیدی . کنج آدم مأیوسانه :

— سببنی آکلایورم . بن‌ده بابامدن خبرلر آلدم . سزکککنه کیدوب باریشمق‌ایسته‌مش . فقط پدریکزك قولاغنه کیرمه‌مش. حالا بویکری سنه‌لك دارغینلق !

— اوحالده نه یاپاجغز ؟

— نه‌ی یاپاجغز ؟

وکیمسه‌نك باقوب باقادیغنی آکلامق ایچون اطرافنه سریع برنظر عطف ایتدکدن صوکره ، « لیلی » نك خفیف کل رنکنده فیل‌دیشی آندیران یاغنه بر بوسه قوندیرارق :

چینلی حکایه‌سی :

عشق اوغرنده

ترجمه ایده‌ن :
م. کمال

« لودیانغ » ، سان فرانسیسقونك چین محله‌سنده‌کی جسیم ومحتشم تجارتخانه‌سنك قاپیسنده دورارق سوقاغك قارشی طرفنده ، یکانه‌رقیبی وکندیسنککی‌قدرمعروف ورنکین «لی‌فای» مؤسسه‌سنه‌دوغروبقدی. بوروشوق ، ذکی وساکن چهره‌سی ، ایچده دیدیین فیرطیه‌دن‌هیچ براماره کوسترمیوردی . یکری سنه أول اصلا پاپامغه عهد ایتدیکی برشیئی یاپمق اوزره ایدی ، یوزنی قیردیرارق بو اسکی حصه‌نك آیاغنه کیده‌جکدی .

معتمد برکاتنی چاغیردی وقاطون شیوه‌سیله :

— کیت قارشیده باق ، « محترم وعالی تبارذات » اورادهلری ؟ اکر اورادهلرسه « کوچوك برادر چاکرلرینك » کندیلرینی‌زیارت نیازنده بولوندیغنی سویلرسك ، دیدی .

کنج چینلی بیلدیریم ایله وورولمشه دونمشدی . بو ، اوقدر غیر مأمول برحادثه ایدی! مع‌مافیه آلدیغی‌امری ایفا ایچین قوشارکن کوزلرنده آنجق برآن ایچین برلمعهٔ حیرت پارلامش ، فقط درحال حساباتنه حاکم اولمشدی. هرکس بیلیوردی‌که ، « لودیانغ » ایله «لی‌فای» یکری سنه‌دنبری اوشهور عوعارتدن بری یکدیکریله برکله قونوشمامش لردی . بحرمحیط‌کبیر ساحلنك بو اك بویوك ایکی چینلی سرمایه‌دارینك بوراده‌کی تجارتخانه‌لرندن بشقه مختلف نقطه‌لر ، سیر سفائن قومپانیه‌لری وتشبثات صناعیه‌ده واسع علاقه‌لری واردی . فقط هیچ برزمان عینی ایشه سرمایه قویمازلر ودائما رقیب ودشمن وضعیتنده قالیرلردی .

کاتب بر قاچ دقیقه صوکره عودتنده « لی‌فای »ك ، « کنج ومحترم برادرینی قبول شرفیله مباهی اولاجغنی » خبرینی کتیردی .

« لودیانغ » آغیر آدیملرله وقورانه سوقاغی کچرکن متحیر یوزلرجه نظرلرکندیسنی تعقیب ایدیوردی . ایکی تاجر ، چین اصول تشریفاتنك ایجاب ایتدیردیکی تکلفلی ومغلق مراسم احترامیه ایله یکدیکرینه ملاقی اولدی . استفسار خاطردن صوکره « لودیانغ » مقصد زیارتی آکلاندی :

— یکری‌سنه أول محترم بویوك برادرم بنی حفسز یره، شرف تجاریی مخل برحرکنده بولونمقله اتهام ایتمشدی . او زماندن بری مناسبتمز منقطع اولدی . بوسعاده ، ممکن ایسه ، نهایت ویرمك ایچین بوکون سری کورمکه کلدم . اومسئله‌ده تامیله معصوم اولدیغمی سزه تکرارتأمین، وبوتأمیناتمه اینانمانکزی‌رجا ایدرم . اومنحوس‌قونطرات ایهی آراسنری بوزمازدن أول، اوتوز سنه‌دن فضله بر مدت دوست کچینمشدك . بنه اودوستلغمزه عودت ایدهلم .

«لی‌فای» متفکرانه ، الندهکی کاغد پیچاغیله برقاچ‌دقیقه اویناددقدن صوکرا ، کسکین نظرلرینی «لودیانغ»ك کوزلرینك ایچنه دیکرك صوردی :

— اصل مقصدیکز نه‌در ؟ بویله کایشکز البته اهمیتسز برشی ایچین دکلدر . بك ایی بیلیرم‌که ، بوزیارت سزه چوق آغیر کلمشدر .

« لودیانغ » ك اسمر یوزی آله‌ولندی. هیجانتی سسسنده بللی ایتمه‌مکه جبرنفس ایدرك :

— حقکز وار . بنم ایچین سزه کاوب یوز قیزدیرمق چوق آغیر شی . اوغلمی کندی حیاتمدن زیاده سومه‌مش‌اولسه‌یدم، بونی یاپمازدم !

« لی‌فای » :

— دیمك اونك ایچین !

دیه‌رك زائرینك یوزینه دقله باقارکن تسبیح دانه‌سی کبی کوزلرینك بیکاری طوپلو ایکنه باشی قادار کوچولمشدی .

« لودیانغ » :

— أوت ، سزکله تکرار دوست اولق ایسته‌یورم‌که ، اوغلمله قیریکز آراسنده برازدواج تشبثی ممکن اولابیلسین !

— بوسرك کندی فکریکز دکل ، « لودیانغ » !

— بیلیرسکزکه ، بو بنم فکرم اولاماز . اوغلمك فکری !

— دیمك ، کنجلر طاندمشلر ؟

— أوت ، « ستهن فورد » ده . اوغلم اورادهمعلمدر. کریمه‌کزده طلبه‌لرندن ایمش .

— یا ! اوحالده اوغلکز برآمریقالی‌کبی عشقه قاپلمش اولاجق! عجبا قیزمدن حسیاتنه مقابله کوریبورمیمش ؟

— اویله سویله‌یور . بیلیرسکزکه ، اوغلم‌بوتون قادینلری کندیلرینه عاشق ظن ایدن سطحی ، بودالا کنجلردن دکلدر .

« لی‌فای » تصویب کارانه :

— بیلیورم . واقعا کندیسنی چوجوقلغندن بری کورمه‌دم ؛ فقط دوقتور «جه‌یمس‌لوو» نك اسمنی‌دونیایان قالدیغی؟ شهرتی‌وعرفانیله آمریقاده‌کی خلقمزه شرف واعتبار قازاندیردی . بویله براوغله مالك اولدیغکزدن دولایی بختیارسکز . اکر بو مناسبتمز شیمدیکی کبی اولماسه‌یدی کندیسنی دامادلغه مع‌الافتخار قبول ایدردم . شهه‌سز بنم ناچیز کریمه‌مدن چوق داها فضله دکری واردر .

— محویت ابراز بیوریبورسکز . کریمه‌کز « سان فرانسیسقو» ده‌کی چینلیلرك سرتاج افتخارمدر . « فساوبایرامی » کونی کندیسنی اتفاق آرا یله قرالیچه انتخاب ایتدیکمرزمان، هرکس . کرك چینلیلر، کرك امریقالیلر ـ اونی، « عرقنك اك مکمل براونوذجی» اولق‌اوزره قبول واعلان ایتمه‌دیمی ؟

« لی‌فای » ك یوزنده باقلق عروری پارلادی . حصمنك سوکیلی قیزی حقنده‌کی نوازشکار سوزلرینه ، اوزمانه قدر کوسترمدیکی مشفق برنظرله مقابله ایتدی .

— أوت ، کوزل و بی برقیردر . شیمدیکی بوتون قیزلرمز کبی آمریقا تربیه‌سی آلمش اولمقله برابر اجدادمزك اصوللرینه‌دهواقدر. نصل سر اوعلکره آمریقه وآوروپمك تأمین ایده‌بیلدیکی الیوکسك تحصیلی ویرمك ایچون آلتی ماندارین ایرادی صرف ایتدیکزمه، برده قیزی بیشدیرمك ایچون هیچ برمصرفدن چکیمه‌دم. بوآنه‌قدر

Son zamanlarda neşrolunan en güzel şiirlerden.
En mümtaz ve edebî genç "lirik„ şairimiz Celâl Sahir beyin bu enfes şirini, kendi müsaadelerile, "Muhit„e alıyoruz.

Gönülle Baş Başa

Dudakları bir dal ateş mercan gibi;
Bakışları masum bir heyecan gibi
Yürürken titriyen o narin endamı
Pembe bir gül açmış taze fidan gibi

Saçlarında bağlı aşkın kör düğümü...
Farkedemiyorum gözle gördüğümü:
Bir tatlı ruya mı, bir canlı büyü mü?
Elim dokunuyor, fakat yalan gibi!

Karşımda duruyor, ruya değil, gerçek.
Sesi bülbüllerin ahı gibi titrek;
Hali öyle nazlı, nazı öyle ürkek,
Ormanda avcıdan kaçan ceylan gibi!

Gönül! Neden böyle kesildi nefesin?
Sen ki aşk işinde bir ehli hibresin!
Korkarım, bu sevda seni incitmesin:
Yaşlı gibisin sen, o pek cıvan gibi!

Yaşı henüz aşkın alev senesinde;
Arar yakacak can o pervanesinde!
Puseler uzanmış pembe çenesinde,
«Beni kopar» diyen bir ergovan gibi!

Acelen mi vardı! Neye doğdun erken?
Bak sen perişansın, o böyle güzelken!
Gönül! düşünmeden açma sakın yelken;
Yolun umman gibi, bahtın yaman gibi!

CELÂL SAHİR

1862

LEON TOLSTOY

Tolstoyun san'at telâkkisi

1900

15 Eylül 1928 günü büyük Rus edibi Leon Tolstoyun doğumunun yüzüncü yıl dönümü idi. Bu münasebetle, geçen Eylül ayı bütün cihanın fikir ve edebiyat âleminde, ve bilhassa Rusyada, tam manasile bir «Tolstoy Ayı» olarak geçti.

1853

Tolstoy, edebî ve fikrî tesirlerinin şümul ve ihatası itibarile, vakıa bütün dünyanın malı olan nadir şöhretlerden biridir. Fakat onun hakikî vatanı Rusyadır. Hatta, denilebilir ki onun eserlerinde yer bulan hiss, fikir, ve ruh mekanizmasının hakikî manası, bütün derinliği ile ancak Rusyada anlaşılabilir.

1845

Çünkü, dünyanın hiç bir yerinde, tarihin hiç bir devrinde, hiç bir milletin «iztirab»ı Tolstoyun doğduğu ve içinde yaşadığı Rus milletinin iztirabı kadar feci ve derin olmadı.

1837

Bu sebeptir ki, bütün cihan matbuatında Tolstoyun yüzüncü yıl dönümü, bir zaman beşerin fikriyatına baş döndürücü tesirler yapmış, yüksek mütefekkire lâyik tevkir ve hörmet nidalarile geçirilirken, Rusyada bu hadise — son yılların mütiniş takallûbatına rağmen — bütün milleti harekete getiren heyecanlarla tes'idedildi.

Tolstoy, eserlerinde, kendini değil, vâsi Rus cemiyetini vermiştir: *Anna Karenin*deki «Levin», *Basıbadelmevt*teki «Neklidof» ve ya «Katuşa», *Zulmetlerin saltanati, Maarifin nimetleri* pieslerindeki köylüler.., v. s., Rusyada adeta herkesin bildiği, tanıdığı maruf ve canlı kimselerdir. Tolstoyda tipler o kadar canlıdır, o kadar hayattan alınmıştır. Hatta hayatında Tolstoydan bir parça okumuş ve sonra her hangi bir Rus şehrini ilk defa ziyarete çıkmış bir ecnebi bile, biraz etrafına dikkat etse bu sokakları dolduran insanlar içinde, okuduğu eserin kahramanlarını birer birer elile tutacakmış gibi olur

Leon Tolstoyun oğlu Kont Ilya Tolstoy [soldaki]

Tolstoy bazen yalınayak gezmekten zevk duyardı

Esasen san'ati telâkkide Tolstoya has gibi görünen peygamberane nefs feragati, ve içtimaî diğergâmlık, «*fena filhalk*» seciyeleri, hakikatte bütün Rus san'atkârlığının en bariz ve en münkeşif bir farikasıdır.

S. SÜREYYA

TOLSTOYUN ESERLERİ

1852- «Çocukluğunun Tarihi», 1854-55.- «Vatan-Sivastopol - Markerin Mektupları» . 1857 — «Gençlik», «Osren». 1858 — 1859 — «Albert-Üç Ölüm-Aile Saadeti» . 1865 — «Sulh ve Harp». 1872«Kafkas Esiri». 1875 Son senelerde 25 defada 1,500,000 nushadan ziyade basılan «Yeni Alfabe»-nin ilk tab'ı.

1875—77 «Anna Karenin». 1883 «Neye İtikad ederim». 1884- «Dekabristler» . 1886-«Zulmetlerin Saltanati, İnsana Çok Toprak lâzım mıdır? Üç Hikâye». 1887 - «Kreuçer Sonat», 1891 -«Maarifin Nimetleri, İvan İliçin Ölümü, Dogmatik İbadetlerin Tenkidi» . 1897-«San'at Nedir?»,1899 «Basıbadelmevt».

Tolstoy son senelerinde

Tolstoyun evi

GÜZEL FİKİRLER:

Yaşını saklamayan bir kadına hiç bir sır tevdi etmeyiniz. Hakikî yaşını söyleyen bir kadın her şeyi söyleyebilir.

***

Bir şahsın kemali, malik olduğu şeylerde değil, kendi kendiliğinde aranmalıdır. İnsana kendisinden başka bir kuvvet zarar verememelidir. Bir adamın hakikaten malik olduğu şey asıl benliğinde olandır. Bundan hariç olan şeylerin ehemmiyeti yoktur.

***

Süküt hakkında: Senden sadaka isteyen fakire derdini sorma! Düşmanını tahkir edene cevap verme! Hiç bir zaman «Bu ne süküt! deme, «Ben işitmiyorum!» de.

Cenup Kutpuna Giden Seyyahlar Yanlarına Neler alıyorlar?

Cenub Kutpu seferine gidece kolan heyetin bir kısmı

Geçenlerde tayyareci *Byrd*ün komandan gemisi olan «City of New York» yelkenlisi,pırıldayan beyaz teknesi ve turuncu direklerile «New York» limanından cenubî Bahrımüncemitte yapılacak iki senelik bir seyahata cıkarken, beraberinde bir tetkik seyahati için şimdiye kadar ihzar olunmuş en pahalı ve müntahap eşayadan mürekkep bir yük almıştır. Levazımın bir kısmını da, ikinci gemi, «Eleanor Bolling» taşıyordu. Bu kıymetli hamule fennin en son ihtiralarını ve tatpikatını, hatta bir de elektrikli buz makinasını! ihtiva etmektedir.

Yalnız köpekler için götürulmekte olan bisküitlerin fiatı 8000 dolara baliğ oluyordu. «Byrd» ün 100 köpeğini beslemek için 40 ton bisküit götürülmüştür. Heyetiseferiyenin bütün masarifi bir milyon dolara yakındır. -

Cenubî kutpun buz beyabanlarında bir sokak üzerine kurulan evleri, elektrik cereyanı temin eden gazolin motörleri, ve 2000 ciltlik umumî bir kütüphanesile seksen nufuslu muntazam bir köyceğiz vücude getirilecektir:

Altı tane kurma ev götürülmüştür. Bu evler alelade dereceihararetı -60° [sıfırdan aşağı altmış] olan bir memlekete göre tertip ve imal olunmuşlardır. Küçücük pencereleri aralarında tecrit edici hava tabakaları bulunan üç kat cama maliktir, ve her methalin iki kapısı vardır. Harıcî duvarlar aralarında hava ve tecrit edici maddeler bulunan tahta tabakalarından müteşekkildir.

Bunlar buz çölü üzerine kuruldukları vakıt bir buçuk metre kara gömülecekler, ve bazen esen müthiş rüzgârlara karşı mukavemetleri arttırılmak için üzerlerinden atılan kuşaklarla yere demirlenecekler. Buz altında kazılacak tüneller binalar arasında irtibatı têmin edecekdir.

Bu köyde bir de duvarları yiyeceklerden yapılmış—tıpkı masallardaki gibi—bir bina bulunacaktır. Bu binayı inşa için bilhassa bu maksatla aynı boyda yapılmış konserve sandıkları kullanılacaktır. Bu sandıklar tuğla gibi, kapakları içeri gelmek şartile, üst üste konulacak, ve içleri boşaldıktan sonra da yerlerini muhafaza edeceklerdir. Bu surette, hiç masrafsız ve güçlüksüz meydana gelecek olan bu bina

Tayyare, buz sahralarında inmesini temin etmek için, tekerlek yerine skiler takılıyor

Sefere gidecek olan gemi

heyetiseferiyenin hem erzak ambarı, hem de tayyarelerden birine hangarlık vazifesini görecektir.

Götürülmekte olan yiyecekler şiddetli dereceihararet tebeddüllerine — hattüstüvada ve kutupta — maruz kalacaği cihetle hususî ambalajlar yapmak mecburiyeti hasıl olmuştur.

Kutup havalisinde seksen kişiyi iki sene idare edecek olan yiyecek dağı 28 ton et, 12 ton patates, 17 ton un, ve yarım ton da elma salçasını ihtiva etmektedir. Kâşiflerin beraberlerinde aldıkları soğan meşhur *Lindbergh* in—içinde kendi de olduğu halde —tayyaresinden çok daha ağırdır. 1250 sandık peynir de yolculuğa iştirak etmektedir. Kuru sebze ve meyva dokuz, reçel ise bir ton miktarındadır. Bin okka da kahve vardır.

Bunlardan başka binlerce kilo fasulye, ringa balığı, dilinmiş et, bal, hububat, ve bin paket de jelâtin götürülmüştür. Bir ton tuz, on beş okka biber, elli okka kadar da çeşit çeşit baharat vardır.

Uzun kış günlerinin sıkıntısını bir ton tütün tahfif edecektir. Tütüne 84 tane de pipo refakat etmektedir; yarım milyon da sigara vardır.

70,000 parça sakızla 2,5 ton şekeri de yiyeceğe mütaallik şeylere ilâve ediniz!

Byrd ve arkadaşlarının müfarakatlarından sonra oralara gidecek olan seyyahlar onların konaklamış oldukları yeri keşfetmekte hiç müşkülat çekmiyeceklerdir; etrafta bir çok kullanılmış jilet bıçakları göreceklerdir. Komandan *Byrd* düzinelerle dişfırçası ve dişpatı, bir orduyu yıkıyacak kadar sabun almağı da unutmamıştır.

Heyetin eğlence vesaiti de az değildir. Otuz tane radio ahizesi ve yüzden fazla müntahap plakla üç tane de gramofon vardır. Bundan başka musiki meraklısı heyet azasını tatmin edebilecek miktarda musiki aletleri, hatta bir de piyano bulunmaktadır. Bir sinema makinesile elli tane film seyyahların eğlence vesaitini itmam etmektedir.

Yirmi tane kuvvetli telsiz mürsilesinin seyyahların vatanlarile irtibatını temin edecek olmasına rağmen 60,000 tabaka da mektup kâğıdı alınmıştır.

Eğer hastalanan olursa, bir tondan fazla ağırlıkta ezza sandığı her derde deva mualecatı havi bulunmaktadır. Altı ay süren kutup gecelerinde heyet azası güneşsizlikten müteessir olmıyacaklardır, çünkü muazzam bir ultra-viole makinesi bir seferde on kişiyi sun'î güneş ziyasına garkedebilecek bir kuvvettedir.

Seyahların köylerini terkedip kutpa doğru yapa-

Byrd, elektrik buz makinesını muayene ediyor.

cakları istikşafatta lâzım olacak çadırlar ve sobaları da hesaba katınız.

Herkes bir fotograf makinesine, ve çok miktarda filme maliktir. Henüz keşfedilmemiş arazinin haritasını almak üzre bir de harita almağa mahsus fotograf makinesı vardır. Çok şayanıdikkat dığer bir alet vardır ki, bu sekstantlı bir fotograf makinası olup güneşin irtifaını alırken operatörün de tam mevkiini tespit etmektedir. Bu, kutpucenubiyi tayin için kullanılacaktır.

İki sinema fotografçısi de 42 kilometre uzunluğunda filmlerle hazır beklemektedirler. Bu uzunlukta bir film sinema makinesini 30 saat işletmeğe kâfidir.

Komandan *Byrd* ün haklı olarak söylediği gibi, bu seyahat, şimdiye kadar olduğu veçhile, kutup üzerinden kapıp kaçmaca bir geçiş değil, fakat esaslı bir tetkik seferi olacaktır.

Komandan *Byrd*, en yakın medeniyet noktasına 2,300 mil mesafede bulunan bu yerlerde, yazı ve hesap makinelerile, ve sairesile mükemmel bir büro vücuda getirecek, ve bütün faaliyet, tetkikat ve keşfiyatı muntazamen kaydedecektir. Götürülen büro levazımı 10 ton sikletindedir.

Geminin telsiz mürsileleri tecrübe edilirken

Cenubi Kutpu tayin edecek olan sekstantlı fotograf

Daha bir çok eşya ve ufak tefek vardır ki saymıyoruz. Hulâsa, Byrd yanına kendinin ve arkadaşlarının cenubun buz sohraları üzerinde iki sene bol bol, imkân dahilinde, her türlü ihtiyaçlarını temin edecek kadar eşya almıştır.

Hiç şüphe yok ki götürülen bütün bu eşya şimdiye kadar herhangı bir heyetiseferiyenin beraberinde almış olduğu en mükemmel teçhizatı teşkil etmektedir. Fakat aynı zamanda da bilmek lâzımdır ki bir teşebbüsü, bilhassa böyle bin türlü müşküller ve tehlikelerle dolu olan çetin bir seferi, müvaffakıyetle gayesine isal edecek olan eşya, teçhizat değil, belki teşebbüs heyetini teşkil eden adamlardır.

Bu noktayı lâzımgelen ehemmiyetle nazarı itibara almış olan Byrd arkadaşlarını intihap hususunda büyük bir itina göstermiştir. Mesele bu adamların mümkün olduğu kadar çok ilim ve fen hamulesine malik olmasından ziyade sarsılmaz bedenî ve ruhî meziyyet ve haslatlara sahip olmalarındadır. Heyet azası kabilitasavvur en çetin güçlüklerle neş'e ve itimatlarını kaybetmeden mücadele etmek, en büyük tehlikelere cesaret ve soğukkanlılıkla göğüs germek mecburiyetindedirler. Çünkü, bazen bir tek kişinin mukâvemet ve cesaretini kaybetmesi bütün heyeti paniğe düşürebilir. Bu sebepledir ki heyeti teşkil eden aşağı yukarı altmış kişi dünyanın kutup seyahatlerinde en tecrübeli adamları arasından seçilmiştir.

Cenubi Kutpun denizlerini iskandil etmeğe kullanılacak olan alet

Halk Dili ile Naklolunmuş Sahneler:

خلق دیلیله نقل اولونمش صحنه لر :

CİĞARA DÜRMEK SIRASI MI?

جیغارا دورمك صیراسیمی؟

Balıkesir yerlilerinden ihtiyar bir kadının ağzından aynen yazılmıştır. Vak'alar kendi hayatına aittir.

— «Çağış» köyündeyiz. Nêse, bizi bubası aldı. Ölen garıdan da iki gızı, iki oğlanı var emme.

Genç gadın almış deye, gonşulâ oğlanlara dokunmuşlâ:

Genç, çocuk doğurur da malınıza ortak olur, yılda birini doğurur, deye.

Bir ay sora ben hâmile galdım. Bunu ağnıyınca gadâ oğlanlâ bubalânın başına geçti:

— Tez bu garıyı boşeycan. İhtiyar alıceydin. Genç almeyceydin. Tez bu garıyı boşeycanl..

Bubalâna buğuz yapıyola:

— Bizim bi gaşık aşımızı yapeydi. Gandilimizi yakaydı, yetişirdi, deyola.

Bubaları da benden hoşnut hizmetten yana: Her iş tam görülüyo.

Bunlâ bubasınlan gavga ettile:

— Bu garıyı boşa. Biz anamızın malından nikâhını, eştenini veririz.

O da deyo:

— Bırakmam! İrençber garısından eyi görüyo işi. Hoşnudum ben. Kasabadan geldi emme, irençber garısından eyi görüyo işi. Ne demesini isteyonuz? Benden garı boşeycek yok!

بالیکسر یرلیلرندن اختیار برقادینك آغزندن عیناً یازیلشدر. وقعه‌لر کندی حیاتنه عائددر .

— « چاغیش [1] » کویندهٔ‌یز . نه‌یسه بزی بوباسی آلدی. ئولهٔن غاریدندهٔ ایکی غیزی ایکی اوغلانی وار ئهٔمه .

کنج غادین آلمش دیه ، قومشولا [2] اوغلانلره دوقونمشلا [3] .

کنج چوجوق دوغوررده مالکزه اورتاق اولور ، یبلده بربی دوغورر دیه .

برآی صورا بن حامله قالدم . بونی آغنایجه غادا اوغلانلا بوبالانك باشنه کچدی :

— تیز بو غاری‌یی بوشه‌جاك . اختیار آلیجه‌دك ، کنج آلمه‌جه‌دك . تیز بوغاری‌یی بوشه‌جاك !...

بوبالرینه (بوغوز) [4] یاپیوولا :

— بزم بی‌غاشیق آشیمزی یاپه‌یدی ، غاندیلزی یاقه‌یدی ، یه‌تیشردی ، دییولا .

بوبالری‌ده بندن خوشنود خدمتدن یانه : هر ایش تام کورولویو .

بونلا بوباسینلان غاوغا ایتدیله :

— بوغاری‌یی بوشا . بز آنامزك مالندن نکاهئ‌ئهٔشده‌تی [5] ویررز .

اوده دییو :

— براقام ! ایره‌نجبر غاریسندن ایی کورویو ایشی . خوشنودم بن . قصه‌دن کلدی ئهٔمه ، ایره‌نجبر غاریسندن ایی کورویو ایشی. نه‌دیمه‌سنی ایسته‌یوکز؟ بندن غاری بوشه‌جك یوق!

[1] بالیکسرك شیرین کویلرندن بری .
[2] قومشولر .
[3] دوقونمشلر (تحریك ایتمشلر) .
[4] بغض .
[5] نفقه‌سنی وسائره .

— Sen de bu garıyı boşamassan ekinleri, tınazları tâlada âteşleriz. Tâla işine gitmeyiz, bi işe yapışmıyız.

Mahallenin öne gelen muhtâlânı, imamlânı, âyanlânı çağırı bubası.

Adamlâ sorâlâ:

— Oğlum, ne isteyonuz siz bu garıdan? Sizin bu günkü gün ananız. Bi hizmetinizden geri galıyomu?

— Galmıyo. Biz hizmetine, işine münkîr gêmeyiz. İlle velâkin istemiyoz işte: Genç olduğu sebepten. Mâdam ki ihtiyar bizim bubamız, genç gadın ne deye almış? Bunun içi istemiyoz.

Mahallenin adamları darılıp sölendilê nesê. Büyük oğlan gaktınlan gaçıyo evden. Şehere gidiyo.

İkî gün sora gêdi şehérden.

Ben de hamur yoğurdum: Hamur aşı mı yapıceydim, nâpıceydim, geçmiş gün.

Oğlan hayvan damına girmiş, gêmiş te, görmedim ben gêdiğini.

Güçük gız gâdaşı görmüş damda ağasını, gêdi:

— Anâ.... -dedi- ağam gêmiş.

— Nêde?

— Damda.

— Git öysem bubanı çağır - dedim - Hinci bubanı döve, öldürü: Amcanlan ikîsi gêsin.

Nêse gide habar veri gız, emme yânız gelir bubası eve.

Gelince gadâ:

— Ne gêdin yânız? -dedim- oğlun hinci bi belâ çıkarı.

Bubası hiç ses etmedi. Oturdu ocaklığın yanına.

Ben amcasını da çağırmıştımdı: Dururken o da geldi.

Ocakta su gayniyo.

Hemen oğlan içere girdi. Benim de oğlanın sancağı evin köşesinde gurulu.

Girince hemen benim çocuğun sancâna yörüdü.

— سن‌ده بوغاری‌یی بوشامازسانكا كیتلری، طیناز لری [1] تا آلاده آتشله‌رز. تاآلا یشنه كیتمه‌یز، برایشه یاپیشمایز.

محله‌نك اوكه كلن مختارلاری، اماملاری، اعیانلاری چاغیری بوباسی.

آدملا صورآلا:

— اوغلم، نه ایسته‌یوكز سز بوغاریدن؟ سزك بوكونكی كون آنه كز. بی‌خدمتكزدن كری غلیومی؟

— غالمایو. بزخدمتنه، ایشنه متكر كلمه‌یز. ایلله وملاكین ایسته‌مه‌یوز ایشته: كنج اولدیغی سبیدن. مادامكه اختیار بزم بوبامز، كنج غادین نه‌دیه آلمش؟ بونك ایچی [2] ایسته‌مه‌یوز.

محله‌نك آدملری داریلوب سویله‌ندیلر نه‌یسه. بویوك اوغلان قاقدیلان عجیو أودن. شه‌هره [3] كیدییو.

ایكی كون صورا كلدی شه‌هه‌ردن.

بن‌ده خامور یوغوردم: خامور آشیمی یاپیجه‌دم، ناپیجه‌دم، كچمش كون.

اوغلان حیوان دامنه كیرمش، كلمش‌ده؛ كورمه‌دم بن كلدیكنی.

كوچوك غیز غاداشی كورمش دامده آغاسنی، كلدی:

ـ آناا، ـ دیدی ـ آعام كه‌مش [4].

— نه‌ده؟

— دامده.

— كیت ئویسه‌م [5] بوبانی چاغیر ـ دیدم ـ هینجی بوبانی دووه ئولدورو: آنجانلان ایكیسی كلسین.

نه‌یسه كیده خابار [6] ویری غیز، ئه‌مه یاانیز [7] كلیر بوباسی أوه.

كلنجه غدآ:

— نه كه‌دك یاانیز؟ ـ دیدم ـ اوغلك هینجی بی بلا چیقاری.

بوباسی هیچ سس ایتمه‌دی. اوطوردی اوجاقلنك یانه.

بن آنجاسنی‌ده چاغیرمشدمدی: دوورور كن اوده كلدی. اوجاقده صو قاینایو.

همن اوغلان ایچه‌ره كیردی. بنمده اوغلانك صانجاغی [8] أوك كوشه‌سنده غوررلو.

كیرنجه همن بنم چوجوغك صانجاغنه یورودی:

[1] باشاق بیعیلری.
[2] ایچون.
[3] شهره.
[4] كلمش.
[5] اویله ایسه.
[6] حبر.
[7] یانكز.
[8] صالنجاق.

Oğlan bubasınlan cenkleşedursun, amcası da dinelmiş cıgara dürüyo.

(Halk dili ile naklolunmuş sahneler) S. 105

— Çamurunlan yaslandım, toprağınlan paslandım, benim çocuğun sancağı gurulmadan senin çocuğunki mi gurulaçak? -dedi, gopardı sancağı.

Goparınca hemen ateşli odunun birini gaptı, bubasının başına galdırdı. Bubası da gaktı. Odun düştü oğlanın elinden.

Vucudunu hırpalayo bubasının:

— Dinini bilmem napdığım goca donuzu, seni gebertecem -deyo-, bu garıdan ötürü....

Köşeye tıktı bubasını. Hamlesini alamıyo bi türlü bubasından. Öfkesini alıştıramıyo bi türlü.

Benim de elim hamurlu, hamurunlan: Yüreğim titreyo·ö....le (öyle). Oğlan da hızlı hızlı soluyo gaari manda gibi bö,... le (böyle).

Nêse oğlan bubasınlan cenkleşedursun, amcası da dinelmiş cigara dürüyo.

— Anî.....! -dedim ben- öldürüyo bubasını. Ben seni bununçun mu çağırdım? İhtiyar adam nası gêsin onun hakkından? Ayırsana bunları. Cığara dürmek sırası mı?

NEVZAD MAHMUT

— چامورونلان یاصلاندم ، طوپراغنلان پاصلاندم ، بنم چوجوغك صانجاغی غورولەدن سنك چوجوغككیمی غورولاحق ؟ – دیدی – غوپاردی صنجغی .

غوپارنجه همەن آتشلی اودونك برینی غاپدی . بوباسنك باشنه غالدیردی .

بوباسیده غاقدی . اودون دوشدی اوغلانك آلندن .

وجودینی خیرپالایو بوباسنك :

— دینکی بیلمم ناپدیغم غوجا دونوزی ، سنی کبرتەجەم – دییو – بوغاریدن ئوتورو ...

کوشەیه طیقدی بوباسنی . حملەسنی آلامایو بی تورلو بوباسندن . اوفکەسنی آلیشدیرامایو بی تورلو .

بنمده ألم خامورلو ، خامورینلان : یورەکم تتره‌یو ئووووله (ئویله) .. اوغلانده خیزلی خیزلی صولویو غاآری ماندا کبی بووووله (بویله) .

نەیسه اوغلان بوباسیلان جنکلەشه دورسون آنجامی‌ده دینەلش جیغارا دورویو [1] .

– آی‌ی‌ی‌ی [2] ! – دیدم بن – ئولدورویو بوباسنی. بن سنی بونکچونمی چاغیردم .

اختیار آدام ناصی کلسین اونك حقندن . آیبرسا که بونلری.

جیغارا دورمك صیراسیمی :

نوزاد محمود

[1] دورمك مصدرندن .

[2] آتاجغم . ایواه مقامنده قادینلرك صیق صیق قوللاندیغی برتعبیردر .

TUHAF FIKRALAR :

NEREDE ARAMIŞ

— Oğlum bu ellirinin hali nedir?

— Hani, anne, sen anahtarını kaybetmiştin, onu aradım.

— Nerede aradın?

— Tatlı kâsesinde.

ASIL LÂZIM OLAN DURUYOR!

— Hamal, benim bavulum nerede?

— Nah, işte, şurada yerde duran kulp yokmu, işte o senin bavulun kulpu.

İKİ AKTÖR ARASINDA

— Birader, bana yirmi lira borç verirmisin?

— Peki, ama, nasıl ödeyeceksin.

— Söylediği lâfa bak! Bu akşamki piyesin ikinci perdesinde büyük bir mirasa konuyorum!

SEKSENLİK İKİ İHTİYAR ARASINDA

— Yahu, birader, Merihe telgraf çekmişler!

— (Elini kulağına koyarak) Lebbeyk!

— Merihe telgraf çekmişler, dedim!

— Fen öyle tarakki ediyor ki, birader, elli seneye varmaz gideriz bile!

SEYIRCILERI UYANDIRMAK İÇİN!

Piyes muharriri yeni eserini tiyatro müdürüne okuduktan sonra sorar:

— Nasıl, Beyefendi, çok güzel değilmi?

— . . . .

— İtiraz ettiğiniz bir nokta varmı?

— Evvet... üçüncü perdenin sonuda kahramanınız zehirle intihar ediyor; rovelverle intihar etse daha iyi olur zannederim.

— Evet... fakat, bu o kadar mühim bir nokta olmasa gerek...

— Bilakis, çok mühim; rovelver sesi seyircilerin uyanmasını têmin edecektir.

TEYZESINI ÇOK SEVIYOR

Teyze — Oğlum, niçin bu kadar çok yaramazlık ediyorsun?

Çocuk — Annem, uslu otururşan seni teyzende bir hafta daha bırakırım, dedi de...,

اولان آمریقالیلرك (Los Angeles) ندن چوق بویوك اولمقله برابر انکلیزلرك R-100 ندن ایی کوچوك و آمریقا حکومتنك سه پارش ایتمش اولدیغی ایکی بالونك ده همان یاریسی قادردر . معمافیه ، آلمانلر بو بالونه کرك انکلیزلرك و کرك آمریقالیلرك یاپاجقلری بالونلرك تفوق ایده‌مه‌یه‌جکنی ادعا ایتمکده‌درلر . فی‌الحقیقه ، انکلیزلرك اکمال ایتمکده اولدقلری بالون هیچ دورمادن آنجاق 4000 میل کیده‌جکی حالده ، Graf Zeppelin 7,500 میل ، یعنی تخمیناً استانبولدن نیویورقه قادار ، کیده‌بیله‌جکدر . عینی زمانده بو بالون شیمدی‌یه قادار یاپیلمش اولان زه‌پلینلره چوق فائق ، فوق‌العاده بر صلابتی حائزدر .

بعضی کیمسه‌لر قابل سوق بالونلرك طیاره‌دن داها تهلکه‌لی اولدیغنی سویله‌یورلر و شیمدی‌یه قادار یاپیلمش اولان 126 زه‌پلیندن یالکز بر تانه‌سنك صاغلام قالمش اولدیغنی سویله‌یه‌رك ادعالرینی اثبات ایتمك ایسته‌یورلر . زه‌پلین متخصصی دوقتور ڤکنه‌ر بونا جواباً : « اگر شیمدی‌یه قادار یالکز 126 تانه طیاره یاپیلمش اولسایدی، لیدیرغ آطلاسی محیطی کچمك ایچین بینه‌جك طیاره بولاماياجقدی » دیيور . بوندن باشقا، بوتون دنیاده 1900 تاریخندن شیمدی‌یه قادار یاپیلمش اولان قابل‌سوق بالونلردن الده یالکز برتانه قالمش اولماسنك‌ده سببی دیکرلرینك فضا تنیجه‌سنده قایب ایدیلمش اولماسی دکلدر . بونلردن بك‌چوغی حرب اثناسنده طوپ آتشیله دوشورلدیکی کیبی ، بر قسمی‌ده متارکه‌ده بالذات آلمانلر طرفندن اتلاف دولتلرینه تسلیم ایدلمك قصدیله اعدا ایدیلمشدی . قابل سوق بالونلر ایچین یالکز ایکی بویوك تهلکه واردر : بریسی (ایتالیا) بالونلرك باشنه کلدیکی کیبی، بالون اوزه‌رنده بوز تراکم ایمه‌سی ، دیکری بالونی دولدورمق ایچون قوللانیلان (مولدالما)نك آتش آلماسی . بوایکنجی تهلکه‌نك ڤوکنه (مولدالما) یرینه اشتعال ایمز بر غاز اولان (هه‌لیوم) قوللانمقله کچیلمشدر . دیکری ایچینده فنك بر صورت حل بولمده کیکمه‌یه‌جکی امید ایدیلمکده‌در .

آلمانلرك L - 10 زه‌پلینی 1915 ده بیلدیریم اصابتیله یانمشدی . فقط ، بالآخره تظاهر ایتدیکی بالونك ایچنده اشتعال ایمز بر غاز بولوندیغی تقدیرده بیلدیریم اصابتنك‌ده بویوك بر تهلکه‌سی یوقدر .

قابل سوق بالونلر ایچین صوك برتهلکه‌ده روزکار قاصیرغالری‌در. قاصیرغانك بوکوجی حرکتنه قابل سوق بالونلرك اوزون کوکده‌سی تحمل ایده‌مه‌مکده‌در. فقط، سیفلو نلرك موسم و یرلری معلوم اولدیغی جهتله بو تهلکه‌دن صاقینمق ، و نهایت بالون کووده‌سنك صلابتی بو بوکوله‌یه تحمل ایده‌جك درجه‌ده صاغلام یاپمق‌ده قابلدر . علی‌العاده روزکارلرك ایسه ، نه قادار قوتلی اولورسه اولسون ، قابل سوق بالونلر ایچین تهلکه‌سی یوقدر .

قابل سوق بالونلرك طیاره‌لره فائق اولدیغی « غراف زه‌پلین »ك مدهش فیرطینالره وحتی کوکده‌سنك سفطلاتاسنه رغماً آطلاسی محیطی موفقیتله کچه‌بیلمسیله‌ده ثابتدر .

بوتون بولجیلرك وسائط نقلیه‌ده آرادیغی شرائطك سرعت ، قونفور و امنیت اولدیغنی دوشونه‌جك اولورسه‌ق ، هنوز تجربه دور ه‌سنده بولونان قابل سوق بالونلرك پك‌یاقین برآتیده آك مهم نقل واسطه‌سی اولاجغنی امنیتله تکلمك لازمدر. چونکه، قابل سوق بالونلر بریولی طیاره‌سنککنه یاقین برسرعت، وترانسلانتیکده‌کی قادار قونفور وامنیته صاحب اولاجقلردر .

قابل سوق بالونلرك یکانه تحذوری چوق بهالیه مال اولمالریدر .

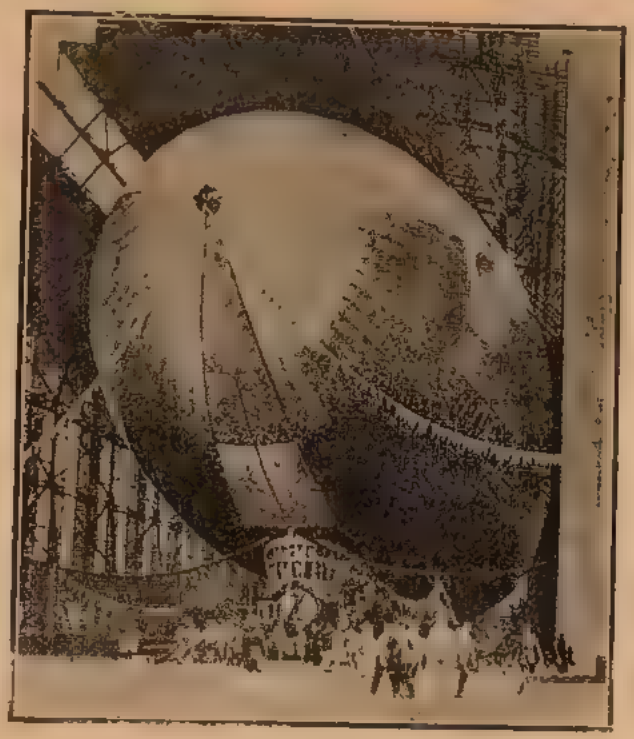

بحر محیط آطلاسی‌یی کچن « غراف زه‌پلین » بالونه آر قونمه مراسمی

قابل سوق بالونلر ، آتلامنده‌کی قایقلر واسطه‌سیله دکزه اینه‌بیلیرلر

قابل سوق بالونلر هوایه حاکم اولویورلر

حرب عمومیدن اول فنی تجربه آتلرندن باشقا بر شی اولمایان طیاره‌لر وقابل سوق بالونلر حرب عمومیده تخریب خصوصنده کوسترمدکاری قابلیت دولایسیله بویوك براهمیت قازانمشلردی . فقط ، آنجاق صوك سنه‌لرده ، داها دوغروسی بو کونلرده‌درکه ، طیاره‌لر وقابل سوق بالونلر کیتدکجه آرتان تجاری بر قیمت کسب ایتمکده‌درلر . کچن یاز لیندبرغك کوچوك برطیاره ایله وبر آی أول آلمانلرك یکی اعمال ایتدکاری زه‌پلین ایله آتلانتیك بحر محیطی کچمکه موفق اولمالری بو واسطه‌لرك اقتصادی و تجاری ساحه‌لرده‌ده أهمیتی ارتیرمشدر. شیمدی ،

چونکه طیاره ، صرف ایتدیکی قدرتك أك بیوك قسمنی کندی و طاشیدیغی اشیانك آغیر لغی هواده طوتابیلمك

«لوس آنجلیس» بالونی طیارمه کمپره‌سی

آلمانیا ، انکلتره وآمریقا دنیانك أك بویوك طیاره‌لرینی و قابل سوق بالونلرینی اعمال ایتمك خصوصنده بری بریلریله صوك غیرتلریله رقابت ایدیورلر. بریده ایسه ایتالیا ایله فرانسه طیاره‌جیلکی فن حرب یاقیش نقطه‌سندن تکامل ایتمکله مشغولدرلر.

شیمدی ، مملکتلر آراسنده کندن باشقاسنه بوایکی اوچوش واسطه‌سی آراسنده‌ده بر رقابته شاهد اولنقده‌یز. طیاره‌ایله قابل سوق بالون آراسنده‌کی بورقابتك اوچ وجهه‌سی واردر : سرعت ، مصرف ، یوك طاشیا قابلیی . یوك طاشیا قابلیتی بونلرك أك مهمی عد اولونقده‌در . بو نقطه‌دن هوادن خفیف سفینه تسمیه اولونان بالونك هوادن آغیر و سائط صیراسنده اولان طیاره‌یه فائق اولدیغی شبهه سزدر ؛

بوئینك R-100 بالونه باغلنمه‌دن اوسه کندنه آیرلدقدن بر اسکله ایله بینه یکلمه

ایچون صرف ایتمکده‌در. حالبوکه بالون بونك ایچین هیچ برقدرت صرف ایتمه‌دیکی کبی ، طیاره‌یه نسبتله چوق داها فضله یوك طاشیابیلمکده‌در. بناءً علیه ، اقتصاد عالنده ، نقل واسطه‌سی اولارق ، هوادن خفیف قابل سوق بالونك طیاره‌یه تفوق ایده‌جکی تخمین اولونمقده‌در .

آلمانلر انکلیزلردن أول اکمال ایتدکاری بویوك هوا سفینه‌سنی سفره چیقارابیلمشلردر. انکلیزلرك اعمال ایتمکده اولدیغی معظم بالون‌ده بوکونلرده یتمك اوزره‌در. عینی زمانده ، آمریقا حکومتی‌ده ایکی بویوك‌هوا سفینه‌سنك انشاسی ایچین 3,000,000 دولار تخصیص ایتمشدر .

هوا سفینه‌لرینك ممکن اولدیغی قادار بویوك یاپیلمالرندهکی سبب شودرکه بالونك حجمی آرتدقجه ، قدرت استهلاکنده بولجی باشنه اصابت ایده‌ن بیکیر قوتی آزالمقده‌در. طیاره‌لرده ایسه وضعیت تمامیله عکسنه‌در. یعنی ، طیاره‌نك حجمی بویودکجه طاشیابیله‌جکی یوك مقداری کوچولمکده‌در . مثلا ، لوندره ایله پاریس آراسنده ایشله‌ین بویوك اوچ موتورلی طیاره‌لر یولجی باشنه آلتمش بیکیر قوتنه ، حالبوکه انکلیزلرك بو کونلرده آمریقایه متوجهاً حرکت ایتدیره‌جکلری R-100 بالونی آنجاق 42 بیکیر قوتنه احتیاج کوسترمکده‌در .

R-100 بالونی بو قیصدن اعتباراً نیویورقله لوندره آراسنده منتظم سفرلر یاپاجقدر. بدایتده اصغری سیاحت اجرتی 400 دولار، یعنی تقریباً ، 800 لیرا اولاجقدر!

آلمانلرك آمریقایه کیتمش اولان یکی Graf Zeppelin اسمنده‌کی 127 -L- اشارتلی بالونی شیمدیکی حالده دنیانك أك بویوك بالونی

حالده ناصل اولیورده فیلسوف دیمه‌لرینه تحمل ایدییورسك ؟

کندی کندینی برمدت مؤاخذه ایتدکدن صوکرا شویله برملاحظه‌ده بولندی : « جمعیت بشریه آراسنده بربرینه تمامیله بکزه‌ین ایکی فرد یوقدر . عضولرك تشکلی ، خواص ، اشکال بدنیه هرکسده باشقا ، باشقادر . الیاف ، کیکلر ، عضله‌لر ، صلب ویا مایع حالنده‌کی اقسام باشقا باشقادر . ذکا ، تفکر ، حافظه ، دقت وبونلردن ماعدا معلومات ، تربیه ، ذوق‌ده باشقا ، باشقادر . اشیا ، اقلیم ، عادتلر ، عنعنه‌لر ، حکومتلر ، دینلر ، قانونلرده بربرینه بکزه‌من . او حالده ناصل ممکندرکه ایکی کشینك دوغرولق ، کوزه‌للك ، ایبلك حقنده‌کی تقدیری بر اولسون؟ یکشایش فرقی ، حادثاتك تنوعی ، فکروحسلر آراسنده‌کی باشقالق ، دوشونجه‌لرده‌کی مباینته کافی دکلیدر ؟

« ایش بوقدرله‌ده قالماز . عین آدام معناً و مادةً متمادی بر انقلابه معروضدر . حیاتده ذوق ألم ، ألمی ذوق ، صاغلغی خاستالق ، خاستالغی صاغلق تعقیب ایدر ، دورور . دوشونیورم دوغدیغم زمان وجودمی تشکیل ایدن عناصردن شیمدی دکیشمه‌ین برذره قالمشمیدر ؟ تولدکدن صوکرا وجودم عینی تحلیله معروض قالاجق وبرذره‌سی قالمایه‌جق دکلیدر؟ چوجوق ایکن کچه‌لیه‌رك سویله‌دیکم شیلری ، شیمدی محاکمه ایده‌رك باشقه‌لرینه تلقین ایدییورم . یالکز محقق اولان بر شی وارسه بنه کچمله دورینه کونك برنده عودتمدر .

« بوتون بودائمی انقلابات کوزاوکنده‌طوتیلیرسه کوزه‌للك ، ایبلك ، دوغرولق حقنده ایکی کشینك فکرلری شویله دورسون ، عینی آدامك مختلف یاشلرده‌کی دوشونجه‌لری آراسنده بیله مباینت واردر .

« عجبا انسان دوغرویی ، أیی‌یی ، کوزه‌لی‌طانیمغه مدار اولان شیلر حقنده باشقالریله آکلاشمامنه محکومیمدر ؟ وبرینلن حکملرك هپسی باطلمی ؟ بکا خوش کورونن هرهانکی بر شیئك دوغرو ، أیی و کوزل اولق احتمالی یوقمی ؟ او حالده ذوق حقنده‌کی مناقشه‌لر بیهوده‌در . » آریست بوراده برآزدوشوندی و تکرار سویلنمکه باشلادی :

« یوق اکر هرکس کندی فکرلرینی نمونه آلیر وکندی حکملرینه قوتله باغلانیرسه بوله‌میکلرك صوکی کلیه‌جکدر . نه‌قدر انسان وارسه اوقدر آیری کوروش ، آیری دوشونوش واردر . اوحالده نه یاتمالی؟ بنلکمزك خارجنده بر مقیاس آرامالی . بویله یاپیلمادقچه حکملر دائما یاکلش ومبهم اولاجقدر . شیمدی بو لایتغیر اولان مقیاسی نرده بولمالی ؟ بونی ظن ایدرم ، کندی مخیله‌مده وجود ویردیکم ایده‌آل برآدام تأمین ایده‌بیلیر . أوت او ، هر خصوصده رأی ویرمکه صلاحیتدار اولاجق . بن‌ده اونك عادتا صادق برترجمانی اولاجغم . فقط بوآدام‌ده بنم اثرم اولاجق دکلمی ؟ مضرری و رذ بن اوکی مثبت عنصرلردن ابداع ایده‌جکم . بومثبت عنصرلری ایسه طبیعتدن آلاجغم . شیمدی بو عنصرلری ناصل برآرایه کتیرمه‌لی ؟ فی‌الحقیقه بوزور بر ایشدر ، فقط امکانسز دکلدر . هرحالده برکره تجربه ایدهلم . هم دوشونیورم . یونان قدیمده هیکلتراشلر برکوزه‌للك نمونه‌سی کتیره‌بیلمك ایچون بونجه تتبعده بولنمشلر ، زحمت چکمشلر ، املك صرف ایتمشلر . اوحالده بن‌ده اونلر کبی چالیشمالیم . عکسی تقدیرده « فیلسوف آریست » خطابنی دویدقچه حجابمدن قیزارمالیم » آریست بو نقطه‌ده برآز دها فضله دوردی . بنه دوام ایتدی .

« اسکی هیکلتراشلر کندیلرینه الك کوزه‌ل کورونن ابعاد تناسبیه‌یی تعیین ایتمکله بنم تصور ایتدیکم موده‌لك بر قسمنی وجوده کتیرمشلردر . أوت ، شیمدی بن‌ده اونلرك یاپدقلری هیکلی جنلاندیرمجغم واوکا برهیئه بولنمسی لازم کلن اوصافی ویره‌جکم و بوکا موفق اولورسه‌م ایده‌آله قووشاجغم . فقط بوهیچ قولای برایش دکل . برکره مختلف علملرك وصنعتلرك هپسنی أیی بیلمك لازم . هایدی بویوك برسعی صرف ایده‌رك بونلرك هپسنی أله ایده‌یم وبو سایه‌ده *دوغرولی* ، *کوزه‌لی* ، *أیی‌یی* ، تمثیل ایدن بر وجوده کتیره‌یم . بقالم بواثری‌هرکس بکنه‌جکمی؟ »

« آریست بوتون بوانديشه‌لری کوزینك اوکنه کتیردکدن صوکرا قاشلری برقات دها چاتیلدی . قایغوسی آرتدی و داها پك چوق شیلر اوکرنمك مجبوریتنده اولدیغنی آکلادی . اوینه دوندی وبنه اون بش سنه قدر داها تدقیق و تتبعده بولندی . بوسبوتون کندینی علمه ویردی . تاریخه ، فلسفه‌یه ، ادبیاته ، صنایع نفیسه‌یه حصر نفس ایتدی . بویله‌جه یاشی اللی بشی بولدی . بویوك برمحرر ، یوکسك برمنقد اولدی . »

دیدرو آریستك بو اوج وصف ممیزی تمثیل ایدن اثری وجوده کتیروب کتیرمه‌دیکنی مبهم براقیور . یالکز بشرك بیتمك توکنمك بیلمه‌ین سعیی بونی الده ایده‌بیلیر ، دییور .

مختیار انسانلر اونلردرکه حیاتده کندیلرینه *کوزه‌لی* ، *دوغرولی* ، *أیی‌یی* غایه بیلمشلر وبواوج عمده‌نك تحققنه حیاتلرینی وقف ایتمشلردر .

دوغرو ـ أيي ـ كوزه‌ل

محرری : سليم سری

ادبیاتله اشتغال ایدنلره ، رساملره ، هیکلتراشلره ، فیلسوفلره ، موسیقیشناسلره ، بدن تربیه‌سیله اوغراشانلره « ایده‌آلیکز نه‌در؟ » دیه صورسه‌کز مطلق آلاجغکز جواب شودر : « ابداع ایده‌جکم اثرده بو اوچ شیئك آهنکی حصوله کتیرمکه چالیشیورم : *کوزه‌للك ، دوغرولق ، ایلك!* »

هر دورك فیلسوفلری، ادیبلری، رساملری ، موسیقیشناسلری بو آرزونك تحققی یولنده عمر تو ـ کتمشلردر. آنسیقلوپه‌دی محرری مشهور فرانسز فیلسوفی دیدرونك براثرنده بومسئله حقنده فلسفی بعض ملاحظه‌لرینه تصادف ایتدم. دیدرو کندی فکرلرینی آریستك لسانندن نقل ایدییور . آریست کندی نام مستعاریدر . [*]

شیمدی آرتق دیدرویی دیکلیه بیلیرز :

« أيي برعائله اولادی ایسه‌کز، اکر طبیعت سزه صاغلام برقافا وحساس بر قلب ویرمشسه ، بر مدت ایچون جمعیت بشریه‌دن او ـ زاقلاشیکز. یالکز باشکزه کندی کندیکزی تدقیق ایدیکز . اشیا وحادثه‌لر حقنده درست بر فکر ایدینمکه غیرت ایدیکز . طور و حرکتلرکزله سزه مودوع اولان وظیفه‌لری قورشیلا ـ شدیریکز . کندیکزی قونترول ایدیکز ؛ أيي ، خیرخواه، درایتلی برآدام اولمغه چالیشیکز . بویله خالص براملك حصولی ایچون صرف ایده‌جککز امك و زمان هیچ بر وقت بوشه کیتمز . اخلاق واعتیادلرکزك کیتدکجه دوزلمه‌سی سبه‌سنده وجوده کتیره‌جککز اثرلر حق وعدالته موافق اولور. بالفرض

بدلین غروبیوالد بدیعی ژیمناستیك مکتبندده 1927 کوزللك مسابقاتنی قازاندقدن صوکرا تاریخ

یازیلرکزده سوء اخلاقی تصویر ایدییورسه‌کز ، بونك بشرك سعادتنه نه‌قدر انکل اولدیغنی بیلیر وقدرتله آکلاتیرسکز . شوراسی محققدرکه فضیلتدن بحث ایدن برانسان اکر کندیسنك اوندن نصیبی یوقسه اونی باشقالرینه تلقین ایده‌مز .

« بویله برمدت اعتکافده قالدقدن صوکرا انسانلر آراسنه دوندیککز وقت کوزه‌ل سوز سویله‌ینلری چوق دیکلیکز. بعضاً‌ده کندی کندیکزه قونوشوکز .

« دوستم آریستی طانیرسکز دکلمی؟ ایشته سزه آکلاتاجغم بو شیلری اوندن دیکله‌دم . اوزمان قرق یاشنده ایدی، اوکامر کس فیلسوف دیه خطاب ایدردی. حرص، طمع ، حسد کبی حسلر اونده یوقدی . کندی‌حالنده تا ـ موسکار، چالیشقان وتربیه‌لی بر آدامدی . نطقلری ، خطابه‌لری ، مکاله‌لری ساده وجدی ایدی . فقیر ایدی ، اما حالندن مشتکی دکلدی. اونده‌نقصان اولان یالکز برفیلسوف مانطوسی ایدی .

« برکون‌دوستلریله‌ادبیات‌واخلاقه دائر مباحثه‌ده بولنمق اوزره سوزلشمشدی . فقط اونلرك کله‌دیکنی کورونجه کندی کندینه حسبحاله قرار ویردی . ةلابا ـ لقدن بك خوشلانمادینی ایچون شهرك خارجنه ، قیرلره دوغرو یورودی وسویلنمکه باشلادی :

« قرق یاشنده‌یم. چوق شی اوقودم ، چوق شی‌اوکرندم بکا هر کس فیلسوف دییور . فقط بری قارشیمه چیقسه‌ده : « آریست، مادام که سکافیلسوف‌دییورلر،سویله‌باقایم‌بکا، دوغرو، أيي، کوزه‌ل نه‌در؟ » دیسه نه‌جواب ویریرم . خایر، آریست ! سن دوغرونك ، أیینك ، کوزه‌لك نه اولدیغنی بیله‌مه‌دیکك

[*] بوکله یونان قدیم لسانده اکل معناسه‌در .

شیور . بن بیلیرم‌ده اویله سویلرم ؟ علی ، ملیحه فاطیشك طیرناغی اولاماز . »

علی ، یکی جلالاتان آیاق قابیسنك اوزرینه سیغاره‌سنك کولی دوکوب بویاجیسك اوموزنده سیلکدن صوکرا : « بن‌ده ملیحه ایچین ثولوب بایبلمیورم یا . ساسه‌سنك بوینی قویسون ! لاکن فاطیشه عبرت اولسون . قیز بنی طاپولی ملکی صانیور به ! آرتق فضله قافا طوتیور. شیمارتدم غالبا . باشقه قادینه کوز قالدیردیغمی دویارسه ایشی حالم دومانمش ! وای حاسبام وای . یوق الله ایچین فاطیش ضرر سزدر، اما بوکونلرده برآز فضله ایچیور، هم‌ده بر قادینه یاقیشمیاجق کبی آغزینی‌ده بوزدی .

— آما نشانلیسکز ، دکلی ؟

— ألبته ، کلمجك سنه فلان نکاحلاییرز ، بکله ...

— او قیز بیرایی بیله أولا سنك ألکدن طاندی . ایکی سنه اولیورده، دونکی کون کبی کوزمك اوکنه کلیور ، اوزمادکی حالی. آقشاملری سنی قارشیلامغه چیقاردی. اوزمان خانم خانعجیق برقیزدی. بر آز یوزینه باقسه‌ك اوتانیر ، قیزا‌ریردی .

— برده شیمدی کور . چیچك اولدی چیچك . باق سکا سویلیه‌یم ، خیرالدین ، بن قیصقانجلقدن خوشلانمام . اونك ایچین عنادمه ملیحه ایله « عصری بار » ده دانس ایده‌جکم . قیزعلی‌یه عاصی‌لك ایتمکی اوزمان آکلار او .

— سن بیلیرسك برادر ، هرکس کندی ایشنی دها ایی بیلیر ، فقط بنم فاطیش کبی دوستم اولسه ملیحه ایله اولو اورتاسوقاغه ولان چیقمازدم . دانسه کیده‌رکن‌ده احتیاطلی داورانیردم . فاطیشك شاقاسی یوقدر .

***

فاطیش عطه‌لك سوقاقلرینی دولاشیوردی . قالابالق برلرده قیویلجیم صاچان قاره کوزلری برشی آرییوردی . آراده صیراده ایصلق چالیور . بضاعده اوزرینه دهلی حالی کلیور ، اغنده یری اولمایان ، نه‌دیمك اولدیغی بیلمه‌دن معماسی آکلاشیلان کلمه‌لر خومورداتیوردی .

فاطیش ایکلی یشیل بر آلمك اوزرینه سیاه قدیفه قورده‌لالرله سوسلنمش صاری بر بلوز کیمش . صاغ آلمك پارماغنده کنیش بر آلتین حلقه ، بویننده صیرا صیرا بالانجی اینجیلر واردی. آیاق‌قابیلرینك توکچه‌سی چاریلمش ، باجاقلرنده‌کی عفیده شکری کبی پیریلدایان عادی ایپك چورابلری بوروشمش ، صارقمش .

« قاملیا » بیراخانه‌سنه کیردی، برماصه‌یه قورولدی. بوراده اوآمر ایده‌بیلیر واصری انفاذ اولنوردی . دائماً دنیاده قادینلق امتیازلرینه رعایت ایدیلن بربوراسی قالمشدی .

بك اوغلنده‌کی بویوك همشیره‌لرینك « شامپانیا » دیدکلری طورله « عارسون ، بردوز » دیدی .

— آمه‌سوص .

— بکا باقسه‌ك آ، قیز علی بوکون بورالرده کوزوکدیمی ؟

— خایر، فاطیش خانم ؛ علی بکی بوکون هیچ کورمدم .

فاطیشه بوتون اصناف « خانم » دیردی . هله دیه‌سینلر ! قیز علی‌نك نشانلیسیله تکلیفسزلك کیمك حدینه !

— خیری اولسون ، کوزمه کوزوکه‌سین . بوآقشام ملیحه‌یی عصری‌یه کوتوره‌جکمش دیه قولاغمه چالندی . او صاری شیرفینق یوقی ، ایشته اوبی . بن‌ده اونلری آرامغه چیقدم . سن بنم ناصل برقیزاولدیغمی بیلیرسك . ایکی سنه‌دن بری نشانلیز . باق بویوزوکی، الی کاغده‌آلمش . هله اوشیللغی یانینده کوره‌یم ، قلبی اویارچیقاریرم. بر دوبله دها ..

قاطیشه بیجاغنك اوزرینلغی، بیلدکنك قوتی شریکی قادار ایتدیکی همینی بینه کتیردی ...

— افترادر ، فاطیش‌خانم . علی بك سزدن واز کچه‌من . راقی دوبله‌ی اولسون ؟

قدحده‌کینك آتشی فاطیشی برآز یوموشاتدی. وقتسز قیریشان یوزینه کنج قیز حلاوتی هودت ایتدی : « آقشاملری أوده ایچم سیقیلیردی‌ده چیقوب سوقاقده او- یاردم. اوزون اوزون قاپی‌أشیکنده اوطوروب جامکانلرده یاتان پارلاق لامبالرله کچن اهالی‌یی سیرایده‌ردم. صوکرا بر آقشام علی‌یی کوردم ، اودقیقه‌ده ایشم پیتدی . بکا بیرا ایچیردی . اوکیجه صباحه قدر آغلادم. هینجقیریقلرم بابامك اویقو- سنی قاچیرمشدی. اوده بنی یاتاقدن سوروکلیه‌رك اویله دوکشدی . شیمدی‌ده ..... سن هیچ شو . ملیحه چیپانی کوردکی ؟ طاش بیلك کبی ؛ بوزمیسك هی مبارك ! بوز ! هله کوزمه کوزوکسونلر . علی بورالره کلیرسه بیدن سلام‌سویله. ملیحه خانم أفندینك کوزلرندن‌اوپرم. یالکز آلمه‌کچه‌سین، یوقسه‌قلبنی اویوب‌چیقاریرم. غارسون بر راقی دها.

برآز سنده‌ایه‌رك فقط کوزلری تنیکده ، فاطیش‌سوقاغه‌چیقدی. بویوك ، خراب ، خان کبی برأوك مردیونلرنده کوچوجك، قیویرجیق صاچلی برقیز اوطورمش ، دولاشیق برسیجیم پارچه‌سنك دوکمه‌لرینی چوزمکه اوغراشیوردی . فاطیش همان یانشه چوکدی . چوجوغك بیلدیزکبی‌راق کوزلرینه باقدقجه کندینککیلر یاشله دولدی .

ایکلی یشیل آتکنی دیزلرینه صاراراق : « کل شکرم سکا « قاز آیاغی قازان قولپ » اوینامه‌سنی اوکره‌ته‌یم . » دیدی .

اونلر اورادە اوینارلرکن قارشیکی بارك بوتون ایشیقلری یانمغه ، مشتریلری دولمغه باشلادی . « پرشنبه آقشاملرینه مخصوص لوکس‌غالا مساره‌سی » دیه‌یه اعلان ایتدکلری ایشته بوکیجه‌کی ایدی .

ساعت اونده خاطرلی مشتریلر کلمکه باشلادی : اونی چاریك کچه قیز علی قولنده اون‌دورت اون بش یاشلرنده محجوب برقیزچوجوغیله کوروندی . سیغاره دومانندن قیزك کوزی قاراردی ، آز دها

(دوامی 150نجی صحیفه‌ده)

مجرم

سیاه قیوبرجیق صاچلی ، بویوك قاربنلی، صولوق بکزلی بر آدام ، پنجره‌نك اوکنده‌کی مندره اوطورمش ؛ یانمده بر تپسی ، ایچنده بر شیشه، ایکی قدح، بر آز زیتون. آفندینك برآیاغنده خانمك شیپ‌شیپ ترلکی ، اوبر آیاغنی آلتنه آلمش ، دوداقلرینی قیپرداته ، قیپرداته غرته‌نك ایچ صحیفه‌سنده برشیلر اوقویه‌رق آقشام کیفنی قطره‌قطره طاتیوردی .

سیاه قیوبرجیق صاچلی ، صولوق بکزلی بر آدام ؛ یانمده بر تپسی، ایچنده بر شیشه ، ایکی قدح ، بر آز زیتون ...

بیتیشیك اودا کوچیه برمطبخ حالنه قونمش ، ایچنده بر قادین یمك پیشیریور . قیزارمش بالیق قوقولری، آسکیمش بولاشیق صوبی قوقوسنی باصدیرمغه چالیشیور. فقط آنجق قسماً موفق اولابیلیوردی . دیشاریسی کونش باندقدن صوکرا ایچنده‌جینلرك جریداوینادینی چارپوق وقالاباایق غلطه سوقاقلرندن بری . سوقاقده برسوروجوجوق اویناپور قوشویور ، باغیریپوردی ، کیمسك اوسنی باشی‌لیه لیه، کیمسنك تیز و سوسلو ؛ بعضیسی خوبرات و آزغین ؛ بعضیسی‌محجوب ومظلوم ؛ برقسمی قابا ، چیرکین کفرلر قو- صیور ، برقسمی متوحشانه دیکلیور. فقط اونلرده چوق کچه‌دن آلیشوب آل آله طوتوشیورلر. ایشته «کناه» لك أشیکنده اویناشان چوجوقلر .

اون ایکی یاشلرنده برقیزجغز پنجره‌نك یانمده غرته‌سنی اوقویارق آقشام کینی کتیره‌ن آدامه صوقولارق :

— نه اولورسك بابا ، بو آقشام فصله یورغون دکلسه‌ك ، بمله استامبیل اوبنارمیسك ؟

پنجره‌نك اوکنده اوطوران قیوبرجیق سیاه صاچلی ، بویوك قاربنلی، صولوق بکزلی آدام :

— استامبیلمی؟ آقشامه قدر چالیشدیغمز یتیورمش کبی برده أوه کلنجه چوجوق دادیلنی‌می ایده‌جکز ؟ انصاف یوقی سزده ، أوده‌ده‌می راحت حضور یوزی کورمیه‌لم ؟ بن سنك اقرانکمی‌یم ، باقسه‌ك آ ، اوبر چوجوقلره ، سس‌ده چیقوب اونلرله اویناسه‌ك آ .

طاوایی اوجاقده براقارق ، قادین قاپیده کوزوکدی .

— فاطمه‌نك سوقاقده اوینامه‌سنه راضی دکلم، بك. اوچوجوقلرك بیلمه‌دیکی یوق. قیز بوتون کون أوده قاپالی‌ایدی. نه‌اولور، آقشاملری کاسه برپارچه اونکله مشغول اولده آووسون .

— جانی آووغی ایستیورسه ، ایشته سوقاق اورادە . بم باشمی آغریتماسین .

آدام بوسوزلری سویلرکن قیوبرجیق سیاه صاچلری دهافیرچیق فیرچیق، قارنی دها شیشن، بکزی دها اوچوق کبی کورونوردی .

* * *

— بش پاپه‌لنه ادعا ایده‌رم، بو آقشام «عصری یار» ده ملیحه ایله کورونمزسه‌م بکاده قیز علی دیمه‌سینلر .

علینك تحریرلی ماوی کوز- لرنده سیاه بر آله‌و پارلیوردی . أرککلك تفوق صانکه شیمه‌یه کیر- مش‌ده بومیدان اوقویوشله قورتولا- جقمش کبی اوموزلرینی قابارتارق کوچوك ، جیلیز حثه‌سنه قاپادایبلق عظمتی ویریپوردی .

میخانه‌جی‌یه‌دأمین انتخاب‌ایده‌رك یاغلی ، موشامما جزءدانلردن علی بش لیرا دیکرلری برر لیراچیفاروب تسلیم ایندیلر . اوده پاره‌لری بر کاغده صارارق اوزرینه آماسیه بامیه‌سی خاطرلاتان بر قورشون قلمیله بر شیلر یازارق چکمه‌جه‌سنه آتدی .

— یانی ، بکلره بندن بر دوز .

— ها ، کلیور ، بکم .

قدحلر بوشالدقدن صوکرا خیرالدین، علی‌یی کوشه باشنده‌کی آیاق قابی بویاجیسنك یانینه چکدی. خیرالدین، علینك، زمان زمان کوله‌سی، چوجغی، سرداشی، حقوق مشاوری اولان ودها برچوق‌مأموریتلرینی کوره‌ن آرقاداشیدی . قیز علی، اوستی پودسوده آلتی لوسترین، دوکمه‌لی آیاق قابلرینی او کون بشنجی دفعه اولق اوزره بویاتیرکن خیرالدین اوکا نصیحت ویردی .

« شو ملیحه هوسندن واز کچ علی ، باشمزه ایش آچاجقسك . سنککنك نه کوتولکنی کوردك ؟ قیزده سنك ایچین یانوب طوتو-

KİTABİYAT

Lisan İnkılâbı

Müellifi AHMET CEVAT; S. 182.

Ahmet Cevat Beyin «Mühtaç Olduğumuz Lisan İnkılâbı Hakkında bir Kalem Tecrübesi» ismini verdiği eserile, bu sahada bilfiil dahil olmuş bulunduğumuz inkılap yoluna çok kıymetli temel malzemesi ihzar etmiş olduğu şüphesizdir. Filhakika, «Lisan İnkılabı» bu hususiaki ihtiyaçlarımızı nüfuzlu bir görüşle kavranmış fikirler, derin ve etraflı tetkikler halinde cemetmiş yegâne eserdir.

Cevat Bey eserinde lisanımızın savtiyat, şekliyat lûgat, istılah, yazı ve imlâ mes'elelerini millî, harsî iktisadî ve içtimaî bakiş noktalarından kuvvetli bir ihtisas kalemile, vâzih ve müspet bir şekilde izah ediyor.

Cevat Bey ispat ediyor ki yazı ve lisan inkılabı Türkçenin çok uzun zamanlardan beri ciddi bir suretle duyduğu hakikî bir ihtiyaçtır, ve bu sahada lâzımolan islah değil inkılaptır. İnkılapta muvaffak olabilmek için de cezrî ve seri hareket lâzımdır. Bu inkılabın süratle tahakkuku sayesindedir ki lisan, ve bilhassa imlâmız arabî ve farisînin bağlarından kurtulacak ve istiklâlini kazanacaktır. Bu sayededir ki lisanımızın şimdiye kadar metrûk kalmış hazineleri işlenecek ve aslen şekliyati itibarile klâsik Latin ve Yunan lisanları kadar zengin olan Türkçemiz az zamanda terekkıyatın bütün yeniliklerini kavrıyarak bir ilim ve fen lisanı olabilecek ve bu suretle tamamile millî bir harsın tekevvününde en mühim bir amil olacaktır.

Genç Turk Cümhuriyetinin dinç ve sağlam hatvelerle yürüdüğü teceddüt yolunun son adımını teşkil eden yazı ve lisan inkılabına şuurlu ve semereli bir tarzda yardım edebılmek için her münevver Türk bu mes'ele üzerinde fikir yormalı ve sağlam kanaatlar elde etmelidir. İşte, bu yoldadır ki «Lisan inkılabı» onlara eyi bir rehber olabilir.

Kölelikten Kurtuluş

Müellifi: BOOKER T. Washington

Mütercimi: AYŞE PERTEV, S. 154

Booker T. Washington tarafından yazılmış olan bu otobiyografi çok şayanidikkattir. Booker T. Washington mağdur bir ırkın liyakatli bir evladı. Nihayetsiz müşkülat içinde fevkalbeşer bir gayret ve diğerkâmlıkla çalışarak hem nefsine ve hem ırkına büyük hizmetler ifa ediyor.

Biliyoruz ki, Camahiri Müttehidei Amerikada zencilere karşı büyük bir nefret vardır. Bundan yirmi sene kadar evvel bu nefret ve bunun tazahürleri bir insan aklının alamıyacağı bir halde idi. Daha evellerde ise zenciler tamamile esir vaziyetinde idiler. Bu esarete sebep renklerinin koyu olmasidi. Bilahare, siyaseten esaret ilga olunmuş ise de fikrî ve iktisadî esaret şimdiye kadar baki kalmıştır. Çünkü cehalet zencileri yüksek bir harsa malik olan beyaz Amerikalıların mutlak bir hakimiyeti altına sokuyor; ve zenciler görüyorlar ki cehalet esareti siyasî esaretten çok daha mühimdir. Bunun üzerine diğerkâm beyaz Amerikalıların yardımile bunlar cehaletle mücadele ediyorlar ve bu sayede beyazların yanında müsavi bir insan mevkii te'mîn ediyorlar.

Booker T. Washigton eserinde bu beşeri haileyi, çetin mücadeleyi ve neticelerini nüfuzlu bir görüş ve tesirli bir ifadeyle anlatıyor; milliyet, ırk, esaret, sa'y, terbiye ve sair meseleler hakkında çok kıymetli fikirler serdediyor.

Booker T. Washingtonun hayatı dolu olduğu vak'a ve maceralar itibarile zevkle okunacak bir romandır da.

Zencî âleminin en büyük adamlarından biri olan bu adamın hayatını okuyarak bilhassa hayat yolundaki çetin mücadelelerin vasıl olduğu muvaffakıyetli neticelerden, cehaletle nasıl mücadele edileceğinden ve diğerkâm sa'y misallerinden ibret almalarını karilerimize tavsiye etsek yeridir.

Sevgili düşman

Müellifi: JEAN WEBSTER S. 305

Gençlik Kütüphanesi: 3

Bizde, maalesef, şimdiye kadar hemen hiç yazılmamış olduğu cihetle, içtimaî roman tarzi pek malum değildir. Halbuki içtimaî romanlar fevkalâde terbiyevi kıymetlerinden başka ruha ve fikre faal bir zevk veren sarıcı bir hikâye kudretine de maliktirler. — bittabi, eyi yazılmış oldukları taktirde.

İşte, «Sevgili Düşman» bu tarzda, büyük bir muvaffakıyetle yazılmış, çok ince ve yüksek bir eserdir. Bu roman bir mektup silsilesile vücuda getirilmiştir. Çok zengin ve asrî bir aileye mensup olan malûmatlı, zeki, becerikli ve çok hassas bir genç kız arkadaşının tavsiyesile bir öksüzyurdu müdürlüğünü kabul ediyor. Kızın oradaki hayatını, faaliyetlini ve fedakârlıklarını muharrir kızın ağzından yazdığı son derece spiritüel ve hisli mektuplarla anlatıyor. Feragat, ve başkalarını mesut etmekle geçen bu hayatı nihayet ulvi bir aşk tetviç ediyor.

Bu eser insana bayağı heyecanlardan âri, çok derin, devamlı ve temiz bir zevk, büyük bir ruh ve fikir itminanı veriyor.

DERE'DE MEHTAP

Söğüt dalları perde çekmiş,
Sanki ay suya girecekmiş.

Kandil yakmış bize varadan,
Ayrılalım biz de kenardan;

Söğüt dalının gölgesine,
Gidip sığınalım bu gece.

Suda açalım nurdan bir ız,
Aya dokunsun küreğimiz;

Mehtap parça parça saçılsın,
Gönlümüz neş'e dolsun açılsın.

GÜNEŞ ZİYASI

Güneş ziyasındaki hassalar-Adi cam ültraviyole şuaının nufuzuna manidir-Yeni camlar-Sun'i güneş nasıl yenir.

Müterakki memleketlerde güneş ziyasından, tabiatın insanlara bahşettiği bu en büyük nimetten, istifade için bulunan yolların çokluğunu, daima yapılan tetkiykatı, elde edilen neticeleri gözden geçirirsek hayret etmemek mümkün değildir.

Meselâ, bir çocuk hastahanesine gidersiniz, garba nazır cephesi bir tek büyük pencereden ibaret ufak bir oda görürsünüz. Bu penceredeki camın alelade camdan farklı olduğu derhal gözünüze çarpar. Pencerenin önünde ufak yataklarda küçük çocuklar yatmaktadır. Çocuklar anadan doğma çıplaktırlar, yalnız gözlerinde bir örtü vardır. Pencerede, içinde mavi bir mayi bulunan çakmak taşından bir tüp asılıdır. Yatakların yanında güneş ziaysına arzolunmuş, kafesler içinde beyaz fareler vardır. Duvarlarda küçük çocuk ve fare kemikleri levhaları ve Röntken fotografları asılıdır. Çocukların derileri tunç kırmızılığındadır, yüzlerinde ise taşkın bir sıhhatın verdiği neş'e görülür. Burası hastahanenin kemik hastalıkları tedavihanesidir. Burada her şey, tedavi için güneş ziyasından istifade olunduğunu anlatmaktadır.

Güneş ziyasının çocuklardaki kemik hastalığı üzerinde haiz olduğu şifabahş tesir 1921e kadar malum değildi. Bunun keşfedilmesi üzerine bu yeni tedavi usulleri bulundu. Hususî bir tarzda imal olunan camın, kuvvetini kaybetmeden naklettiği güneş ziyasının tesiriyle çıplak çocukların vücudunda kireç teşekkül ederek yumuşak kıkırdak halinde bulunan kemikler sertleşmektedir. Şimdi içinizden sorarsınız: Bu cam nedir? O tüpteki mavi su niçin? Fareler ne işe yarıyor? Çocukların gözleri niçin örtülü? Ve vücutları niçin çıplak?

Merakınızı tahrik edecek başka şeyler de görebilirsiniz. Mesela, bir yerde tavuklar güneş gören ve görmiyen iki grupa ayrılmışlardır. Size söyliyeceklerdir ki güneş gören tavuklar daha çok ve daha iyi yumurta yumurtlıyorlar, hem de diğerleri gibi bacak zafiyetine uğramıyorlar.

Başka bir yerde oda yalnız çakmak taşından bir tüp-

ten göz kamaştırıcı bir ziya neşreden tuhaf bir lamba ile aydınlanmaktadır. Şualar tam lambanın altına ince bir tabaka un halinde yayılmış sütün üzerine düşmektedir. Bu sütle beslenen çocuklar doğrudan doğruya hiç güneş görmeseler bile, kemik hastalığına uğramazlar. Süt bu ameliye ile güneşteki hassaları alarak hazım esnasında çocuğa veriyor.

Çocuklardaki kemik hastalığının had şeklini eğri bacaklar gösterir. Bu demektir ki bidayette yumuşak olan bacak kemikleri zamanında lâzım olan kireci alamıyarak sertleşmemişler, ve vücudun ağırlığı altında eğrilmişlerdir. Kemik hastalığı vücudun her hangi bir tarafında olabilir, eğri bacaklar göze bariz bir surette görünen bir misalidir. Hastalığı husule getiren, söylediğimiz gibi, vücutta kireç teşekkül edememesidir. Bunun önüne güneş ziyasının ihtiva ettiği bazi şualar ile geçilebileceğini biliyoruz. Bu şualar hangileridir?

Biliyorsunuz ki güneşin ziyası görülebilen kırmızı, mavi, turuncu, mor, v. s. şualara maliktir. Mor renkle nihayet bulan şualardan ötesini bizim gözlerimiz görmez, fakat burada güneşten çıkıp arza kadar vasıl olan daha başka renkte şualar vardır. Yalnız şu gariptir ki gözümüze görünmiyen bu şualar adî camdan da nufuz edememektedir. Çakmak taşı kristallerinden serbestçe geçen bu ültraviyole şuaları adî cam önünde demir bir levhaya tesadüf ediyor gibi durmaktadırlar. İşte, hastahanedeki hususî camın hikmeti budur. Şayet o pencerenin camı adî cam olsaydı, güneş ziyasındaki ültraviyole şualarının zerresi odaya girip küçük çocuklara irişemezdi. Yazın kumsalda yarı çıplak yatarken bedava ültraviyole banyosu yapıyorsunuz: çünki güneş ziyasiyle vücudunuz arasında hiç bir hail yoktur. Şimdi tekrar vücutlarımızı kalın elbiselerle örterek bu istifadeden mahrum kalacağız.

İşte, kumaş sanayii için yeni bir saha: Soğuğa karşı muhafaza etmekle beraber ültraviyole şualarının nufuzuna mani olmıyacak kumaşlar imali. Bu kumaşlar sayesinde kışın üşümeden güneş banyosu yapabiliriz.

Ültraviyole şuaının nufuzuna mani olmıyan en iyi madde şeffaf ve ya gayrişeffaf çakmak taşıdır. Amerikada büyük bir elektrik şirketi eritilmiş çakmak taşından pencere camı yapmağa teşebbüs etmiş ve muvaffak olmuştur; fakat, bu camlar pek pahalıya malolmaktadır. Daha ucuz mevattan imal olunmuş ve ültraviyole şualarının nufuzuna kısmen müsaade edecek pencere camlarını, bugün, İstanbulda değilse bile, Avrupada tedarik etemek mümkündür. Bunlar şeffaf bir selüloz mahluluna batırılmış örgü telden başlıyarak, adî cama benziyenine kadar tahalüf ederler.

Bu sanayi henüz o kadar yenidir ki, daha tecrübe devresini geçmiş addolunmaz. Netekim, ahiren, bu suretle imal olunan camların bir müddet güneşe maruz kaldıktan sonra ültraviyole şualarını geçirmek hassalarını kaybettikleri anlaşılmıştır. Bu garip hadiseye «Solarizasion» ismi verilmektedir.

Tecrübe göstermiştir ki güneşteki ültraviyole şuaının miktarı mevsime göre tahalüf etmektedir. Yazın, kıştakinden çok daha fazladır. O halde, bu tenakus ve tezayüdü ne ile ölçebiliriz? İşte şimdi mavi suyu ihtiva eden tüp ile kafesteki farelerin hikmetivücudunu izah edelim.

İngilterede sporcular sun'î güneş ziyası banyosu yapıyorlar

Hastahane odasındaki tüp içinde mavi su Metilin Mavisi isminde bir boya mahlûlüdür. Ültraviyole şualarının tesiriyle bu suyun renginin kesafeti deyişir. Bu tahavvülün

(Devamı 155inci sahifede)

SİNEMA ÂLEMİ

Greta Garbo

Bu yazıyı okuyanlar arasında «Greta Garbo»yu tanımayan kimse olduğunu zannetmemekle beraber söyleyelim ki, bu sinema âleminin en güzel ve en mahir yıldızlarından birisidir. Hatta, bir çok sinema münekkitleri onu en ince,ve mahir aktris diye tavsif ediyorlar.

«Greta Garbo» çok kuvvetli bir şahsiyete, ve bilhassa cinsî bir şahsiyete maliktir. Aristokrat hal ve tavrı, fevkalade ince vücudu, süzgün gözleri, ince ve mahmur çehresi, şeffaf teni hassas bir seyirci kitlesini teheyyüç ve galeyana getirmeğe kâfidir.

Greta yaşayışında ve oynayışında da büyük hususiyetlere sahiptir, fevkalade sade yaşar, az konuşur,derin ve samimî hislidir; samimiyeti her hareket ve sözünde göze çarpar. Ancak iyi anladığı ve hissettiği filmlerde rol alır;

Greta Barbonun en güzel üç pozu

Beyenmediği mevzularda rol almayı, ve ya hissetmediği bir rolu temsil etmeği kat'iyen kabul etmez. Ve bu sebepledir ki az görülür fakat çok takdir edilir.

Solda

Bu sene Istanbulda gösterilecek olan «Çelik Kartal» ismindeki tayyarecliğe aid filmden bir sahne. Mümessilleri: Reymond Kid ve Barbara Kent

Sağda

Bu sene şehrimize gelecek olan filmlerden: «Gülen Adam»dan bir sahne: mümessilleri: Konrat Vayt, Meyri Filbin.

«Greta Garbo»nun muhtelif filmlere aid resimleri

EVLİLİK HAYATINIZDA EN ZİYADE

Yüz zevcenin

Bir de kadınların görüş noktasından izdivacın kusurlu, pürüzlü cihetlerini tetkik edelim. Ekseriya, insanlar içtimaen kendi hal ve vaziyetlerinde bulunan diğer insanların hislerini, fikirlerini öğrenmeği merak ederler. Kadınlar, bu hususta, belki erkekleri de geçerler. Her zevce diğer zevcelerin evlilik hayatında ne dereceye kadar mes'ud veya bedbaht olduğunu öğrenmek ister.

Geçen nushamızda bahsettiğimiz ankette, yüz zevcin evlilik hayatlarında en çok şikâyet ettiği noktaları kaydetmiştik. Bu nushamızda da Dr. Hamiltonun yaptığı ankette yüz zevcenin en çok nelerden şikâyet ettiğini göreceğiz. Sual sorulan kadınların cevaplarını bir çok, ve belki umum kadınların öğrenmek merakına düşeceğini zannediyoruz. Şu kadar ki, yüz kadının cevapları hiç bir zaman bütün cemiyet dahilinde, evlilik hayatının tam ve hakikî vaziyetini aksettiremez. Ancak, bunların arasında alâkamızı celbe lâik olanları da yok değildir. Bahusus, istintak edilen kadınların hemen cümlesi normaldi; bir asabiye mütehassısının tedavisine muhtaç olanlar pek azdı; cümlesi de tahsil görmüş kadınlardı: Yüzde yetmiş beşi kolej yahut lise tahsili görmüştü. Erkeklerin ise yüzde doksanı bu derecede tahsil görmüşlerdi.

Bu kadınlar oldukça mühim iş sahibi erkeklerle evlenmişlerdi. Yüzde kırk beşinin, evine ve çocuğuna bakmaktan başka, meslekleri de vardı. İçlerinden muallim, pies muharriri, şair, aktris, muharrir, musikişinas olanlar çoktu.

Yüzde altmışı beş seneden on seneye kadar evli bulunuyorlardı. Yüzde yirmibeşi çocuksuzdu, yüzde ellisinin iki ve daha ziyade, yüzde yirmi beşinin de yanliz bir çocuğu vardı.

Umumiyet itibariyle, kadınlar erkeklerden daha az memnundular; aglebiihtimal bu fark iki cins arasında esaslı ve tabiî bir surette mevcuttur. Buna nazaren, Dr. Hamilton, istintak ettiği bu yüz kadını yüz erkeğe her cihetçe mukabil ve münasip buluyor.

* *

Kadınlara da ilk olarak ayni sual sorulmuştur: «Evlilik hayatınızda en ziyade memnuniyetsizliği mucib olan şey nedir?»

Alınan cevaplar iki cinsin arasını kat'î bir hat ile ayırabilir:

39 zevcin hiç bir şikâyeti olmadığı halde ancak 25 zevce şikâyet edecek hiç bir şey bulamamıştır.

İzdivaçlarından memnun olduğunu söyleyen kırk beş kadının hemen yarısı söyliyecek ciddi şikâyetler buluvermiştir, halbuki memnun görünen zevçlerin ancak dörtte biri şikâyet sebepleri göstermişlerdir.

Kadınlar da erkekler de aini miktarda şikâyet sebebi (43) göstermişlerdir.

En çok sebeplerden şikâyet eden erkek değil, kadın olduğu gibi, en az sebepten —yalnız bir sebepten— şikâyet eden kadınların miktarı da erkeklerden fazladır.

Kadınlardan 15 şikâyet serdeden bir tanesi görüldüğü gibi, 12şer şikâyet sebebi bulan 3 kadın da vardı. (Erkeklerden yalnız biri bu miktar şikâyet saymıştı.)

ŞİKÂYET ETTİĞİNİZ ŞEY NEDİR?

söyledikleri

İlk sual, şüphesiz, en ziyade evlilik yarasını kurcalıyan neşter vazifesini görüyordu; ilk söyledikleri şikâyet, hiç şüphesiz, en ziyade onlara iztirap veren sebep idi.

Kadınların ekserisi, bilhassa hiç şikâyeti olmıyanlar, açıkca, tereddütsüz cevap vermişlerdir. Fakat bazıları da anketi yapan doktorun üzerinde, henüz uykudan uyanmış, sersemliğinin sebebini anlamamış bir insan intibaını bıraktılar. Bunlar hep bocalamışlar, kat'î bir şey söyleyememişler, yalnız evlilik hayatlarından memnun olmadıklarını halleriyle ve lisanlarıyle anlatmışlardır.

* *

Sayıp döktükleri başlıca şikâyetler şunlardır:

18i kat'î surette «fizikî uygunsuzluk» demekle iktifa etmişlerdir; başkaları ise bu şikâyet sebebi üzerinde lakırdıyı daha ziyade uzatabilmişlerdir.

Bir kadın kendisinin fizikî cihetçe soğuk olduğunu itiraf ediyor; mamafi kocasını da seviyor. Kocası da kendisini seviyor. Bununla beraber aralarında niza sebepleri eksilmiyor. Bundan dolayı kendisi kocasından fazla üzülüyor.

Bir kadın diyor ki:

«İzdivacımın ilk günlerinde bile kocama karşı bir ihtiras hissetmedim. Bende manevî sevgi cismanî ihtirası öldürüyor. Kocamda ise hal bunun aksi. Bütün ihtilafımız bundan çıkıyor.»

Diğer bir kadın: «Aman, ne büyük sual!» diye başlamış, biraz gülüp durduktan sonra: «Bizim fizikî hayatımız öteden beri uygunsuz gidiyor. Bunun yüzünden ufak tefek geçimsizlikler çıkıyor. O, bana karsı çok, ama çok pederane muamelede bulunuyor, sıhhatımla fazla alâkadar oluyor. Ben onda hiç bir fizikî muharrik bulmıyorum, hariçte aramak lüzumunu hissediyorum. Hasılı, kocamın tam benim mühtaç olduğum koca olmadığı neticesini çıkarıyorum.»

Fizikî şikâyetlerde bulunan 18 kadının 14 ü - sonradan daha mahrem olarak tevdi ettikleri hislerinden anlaşılıyordu ki- kusuru kendilerinde buluyorlardı. Ailelerinden almış oldukları kabasofu terbiyesinden dolayı izdivaç hayatlarını bir türlü inkişaf ettiremiyorlardı.

Kim bilir kaç zevce bilhassa annelerinin zahitliğinin günahını çekiyor!

Mizaç uygunsuzluğu hemen hemen fizikî uygunsuzlukla bir nisbettedir. Ancak dokuz kadın kocalarıyle anlaşamamazlığı en büyük şikâyet sebebi göstermiştir.

Halbuki erkekler tamamiyle bunun aksine: 12si sadece fizikî sebeplerden, 16sı mizaç uygunsuzluğundan şikâyet etmişti.

İstintak edilen kadınlar aşağı yukarı şöyle söylediler: «Umumî telâkkilerimiz bir değil: beni tatmin eden şeyler onu tatmin etmiyor, ve bilakis.»

Kimisi bu hususta kocasını kabahatlı bulduğu gibi, kimisi de kusuru üstüne alıyordu.

Biri: «Pek nadiren ikimizin her hangi bir şey hakkındaki fikrimiz birleşiyor. Ekseriya da bu benim kabahatımdır,» diyor.

Diğer biri: «Ahval öyle raddeye hale geldi ki, bir türlü kocam beni memnun edemiyor; içimi sıkıp duruyor.»

— Aramızda sevgi yok ki evde sakin sakin o-

turabileyim, beraber yaşayalım. O, beni arkadaş addetmiyor ki...

Bazıları kusurun her iki tarafta olduğunu tasdik ediyorlar, bazileri de ihtilafın doğrudan doğruya tabiatlerinin muhtelif olmasından ileri geldiğini söylüyorlar.

Mesela:

— Muhtelif zamanlarda muhtelif şikâyet sebepleri olmuştur. Şimdiki halde tabiatlerimizin farklı olması başlıca sebep gibi görünüyor. O gayet ihtimamkâr ve makine gibi, her işi icra eder, gayet de işgüzardır; ben ise «spontanee», ibdaî, orijinal, yâni kaprisli bir tabiyattiym. Tabiî bu halden aramızda müşkül anlaşmamazlıklar doğuyor. Ekseri, lâkaydîsinden beni anlamamış olduğunu anlıyorum. Zihnen, benim sevdiğim mahiyette ibdaî diğildir. O, sebepleri tetkik ediyor, ben neticelere bakıyorum.

Şu cevaplarda ise şikâyet kat'îdir:

— Onu zekaca kendime arkadaş bulmadım. Onun büsbütün başka alâkaları vardır. Çocuklarımın birini bilâ sebep sevmiyor, diğerini ise, zannederim, benden daha çok seviyor. Benim sevdiğim insanlardan asla hoşlanmaz, ahbaplarıma hiç iyi muamele etmez, hatta onlara karşı kaba davranır.

— Beni artık sevmiyor. Beni istemiyor zannederim.... bundan dolayı beni unutuyor. Belli ki çocuğumuza bütün muhabbetini hasrediyor. Ve evin haricinde bir zevce buluyor.

- Kocamın sedakatsizliklerine göz yummak kabil değil. Kendimi hiddete kaptırmamağa çalışıyorum. Bütün bedbahtlığım bu şiddetli heyecanlardan ve hiddetlerden ileri geliyor.

(Bazıları, bir zamanlar kocaları ve kendileri için fizikî serbesti ve arkadaşça izdivaç tarafdarı idiler. Fakat izdivaç hayatına atıldıktan sonra, cümlesi kocalarının sedakatsizliğinden şiddetle müztarip olmuşlar ve bunu ifade etmişlerdir.)

— Ev işlerini hem seviyorum, hem de onlardan nefret ediyorum. Evvelden benim işim vardı, şimdi onu tekrar arıyorum. Yemek pişirmesini, dikiş dikmesini, nakış işlemesini seviyorum. Fakat buna bütün ömrümce kendimi bağlı hissetmekten iztirap duyuyorum.

— En ziyade şikâyet edilecek şey, günlerin büyük bir ittirat içinde yeknasak olarak geçmesidir. İnsan her gün yapacağı şeyleri düşünüyor: hep ayni şeyler, ayni şeyler. Yirmi seneden beri evli bulunan bir çok tanıdıklarım var. Her günki hayatları bir: Ayni zamanlarda evlerinde bulunmak, ayni zamanlarda komşuya gidip iskambil oynamak, hep bir, hep bir...

— İzdivacın kendisinden değil, zarurî olarak yarattığı itiyatlardan (rutinlerden), şikâyet ediyorum. Ben hep bunların esiri olmak istemiyorum.

— Evleneli on iki sene olduğu halde, kocam hep çocuk gibi kalmıştır. Bunun neticesi olarak bütün mes'uliyetleri ben yüklenmek mecburiyetinde kaldım. Kocam hiç pratik adam değil. Hem hodgâm. Hem de hiç kendisine güvenmiyen bir adam. Böyle birisiyle beraber yaşamak çok güç.

— Kocamın insanın ruhuna kasvet veren abus bir hali var. Zaman zaman üstüne gelir. Geçen kış uyku saatlerini uzatmak lüzumuna zahip oldu. Aramızda çıkan münakaşeden işte böyle abus bir çehre ile çıktı ve o hali saatlerle devam etti; çekilip uykuya vardı. Uzun zaman kendisini bu kadar incitecek ne yaptım diye düşündüm ve bulamadım.

Bir başkası:

— Benim hiç çocuğum yok. Çocuğumuz oldu, fakat yaşamadı. Kocamın çocuk istemediğini zannediyorum.

— Çocuğumuz yok. Başlıca iztirabımız bu.

— Kocam çocuk istemiyor.

— Kocam benim evladım gibi. Onunla evlenmiş değil, sanki ben onu tahtızdivacıma almışım. Yaşımdan pek çok küçük. Ben ona bakmak mecburiyetindeyim.

— Yegâne sebebişikâyet: Rahat yaşamamıza kâfi gelecek derecede paramız yok. (Bunun gibi parasızlıktan şikâyet eden daha üç kadın var).

Üç kadın da en ziyade kocalarının içki kullanmasından şikâyet ediyorlar. Bir başkası kocasının marazî denilecek bir tarzda hodgâm olmasından şikâyet ediyor.

Bir diğeri kocasının fazla sükûtî olmasından şikâyet ediyor. Adeta «midya» gibi kapanıyor, hiç ağzını açmıyor, diyor. Bir başkası da kocasının ailesini izdivaç hayatında en büyük sebebişikâyet addediyor Öyle bir sebep ki daima hazır, daima işkenceli.

Bir kadın kocasını pek çok sevdiği halde kocasının onu sevmediğine kani olduğu için bedbaht olmuş. Sevilmediğini hiç bir dakika bile unutamıyor.

Bir başkası kendisinin zaif ve hastalıklı olmasının izdivaç hayatlarında pek büyük bir geçimsizlik sebebi olduğunu biliyor. İtiraf ediyor ki daima yorgun, daima hasta olan bir zevce ile geçinmek

(**Devamı 155inci sahifede**)

İŞ ÂLEMİNE ATILAN BİR GENÇ KIZIN MEKTUPLARI

Muharriri: BELKİS SAMİ

2

30 Haziran
İstanbul

Fâhireciğim,

İşler nasıl gidiyor diye soruyorsun. İlk adımı attık, fakat bu aksak adımdan sonra her işin yoluna girdiğini zannedersen hata edersin. Benim bu iş hayatına atılışım soğuk bir günde yol almağa çalışan külüstür bir Ford otomobiline benzedi. Çünkü yol aldıktan sonra da zavallı karbüratörüm hâlâ vazifesini yapmıyor. Kâh yerimde sayıyorum, kâh üç silindir üstünde sekip duruyorum.

Bankada ilk günü başparmaklarımı biri birinin etrafında çevirmekle geçirdim. İkinci günü parmaklarımın yerine iki kurşunkalem kaim oldu. Bereket versin, işgüzar bir odacı çocuk bana masamın çekmecelerini kâğıt, kalem, zarf, büvar ve saire ile doldurmağı tavsiye etti de yapılacak bir iş çıktı. Burada bir usul var. Kırtasiye ihtiyacatınızı bankanın resmî liste kâğıtlarına yazıp depoya gönderiyorsunuz. Oradan istediğiniz şeyleri size yolluyorlar. Bana da ne istersen yaz dediler. Fakat benim neye ihtiyacım olduğundan bile haberim var mı? Bu çocukcağız listeyi doldurdu, gitti ve bir sürü eşya getirdi. Bunların arasında öyleleri vardı ki sureti istimalini bile bilmiyordum. Ne ise. Çocuk bir kısmını da kendi hesabına aldı, ben kurtuldum.

Fahireciğim,
İşler nasıl gidiyor diye soruyorsun...

Meğer kalemleri biribirinin etrafında döndürmek de kâfi bir meşgale değilmiş. Dakikalar, saatlar geçiyor, gün bitmek bilmiyor, paydos saati hiç bir heyetşinasın henüz keşfedemediği seyyareler kadar uzak görünüyordu. Oturdum, bir çok işleme modelleri çizdim. Güç hal ile akşam oldu. Ertesi gün gene aynı şeyi yapmağa hazırlanırken, müdürü umumînin gözüne çarptım. Masamın yanından geçerken ayağı ayağıma takıldı. Bu olmasaydı, bey efendi hazretlerinin aylar geçse beni göreceği yoktu. Bu müsademede adamcağazın en büyük nasırı mı acıdı, ne oldu bilmem, dik dik yüzüme baktı ve haşince bir sesle birdenbire sordu:

«Ne ile meşgulsunuz?»

Fâhireciğim, sen de bilirsin ki en sabırlı insanın bile bazen sabrı taşar. Hemen döndüm, ters ters cevap verdim:

«Maatte'essüf hiç bir şeyle meşgul değilim. Kâşke bir işim olsayıdı da yapsaydım,» dedim.

Yüzunde beliren hafif bir tebessümle sordu:

«Va! demek bir şey yapamıyorsunuz?»

İyi bir tesir yapar ümmidiyle müşteki bir tavur aldım:

«Hiç kimse bana yapacak bir iş vermedi ki,»

«Pek alâ, siz neden iş istemediniz? Yoksa sizi buraya işleme modelleri çizsin diye mi aldık?»

Tavrındaki huşunet gitmişti, ama şimdi de benimle istihza ediyor gibi idi.

Fakat işin en fena kısmı asıl şimdi başlıyor. Müdür bey efendi o kesik saçlı kıza dönüp de benimle meşgul olmasını emretmesin mi! Ben onu kendimden çok, hem pek ehemmiyetsiz bir memur zannediyordum. Meğer o küçük hanım dosye kaleminin şefi imiş. Hem

bu mevkie nasıl yükselmiş, biliyor musun? Lise tahsilini bile bitirmeden...

İşte bu Beria hanım önüme muhtelif renkli kâğıtlarda yazılı bir yığın evrak koydu ve bunları renk itibariyle tasnif etmemi söyledi. Doğrusu evvela ben bunu manasız buldum. Ve buna neden lüzum görüldüğünü sordum. O bana bu renklerden her birinin ayrı müşterilere ait olduğunu ve dosya bulmak hususunda büyük bir teshilat yapdığını izahetti.

Bilmem hatırlarmısın, biz daha henüz çocukken ana mektebinde önümüze bir yığın karışık hububat koyarlar ve onları cinslerine ve nevilerine göre tasnif ettirirlerdi. Zavallı küçük kafam o vakit bunun ne olduğunu anlamazdı. Demek, biz o zaman da tasnifçilik yaparmışız da haberimiz yokmuş. Ne ise. Beria hanımı bir yere çağırdılar. Ben de renkli evrakımla baş başa kaldım ve derhal işe giriştim. Bunların üstünde muhtelif isimlerle tarihler, ve numaralar vardı. Seni te'min ederim, Fâhire, bu iş delilerin pösteki saymasından hiç de farklı değil. O gün, bu gün hep aynı şeyle meşğulum. Yığın yığın muhabbetler.

Kardeşin SELMA

4

3 Temmuz
İstanbul

Cici kardeşim:

Biliyorsun ya, annem, babam Yozgatta yerleşeli ben de Perihanlarda misafirdim. Tabiî bu misafirlik ilelebet devam edip gidemezdi. Muhakkak kendime münasip bir yer bulup yerleşmek lâzımdı. Ah, bu tecrübesizlik! Ben bunu da öyle kolay bir iş zannettim. Meğer ne çetin şeymiş! Allah bilir, bu tecrübeler beni vaktinden evvel ihtiyarlattı. Yalnız bir kârım varsa o da her seferinde cehlimi biraz daha gidermek oldu. Bu işe de yalnız başıma atıldım. Evvela gazetelerde tektük tesadüf edilen pansiyon ve mefruş oda ilanlarını tetkik ettim. Sonra derhal yazıhanelerine baş vurdum. İnsan bunları görmeden evvel verilen tafsilâta hayran oluyor. Meselâ: «Sokak üstünde bol güneşli, bol ziyalı, geniş ve müzeyyen bir oda. Ev yemeği ve saire»... Ne cazip izahat değil mi? Derhal bu güzel odayı görmeğe şitab ettim.

Gedik Paşanın Kumkapıya inen caddesi üzerinde eski konak bozuntusu bir ev. Daha kapıdan girer girmez kırık maltalar, çatlak bir Enes küpü ve ona benziyen şişman bir kadınla karşılaştım. Ev sahibi, yâni kiralık odanın sevimli patronu, bu hanım imiş. Kırık dökük merdivenleri beraber geçtik. Mağrur bir tavurla kiralık odanın kapısını açtı.

Kırmızı kadife perdeler, taş basması resimler, parça parça kumaşlardan yapılmış duvar halıları, aile fotografileri, antika tabaklar, Çanakkale destileri, Nuhunebiden kalmış etajerler, tek tek kanapeler, tüyleri dökülmüş bir kaplan postu, daha hatırıma gelip yazamadığım bin bir çeşit eşya. Ben, mephut, mütehayyir, bu sandal bedesteni gibi odaya bakınırken yan gözle kadına baktım. O, bana İstanbulun en güzel odasını gösteriyormuş kadar mağrur ve müftehirdi. Bu odayı ailenin yemek odasıyle tefrik eden yegâne vasıta da yeşil bir perde idi. Ne diyebilirdim? «Odanızı beyenmedim» demek kimin haddine düşmüştü? Ha, az daha unutuyordum. Bu muhteşem odada her şey var, adı yatak odası olduğu halde, yataktan eser yoktu. Bütün cesaretimi toplıyarak:

«Madam, yatak yok mu?» dedim.

Beria bana Galatada meşhur bir tellâlin adresini verdi.

Meğer o da bu suali bekliyormuş. Simasında toplanan gurura hafif bir tebessüm ilave ederek, önünde

(Devamı 156ıncı sahifededir)

سهیلا بو سوزلرك كندیسنی تسلی ایچون سویلندیكنی پك اعلا بیلیوردی .

— اولسون. ینه اویله صوغوق معامله ایتمه‌لیدیلر.

— أمین فرقنده بیله اولمدن یاپیورلر . هم بن سسكا برشی سویله‌یمی؟ سس نی كسندكدن ، سنك بكا اعتمادك اولدقدن صوكرا بوتون دنیا اومورمده دكل ! واللهی ، سهیلاجغم ، اینان كه سن جمله اولدقدن صوكرا كیمسه‌نك دیدیكی بكا دوقونماز .

***

شیشلی‌نك اوست طرفلرنده كوچوجوك برآپارتمان طوتمشلردی . آرادقلری فیأته هنوز أیی بر خدمتجی بولامامشلردی . سهیلا كندی ایشنی كندی كورمكه ، یالكز ، چامشیر وبویوك اورتاق تمیزلكی ایچون هفته‌ده ایكی دفعه كونده‌لكجی بر قادین كتیرمكه قرار ویرمشدی . آلدقلری اوجوز أشیالری دوزلتمك ، هركون یكی بر شكل ویرمك، صوكرا كیتوب حسینك كلمه‌سنی بكلمك اوكا دوبولماز بر ذوق ویریبوردی . یمك پشیرمكه اوشندیكی زمان برارجه بر لوقانطه‌یه كیدیبورلردی . سهیلا حسیه دیمشدی كه :

— بویله پایه یالكز اولمق‌داها ایی ؛ یالكزسنكله بن... بوكون خدمتجی بولسه‌م بیله ایسته‌م .

آقشامری اوزون اوزون حسینك كشف ایندیكی یكی اجرادن، دائما رد ایله قارشیلاشان مختلف مراحعتلرندن بحث ایدیبورلردی .

برآقشام ، آپارتمانلرینه كچه‌لی هنوز بر هفته اولمشدی ، حسین حبری برصوغوق قانلیله دیدی كه :

— بن كلمجك هفته مصره كیتمه‌لیم .

سهیلا أندیه‌كی قاشینی بردن بره چورباسنك ایچه دوشوردی .

— مصره‌می ؟ نه زمان ؟ قاچ كون قالاجقسك ؟

— پرشنبه كونی كیده‌یم، دیبورم . نه‌قدارقالاجغمی بیلمیورم. اورادە بر حبار بشه واررمش . زنكین بر پاموق زراعی ایمش . بانقه‌ده‌كی محلص ایله آرالرنده صهری قرابت وارمش . بكا برمكتوب ویردی . بلكه یكی اجزا ایله علاقه‌دار اولور، دیه، كیدیبورم .

هرایكیسی صوصمشلر ، بربرلرینه حسلرینی بللی ایتمه‌مك ایچون یمك یمكه‌چالیشیورلردی . بردن‌حسینك عقلنه كلدی :

— نه اولور ، سن‌ده كل ، هادی كل، برابر كیده‌لم .

سهیلانك كوزینك اوكشده جاذب منظره‌لر چاغلاندی : حسینله برابر وزون، رحت بر واپور سیاحتی... صوكرا حسینله برابر یكی مملكتلر كورمك ... مصرك افسانوی كیجه‌لری،چولری ، اهراملری، تامده فیشدی ـ مصرك الك أیی‌وقتی. انسان‌عرایسته‌دیكنی پایه‌سیله‌یدی دنیا نه كوزه‌ل ، نه راحت بر یر اولاجقدی . فقط سهیلا غایت أیی بیلیوردی كه ایكی كیشیلك مصره سیاحتی مهم برمبالغه محتاجدر .

— حسینجكم ، ناصل كیده‌رم ؟

— نه اولور، كل . هم بن بر دفعه اجزای مصرده طانیتدیمی، هیچ بر شی دوشونمكه حاجت قالمیه‌جق . اویله زنكین اولاجغمكه، سهیلاجغم .

— بیلیورم ، بیلیورم، اولاجغر آما ، احتیاطلرلق ایتمیه‌م .

سهیلا یونی سویلركن ایچندن « خامینه‌م ایشیتسه‌ده بنم نه قادار احتیاطلی و تدبیرلی اولدیغمی كورسه . برده دیرلركه بن پاره حسابی بیلمزمشم، » دیبوردی .

غالبوكه او كیجه اویقوسی قاچوب‌ده یاتاغنده یوش یره صاغدن صوله دوندیكی زمان ، شقاقلرینك هرآتیشنده آغریبان باشنك ایچنده بر سسك « حسین كیدیبور ، حسین كیدیبور » دیه متمادیاً تكرار ایتدیكنی دیكله‌ینجه، كوندوزكی احتیاطلی حركتنی یوش بولدی. حسینله برابر گیتمكه قرار ویردی . آنجق صباحه قارشی اویویه بیلدی . فقط قالدیغی زمان كیجه‌نك اوغیر طبیعی تأثیرندن فورتولنجه كوردی كه شیمدی كیدوب لزومسز یره مصرف ایتمك عفو ایدیلز بر خطا اولاجقدی. یا حسین موفق اولامازسه ، یا.. برده چوجوقلری‌اولورسه.. سهیلا عائله‌سنه خاص اولان و دایسنك صناعی تشبثلرینی موفقیته أیردیره‌ن پاره خصوصنده‌كی عقل سلیمه تبعیت ایتدی ، وكیتمه‌مكه قرار ویردی . فقط بوتون كون « حسین كیدیبور » فكرینی برطاش آغیرلغیله ایچنده طاشیدی .

چارشامبا كیجه‌سی ، حسینك اصراری اوزه‌رینه ، یمكلرینی تورقوازده بیدیلر وصوكرا برقوسره كیندیلر . أولریه دونمزدن‌أول برقاچارایه كیروب كیچ وقته قادار داسی ایتدیلر . بوآیریلقدن‌أولكی صوك كیجه‌نك هیچ بردقیقه‌سنی زیان ایتمك ایسته‌میورلر، دائما برابر بولونمق ایستیورلردی .

أولرینه دوندكلری زمان سهیلا توالت ماصه‌سنك اوستنده سیاه قدیفه‌دن اوزون برمحفظه بولدی . ایچنده كوچوك، فقط‌غایت كوزه‌ل بردیزی ایچی واردی . سهیلانك كوزلری دولدی . یارب حسین نه أیی ، نه چوجوق قادار صاف ، حسابنی بیلمز، فقط نه سه‌وكیلی بر آدامدی !

— حسینجكم چوق، چوق تشكر ایده‌رم . فقط شیمدی آلمامالیدك .

— بن بالخاصه نومید ، نشه‌سز اولدیغم زمانلر بویله مسره‌نه برحركتده بولونمق ، بویله برآرزوی تطمین ایتمك ایستمم .

ایرتسی كون سهیلا، حسینی تشییع ایتدكدن صوكرا، مقصدسز وآغیر بریورویشله تاشیشلی‌یه قادار كیتدی . فقط یردن، حسین یوق ایكن أولرینه كیده‌میه‌جكی، اوهرزمان نشه ایله برابر قوللاندقلری أشیالری ، ایچنده بوآیریلق آجیسی وارمكن ، یالكز باشنه قوللانمقه حسارت ایده‌میه‌جكنی آكلادی . دوندی ، اشانصاشنه ، خامینه‌سنك أوینه دوغری یورومكه باشلادی .

خامینه‌سی اساساً اوكا قاچ دفعه : « حسین یوق ایكن یالكز باشنه أوده نه یاپه‌جقسك؟ كل بزده اوطور. » دیمشدی . سهیلانك همان قبول ایتمه‌یشنه سبب‌ده خامینه‌سنك سسسده بك بارز برممنونیت‌سزمسی، صانكه حسینك كیده‌جكنه ، سهیلانك ینه أسكیسی كبی یالكز باشنه أوینه دونه‌جكنه سوینیر كبی اولدیغی كورمش اولماسیدی . فقط نه اولورسه اولسون، یالكز باشنه قالمقدنسه كیده‌جكدی .

كونلر آغیر آغیر كچیوردی . خامینه‌سنك أو أشیاسی سهیلانك چوجوقلق آرقه‌داشلری ایدی . اسكیدن سودیكی ، هربرینه آیری برمعنا ویردیكی بوأشیالرشیمدی وكا یابانجی كلیوردی ، هیچ بریمك آرتق بر معناسی قالمامشدی. كونلر ایسه آنجق سوكیلی بر انسانك كلمه‌سنی بكلدیكی برآغیرلقله كچیوردی .

سهیلایه تحمل الك كوچ كلن شی، حسینك آیریلمقندنده بلكه فضله ، عائله‌سنك حسینندن بحث ایتدكاری وقت بك بارز اولان عدم اعتمادلری ، یوكسكدن باقالریدی . هر آقشام سوفراده عینی سؤاله معروض قالیوردی :

(مابعدی 159 نجی صحیفه‌ده)

اوستك باشك ايچون قاچ پاره لازم، بيليورميسك ؟

سهيلا مغرورانه جواب ويردى :

— حسينك بكا آلاميه‌جغى شيئى بن اساساً كيمك ايسته‌مم .

بودورت ياشلى انسان برتورلو آكلاميورلردى كه بو ، چوجوق اوبوغاغى ، پچاورالره آلتينرك دوردورايله‌جكى بر ماجرا دكل ، درين ، جدى ، حياتك هر فيرطينه‌سنه قارشى قويه‌جق قادار قوى بر رابطه ايدى . فقط عينى زمانده بو ، اونلرك او قادار كوكلشمش عنعنه‌لرينى دەوبريبوردى، قوردقرى خيالارك هپسنه بردن اويله مدهش برضربه‌ايندريبوردى كه، برتورلو كسيلرينى بوفكره آليشديراميورلردى.

سهيلا مدافعه‌سنك هيچ بر نقطه‌سنى غائب ايتمك ايسته‌مه‌ين بر آووقات كپى، مقدراتنك حاكمى اولان بودورت انسانه آيرى آيرى باقه‌رق دوام ايتدى :

— بنم ده سنه‌ده بيك ، بيك ش يوز ليرا كليرم وار . هپسى بردن آيده يكى يوزسكسان ليراقادر برشى‌ايدييور. نه‌ايچون كچيه‌ميه‌م؟ بچه انسانلر وار كه ساده يوز ليرا ايله كچينيورلر . او قادار چوق خدمتچيمز اولماز ، آما . . برابر اولدقدن صوكرا اويله شيلرك نه اهميتى اولور ؟

سهيلا دود قلرينى يصيردى . وكاده عقلاحه لاوز سويله‌تيورلردى، بويله شيلر سويلنمز ، انسانك ايچنده آك قيمتلى وآك كيزلى شيلر كبى صاقلانيردى. بونر دوفو نوانحه لكمه‌س مانوياحيله‌كارى كپى، سويله نحه صولان شيلردى .

خامينه‌سى، ياشليره مخصوص وكنجلرى چوق سينيرله‌ندير‌مين او پك بارز سكونتله ديدى كه :

— سن‌داها چوجوقسك، سهيلا . بويله شيلرى آكلامازسك. مشهور مثلدر، قيزم ، ضرورت كاتحه عشق كيده‌ر، ديرلر . بونلرى آجى تجربه‌لرله ده‌ه‌دكدن صوكر اوكره‌ه‌حكمنه شيمدى احتياطلى داوران ، عجله ايتمه . مادام‌كه بو قادار ايستيورسك ، نشانلانك ، فقط هيچ دكلسه ايكى سنه تكليبكم . صوكرا پشمان اولاحفكه ...

داها دوام ايده‌جكدى فقط سهيلا آرتق تحمل ايده‌مه‌دى . بر ساعتدر ياواش ياواش آكلاتمغه چاليشديغى شيئى بردن سويليوردى:

اوزوله‌يبك، آما، بن سنره برشى‌سويله‌يم : بوشنه نصيحتلر ايتمه‌يبك .. حسينله بن دون أولدك ..

اودايه ، آكسزين قوبان فيرطينالرى تعقيب ايده‌ن سكونه بكزهر بر سس‌سزلك وله‌وشكلك چوكدى .

صادق پاشانك حرى مغلوب اولديغنى آكلايوردى. آلمش اولديغى تربيه كنديسنه غالبيتى سكونتله ومغلوبيى وقارله‌قارشيلامغى اوكرەتمشدى. بوآك آجى چارپيشمه‌ده كنجلكه‌قارشى مغلوب اولديغنى ادرا كده‌كيكمه‌دى.

ودانك بو آخير و معصوم سكوتى ايچنده سهيلا هر كسك، بالخاصه خامينه‌سنك، سونمش خيالرينك حيسنى حس ايتدى . سهيلا داها قوندقده چوجوق ايكن قورولان ، او كوندن بو كونه قادار سهيلا ايله برابر بويوين، چوعلان ، ياسيلاشان بو حيات شيمدى قيرلمش، أولمشدى . دبدبه‌لى بردوكون .. آلماسلر .. يوكسك رتبه‌لى نشانلر.. سمورلر.. برچوق مصورلر... صوكر ، آك مهمى ، اويله بردامادكه، خامينه‌سى شو كوشه‌ده‌كى عائله حاطره‌لرينى محافظه ايده‌ن جامكانه ناصل مربوطسه ، ماضيه عينى صورنده، عائله، اصالت باغلريله‌مربوط اولسون .. سهيلانك آغزندن چيقير برمز برتك قيصا جمله بو خيالارك هپسى بيقمشدى . سهيلانك حسيمه قارشى نسله‌ديكى محبتدن دولايى ، غريبدركه، هركسه، بوتون اقرباسنه قارشى محبتى كنيشله‌مش، جديلشمش وداها آكلايشلى اولمشدى. « زوالىلر، زوالىلر ، ناصل أوزولىورلر بنم ايچون » ديه ايچى صيزلايوردى . هپسنى بردن قوجاقلامق، محبتنى اظهار ايتمك، ألملرينى آكلاديغنى كوسترمك ، تسلى‌ايتمك ايسته‌يوردى. فقط بيليوردى كه قيرديغى شى بويله‌لكله تعمير ايدلمزدى . بوكا رغماً بنه‌ده پشمان دكلدى .

* * *

بر ساعت صوكرا ، سهيلا حسينك برى آلاى، برى فتحارله «لابوراتوارم» ديديكى كوچوحك يازيخانه‌يه كيردى . هر زمانكى كبى بوسفرده، حسينك دوشونجه‌لى كوزلرينك اونى كورور كورمز بردن بره آيدينلانديغنى ، نهايتسز بر شفقتله دولديغنى بويوك برحظله سير ايتدى . حسين اونى أوپركن :

— سهيلاجغم، سهيلاجغم! نه‌چوق سوردى. چوق‌ئوزديلرى سنى؟ بن‌ده كله‌ليدم . يالكز باشمه سنى بر قامايدم ..

حسينك طوپراقله ، اجزالرله اوغراشمغه آليشمش بويوك قوتلى أللرينك سهيلايه تماس‌ايدنجه بردن‌بره محبتله ئويله بردولوشى،هر تماسى بر اوقشامه‌يه چوبرەن اويله بر خفيفلكى واردى كه ...

سهيلا كيش بر نفس آلدى :

— اولدى يتدى ؛ سويله‌دم . او بر كون بزم شرفمزه برعائله صيقى ترتيب يده‌جكلر .

سهيلا بودعوتى نه‌قادار كوچلكله تأمين ايده‌بيلديكنى سويله‌مه‌دى. حسيتى لزومسز يره ئوزمكده نه معنا واردى ؟

— يا ! اويله‌مى ؟ بن سموكينمى كيميه‌لى درت سنه اولىور؛ انشاالله كووه يمه‌مشدر . ياق نه ياپه‌م ، بيليرميسك ، سهيلاجغم ؟ شيمدى آرتق رسماً أولنمش عد ايديليرز . بونى تسعيد ايچون سنكله بريره كيده‌م . ايستر ايسه‌ك طوقاتيانده يمك برز، صوكرادە فرانسز تروپنه كيده‌رز؛ اولورى ؟

سهيلا موفقت ابتدى . حسينك اونى بوقادار دوشونه‌سى، سهيلا بويله شيره آليشمشدر ، ديه كندى ذوقلرينى فدا ايدييشى، اونى آعلايا جق قادار متحسس ايدييوردى .

نم مسرف حسينكم ! ديركن روحندن طاشان محبت سسى تيزه‌تيوردى .

* * *

عائله ضيافتندن چيقدقلرى آقشام ، آغير دميرلى قاپى آرقه‌لرنده قپانير قپانماز سهيلا حسينك قولنه كيردى . صوقولارق :

نم زوالى حسيجكم، ديدى . ناصل ئوزدىر سنى ، نه فنا معامله ايتديلر سكا !..

سهيلا حدتدن قيپ قيرمزى اولمش يوزنى حسينك قوتلى قولنه دايبور ، اوندن قوت آليوردى .

حسين قولنك اوستنده هيجاندن تيزه‌ين كوچوجوك ألى ياواش ياواش اوقشادى :

— أوزوله سهيلاجغم ، ديدى ، ايلك سفر طبيعى كوچ كليرە داها بكا دكل، بنم كبى بر دامادلرى اولابيله‌جكى فكرينه پيله آليشه‌مادىلر . بن‌ده بويله رسمى زيارتلرده اويله دوكا قاليرم كه ... بر كون كوندەلك‌ألبسه‌لرمله كيده‌يم، شويله برغير رسمى مسافرلك ياپه‌يم‌ده كورە خامينه‌كدن طوتده سنيحه تيزه‌كه قادار هپسنه كنديمى ناصل سوديريرم ...

— بر دفعه یاشی اوتوز بش دکل ، اوتوز اوچ . صوکرا ، بچین ایشی یوق دییورسکز ؟ دمین‌ده آکلاتدم ؛ آطنه‌ده زراعت مدیر عمومیسی ایدی ، همده خصوصی لابوراتوارنده چالیشیردی . پاموق بوجکلرینی تولیدیرمك ایچون بو یکی اجزایی کشف ایتدیکی زمان استعفا ایتدی ، استانبوله کلدی . شیمدی آطنه‌ده‌کی کوچوك اراضیسنك کلیری و مدیرلك زمانسنده بریکدیردیکی پارانك فائضی ایله کچینیور .

اوداده هرکس سکوت ایتمشدی. هرکسك عقلنده عینی سؤال دولاشیوردی، فقط هیچ کیمسه جسارت ایدوب بو سؤالی اورتایه آتامیوردی . نهایت پدوانسزلغیله مشهور تیلوفر تیزه صوردی :

— نه قادارمش بوکلیر ؟

سیلا هیچ تمکینی بوزمه‌دن، صانکه‌میلیونلردن بحث ایدییورمش کبی، مغرورانه جواب ویردی :

— پاموقدن بوجك بیمه‌دیکی، و ایی فیئاتله صاتمق قابل اولدیغی زمان ، سنه‌ده بیك ، بیك بشیوز لیرا کار یراقیورمش . پاره‌سنك فائضی‌ده آیده اون، اون بش بر طوتیور ..

شیمدی اوداده حکمفرما اولان سکوت دمینکندن چوق داها آغیر ومعنالی ایدی. صادق پشانت حرکتی، بوکسك آرقه‌لی قولتوغنده دیم دیك اوطورمش، ساکن واجه‌آللرینی قوجاغنده قاووشدیرمش، کوزلرینی‌شومینه‌نك اوستنده‌کی کوچوك وازودن آیرمیوردی. دایسی، قولاغنده‌کی آلتك اوجیله دالغین دالغین اوینیوردی . تیزه‌لری کوزلرینی اوکارینه اکمش، قالدیروب اطرافه بقمه قورقیورلردی .

سیلا بو ، سوزدن داها فنا ولان ، سکوته تحمل ایده‌مه‌دی . صبرسزلغله دوام ایتدی :

— کندیسی چوق چالیشقان ، طوپراق حقنده بیلمه‌دیکی یوق. بوتون حیاتنده طوپراقله اوغراشمش، پاموق زراعتنك هر صفحه‌سنی بیلیور . چوجوقلغندن بری آك بویوك دشمنی بو پاموق بوجکلری ایمش. ناصل و بوتون پاموق زراعتیله بوحکدن چکدکلرینی یاقیندن کورمش ؟ اجزاجی مکتبندن چیقدقدن صوکرا، عمرینی بوبوجکلری یوق ده‌جکنه. اوغراشمش اوغراشمش نهایت مواجهه بولمش . شیمدی بوتون امیدی بوندە ...

سنیحه تیزه‌سنك مسخرەلی سسی صوردی :

— کندیسندن ایشیتدك چوق چالیشقان اولدیغنی ؟

— خایر، آرقه‌داشلری سویله‌دیلر. چوق غیرت ایتمه‌سنه رغماً ، بوتی سویلرکن سیلا حدتی کیزلیه‌مه‌دی.

دایسی هنوز شیمدی انتقال ایده‌بیلمش کبی کندی کندیسنه قونوشان بر آدام طوریله بره باقه‌رق :

— اوتوز بش یاشنده یوز اوتوز لیرا کلیر صاحبی اولمش . . . دیدی . جمله‌سی بیتیرمه‌دی ؛ چونکه بیلیوردی که سکوت هر سوزدن نفیذر .

سیلا هم سودکی آدامی مدافعه‌یه آتیلدی :

— حسین دییورکه: صرف ایده‌جك سن اولدقدن صوکرا ، بن بو یوز اوتوز لیرایی بر میلیونله دکیشمم .

بوتی سویلرکن سیلانك سسنده حدتله قاریشیق بی‌پایان بر افتخار ، بر شفقت واردی .

بویوك آلتنه‌سی قولاقلرینه اینانمیور. مش کبی تکرار ایتدی :

— صرف ایده‌جك سن اولدقدن صوکرا یوز اوتوز لیرایی بر میلیونه دکیشدرمش ، اویله‌می ؟ فبزم سس نه سویله‌دیکی بیلیورمیسك ؟ ساده سك

عینی قولتوغك سیلا ایچه ، عینی قوله اوطورمسه اوزونه استقبالده بحث ایتمشلردی

رؤیا ایدی حقیقت اولدی

محرری: نبیه شوکت

ـــ رجا ایدرم ، سهیلا، عجله ایتمه ، بردن بره قرار ویرمه .

بۇنی سویلەین صادق پاشانك حرمی، سهیلانك بویوك آننه‌سی ایدی . پاشانك بر ایتالیان قونتنك سرایندن قوپه ایتدیردیکی شومینه‌نك اوکنده ، کنیش ویوکسك آرقه‌لی بر قولتوغه اوطورمش ، اسکی اصالتك وقور بر تمثالی کبی سهیلایی دیکلیوردی .

ـــ خامینه‌جکم، بن قرارمی ویردم. حسینله أولنه‌جکم، سوزویردم.

سهیلا جواب ویررکن ایچنده‌کی حدتك سسنه عکس ایتمه‌سنه اعتنا ایتدی . اکندیسندن أمینمدی ؛ فقط ، بو یاشلی انسانلره ، خامینه‌سنه، تیزه‌لرینه، دایسنه‌ده آجیوردی. دکزه دوشن بر آدام بر تاختا پارچه‌سنه ناصل صاریلیرسه ، بونلرك هپسی‌ده اصالتلرینه اویله صاریلمشلر؛ بو عصری هرج ومرجك ایچنده او، یکانه استناد-کاهلری وتسلیری ولمشدی. شیمدی بو سایه‌ده‌وعروتلندن وناموسندن باشقا برشیئی اولیان ، فاما صابا برچیفتجی اوغلی اولدیغنی صاقلامیان برآدمی داماداولارق قبول‌اتدیرمك کوچدی. سهیلا بونی بیلیوردی وبوزاوالیلری قابل اولدیغی قدار دواش، ایتلکله بوفکره آلیشدیرمق ایستیوردی . فقط ، ایچندن حدت‌ده ایدییوردی . او ناصل عائله‌سنی ئوزمه‌مکه چالیشیورسه، عائله‌سی‌ده اوکا قولایلق کوسترمه‌لی دکلیدی؟ آکلامالیدیرکه برقیز، موهوم برشهرت‌ایچون، بوتون‌عمرینك‌سعادتی، حتی اولان بختیارلق حصه‌سنی فدا ایده‌مزدی .

سهیلانك دایسی ، صناعی تشبثلریله مشهور ، « صادق پاشا زاده» فابریقه‌لری مؤسس ومدیری حبری‌لك، آوروپادن‌یکی کتیرتدیکی صوك ایجاد قولاق آلتی آغیر ایشیتن قولاغنده دوزلته‌رك اکیلدی ، سهیلایه دقتله بقه‌رق سوردی :

ـــ اوتوز بش یاش، اپی بر یاشدر. بو یاشده بر آدام برآیش صاحبی اولمه‌لی . بو حسین بکك ایشی نه‌در، دیمشدك ؟

سهیلا خفیفجه ایچنی چکدی . فاچ کوندر کندیسنی حاضرلادیغی بو آکلاشمه مراسمی ظن ایتدیکندن کوچ اولیوردی . بو مزعج سؤالده قارشی دویدیغی صبرسزلغی بللی‌ایتمه‌دن جواب ویرمکه چالیشمقله براجر ، سسسنده‌کی ایچ صیقینتیسنی صاقلامغه بلکده موفق اولامادن آکلاتدی :

ـــ بوشه نصیحتلر ایتمیلك . . عسیلر بره ، دوره أولنلر . .

« فرض ایدهم که بر فورد اوتوموبیلی آلدیکز . ویردیککز پاره‌نك بر قسمی خدمتنه مقابل صاتاته کیدر . بر قسمی اوتوموبیلك یاپیلمه‌سنه أمکانیله اشتراك ایدن عمله‌یه کیدر . دیکر بر قسمی‌ده اوتوموبیلك مالزمه‌سنه کیتمشدر . ویرکی ، نقلیه مصرفی وسائره کبی اوفاق تفکده واردر . بونلرك هپسی اوده‌ندکدن صوکر ویردیککز پاره‌نك متباقیسی یکه باشدن فوردمؤسسه‌لرینه کیدر ، تکرار تجارتخانه‌یه بندیرمیلر .

« قالان وتکرار تجارتخانه‌یه کیدن بو پاره کار دکلدر . چونکه اوتوموبیلی یاپمق وسزه تسلیم ایتمکله علاقه‌دار اولان هر فرد حصه‌سنی آلمشدر . صاحبی کارینی آلمش ، بن و دیکرلری داخل اولق‌اوزره : عمله یومیه‌سی ، معاش و اکرامیه نامیریله استحقاقلرینی آلمشدرلر . مالزمه تجارتلری ، دمیریول شرکتلری وحکومت‌ده استحقاقلرینی آلمشدر . سزده اوتوموبیلیکزك تکمیل مصارفی تأدیه ایتمشکزدر . بناء علیه

متباقیسی سزك بنه تجربه‌یی و ایشی توسیع ایتمك ایچون تودیع ایتدیککز بر واردات فضله‌سیدر .

« بوکا مقابل بزم یاپمغه چالیشدیغمز شودر : قابل اولورسه کلهجك دفعه کی اوتوموبیلکزی یوندن داها اوجوزه آلمه‌کزی تأمین ایده‌یز . کلهجك دفعه کی آرابا کزك شیمدیکندن داها ایی اولمه‌سی ایچون ایدیورز . بره فضله واردات اولارق تودیع ایتدیککز پاره‌نك تکرار معین و آلله طوتیلابیلیر بر شکلده سزه کیتمه‌سنی ایسترز ؛ چونکه سز یالکز براوتوموبیل آلمقله قالمادیکز . بلکه یومیه‌لرك یوکسلمه‌سنه مدار اولدیکز ، بلکه‌ده لاوراتوارلرمزده یکی بر کشفه سببیت ویردیکز . بوایوله برخیر نهری درکه تك‌رانسان ، ایسته‌سه‌بیله کندی قاپسنك اوکنده دوردیراماز . »

کچن سنه مایسده فورد قومپانیسنك دفتره‌ده موجود نقدی 350,000,000 $ ایدی ، تشرین‌ثانیده بو مبلغ 250,000,00 $ ه تنزل ایتدی . آرزو ایدیلن 100,000,000 $ لکی T. مودهلی ترك ایدوب A مودهلی چیقارمق ایچون اختیار ایدیلن مصرفك آنجق بر قسمنی تشکیل ایدر . بو زمان ظرفنده آیده 100,000,000 دولارلق « فورد » اسهای تجارتی پاپیلدی ، عینی‌زمانده تراقتور صاتوب دیکر استحصالات فابریقه‌لرینی ایشله‌تمك واردات تأمین ایدیلیوردی . مانعه حسابسك موازنه‌سی بو واردات تأمین ایتدی . اویله که یکی مودهلده کی اوتوموبیلك فیأتی بلکه 150,000,000 $ ی بولدی . فقط بو مصرفك اون پاراسی بیله یکی آرابه‌لرك نفع مالیت نقطه‌نظرندن فیأتنده حسابه قاتیلمادی . بالعکس یکی فورد آرابه‌لری حقیقی مالیت فیأتندن آشاغی‌یه صاتیلیور . صاتیش فیأتی مالیت فیأتندن آشاغی طوتمق فوردك همان هر زمان تعقیب ایتدیکی سیاست‌در . بو اصوله دیانتردہ ساخته برتنزل یاپار کیمؤسسه‌نك شعبه‌مدیرلری ومأموریری درلی تلاقی ایتمك ایچون داها أیی استحصال اصولاری بولسونلر ؛ چونکه اصلاح اولمش استحصال اصولاری داها یوکسك یومیه و داها خفیف ایش دیمکدر . ممکن اولورسه ، و فوردك عقیدهجه ممکندر ، یکی اوطوموبیللر شیمدیکیه قدر کندن داها اوجوزه صاتیلاجقدر . کندی شخصی ایچون هیچ بر استفاده مأمول اولمدیغی ، و مدت عمرنده کیریشدیکی أك مشکل ایش اولدیغی حالده ، بونك ایچون اوغراشیور . یکی A مودهلی أسکیسندن داها بهالیه مال اولیور . مالزمه‌سی داها أیی واعمالی داها مصرفلی برمودهلدر . فورد ، متخصصلرك تخمینه نظراً یکی مودهلدن أسکیسی قادارچوق‌چیقارابیلدیکی زمان بیله بوداها بهالی مالیت فیأتی باقی قالاجقدر . بناءً علیه فورد یکی مودهلی أسکی مودهلك مالیت فیأتنه ایندیرمجك قادار اقتصاد و تصرف چاره‌لری بولمليدر - حالبوکه اونك‌ایچی‌أسکی مودهلدن داها اوجوزه ایندیرمکدر .

فضله اولارق أسکی آرابه‌یه رقابت آزایکن یکی مودهلك تقابل احمال رقیبلری واردر . او رقیب اوطوموبیلده فورد فابریقه‌لرنده قوللانیلان متکامل اصوللرله یاپیلدیغی کبی أك نازك قسملری وقتیله کمال اعتنا ایله فورد دستکاهلرنده یتهشدیریلن اوسته‌لر طرفندن تدقیق و اکمال اولنیور .

« دیربورن » ده بولوندیغم کون‌فوردك أك ایشه یارارلوسته‌لرندن دوردینك اوچ‌هفته ظرفنده رقیب فابریقه‌لردن برینه کچدیکنی ایشیتدم . بومسئله کوروشولورکن فورد دیدی‌که : « بوچیقانلرایی آدامدرلر ؛ اوبر شرکتك ایشنه یارایابیلیرلر . » بوفکره‌شاشدیغمی کورنجه : « یکون‌حیرت ایدیورسکز ؟ بومسلکده اوسنا آداملر نه‌قدر چوغالیر وداغیلیرسه مسلك او نسبتده ایلریلر . اوتوموبیلجیلك مملکتك ترقیسی اوزرنده چوق بویوك بر تأثیر یاپاجق قدر واسع و خلقی علاقه‌دار ایدن بر مسلکدر . رفاه وسعادت مترقی بر مملکتده بولنور . اونك ایچون متکامل اوطوموبیلجیلك اصوللرینك هر یرده طاتبوب تطبیق اولنمسی عمومی رفاهی باعث‌اولور . بغدایی آبارلر کزده محافظه‌ایدرسه کز محصول آلاماز سکز ؛ مطلق منبت طوپراغه أکمك ، آووچ آووج صاووررمق لازمدر .

« هر نره‌ده‌اولورسه اولسون انسان دها ایی ایشلر یولوب اعتلا ایتمليدر . أنك ایردیکی ، کوجنك یتدیکی قدر یوکسلمك هر فردك وظیفه‌سیدر .

بزم مؤسسه‌لرمزدن بر اوسنا چیقدیغی زمان یوز کیشی ترفیع موقع ایتدکدن باشقه ایشه احتیاجی اولان خارجدن بر دیکری‌ده ایش بولور . دائما حرکتسز قالان انسانلر یول اوستنده بریکوب یورومه‌یی ترامویلر ، اوطوموبیللر کیبدرلر ، فعالیت عمومیه‌یه أنکل اولورلر . انسانلر آزاد سنده‌ده ، تجارتخانه‌لر آراسنده‌ده رقابت اولمليدر . تصور ایده‌بیلدیکم أك برباد وضعیت انحصاردر . کوریله‌جك ایشلر ، احتیاجلری تطمین اولنجق انسانلر ، یاپیلاجق کشفلرو حتراعلر اوقدر چوق ، او قدر جدودسردرکه هرنه قدر بویوك وقدرتلی اولورسه‌اولسون یالکزباشنه برانسان ویا برمؤسسه کافی دکلدر . هم برکیشیلك یاریشده‌قوشمدن ، رجا ایده‌رم ، نه‌دوق اولور ؟ »

هەنری فوردك اقتصادی پرەنسیپلری

« فورد » کندیسیله ملاقات ایدن غزتەجی‌یه دیور که :

« اوکره‌ندیکمز حقیقتلر میانه شوئی ده علاوه ایتمك ایستریم که « أك ایی » تعبیری پك نسبی برتعبیردر . بو کونك أیسی دونکینك اصلاح اولونمشیدر . یارین ایسه « أك ایی » حقنده بو کونکی محدود فکرلرمزه حیرت ایدوب تمامیله یکی بر معیار ایدینه‌جکز . یکی بر « أك ایی » اصول ، « أك ایی » فیأت ، « أك ایی » یومیه و « أك ایی » ایشجیلك مقیاسلری بولاجغز . بوکون‌دوندردها دوغرو کوروبورز چونکه تجربه اعتباریله بر کون داها زنکینز .

« آتیمك یکی بر کشف کچمش زمانلرده افتخارله بحث ایتدیکمز اجرا آتمزی کولونج و چوجوغه کوسترەبیلیر . ماضی‌یی هیچ بکنمه‌مك یشەرمك وآتیدن و قادار ایتمکله بحث ایتمه‌مرك سببی ده بودر . یه اونك ایچوندر که نظرمزده بو « ایش » مؤسسه‌سی آتیجق بر « آنت » در . »

هەنری فورد دیورکه :

« أك أیی » نسبی برتعبیردر . بوکونك « أك أیسی» دونکینك اصلاح اولونمشیدر. یارین ایسه « أك أیی » حقنده‌کی بوکونکی فکرلریمزه حیرت‌ایده‌جکز . »

« کارکیی کورونه‌رك فابریقاجینك قاصله سنده طوپلانان فضلهٔ واردات أهالینك بزه تجربه‌یی و ایشی توسیع ایتمك ایچین تودیع ایتدیکی رپارادر . بوکا مقابل بزم وظیفه‌مز خلقك داها اوجوز آلابیله‌جکی داهـا أیی بر اوتوموبیل‌یاپابیلمکدر. »

« بوغدایی آنبارلریکزده محافظه ایده‌رسه‌کز محصول آلامازسکز . اونی منبت طوپراغه أکمك ، آووج آووج صاووزمق لازمدر . »

« رقابت ألزمدر . برکیشیلك یاریشده دوق یوقدر . »

بر فابریقانور بر میلیون دولارق بر ماکنه آلدقدن صوکرا استحصالاتنك ماليت فیأتی حساب ایدرکن ایلك یاپاجغی عملیه او بر میلیون دولارك فائضی بولمقدر . یعنی مالك صاتیش فیأتی فابریقه ، ماکنه ، تجربه و مدارمه ایچون قوتدن سرمایه‌نك فائضی ثورعلیدر . بو فائض سنوی یوزده بش ، آلتی حتی سکز بیله اولابیلیر . او فازانیلینجه‌یه قادار کار اولاماز . بو فائض عمله یومیه‌سی ، ویرکی و سیغورطه قادار معین بر مصرفدر . طبق استقراض ایدیلن پاره ایچین فائض ثوده‌مك کیبدر .

میستر فورد ایضاح ایتدی :

MERİHE TELGRAF

Bundan az evvel Amerikalı bir mühendis Merihle muhabere edebilmek için Amerika maliyecilerini muazzam bir telsiz telgraf mürsilesi inşa ettirmeğe davet etmişti. Markoni ise çok senelerden beri Merihle ilk mükâleme şerefini kazanmak için uğraşmaktadır.

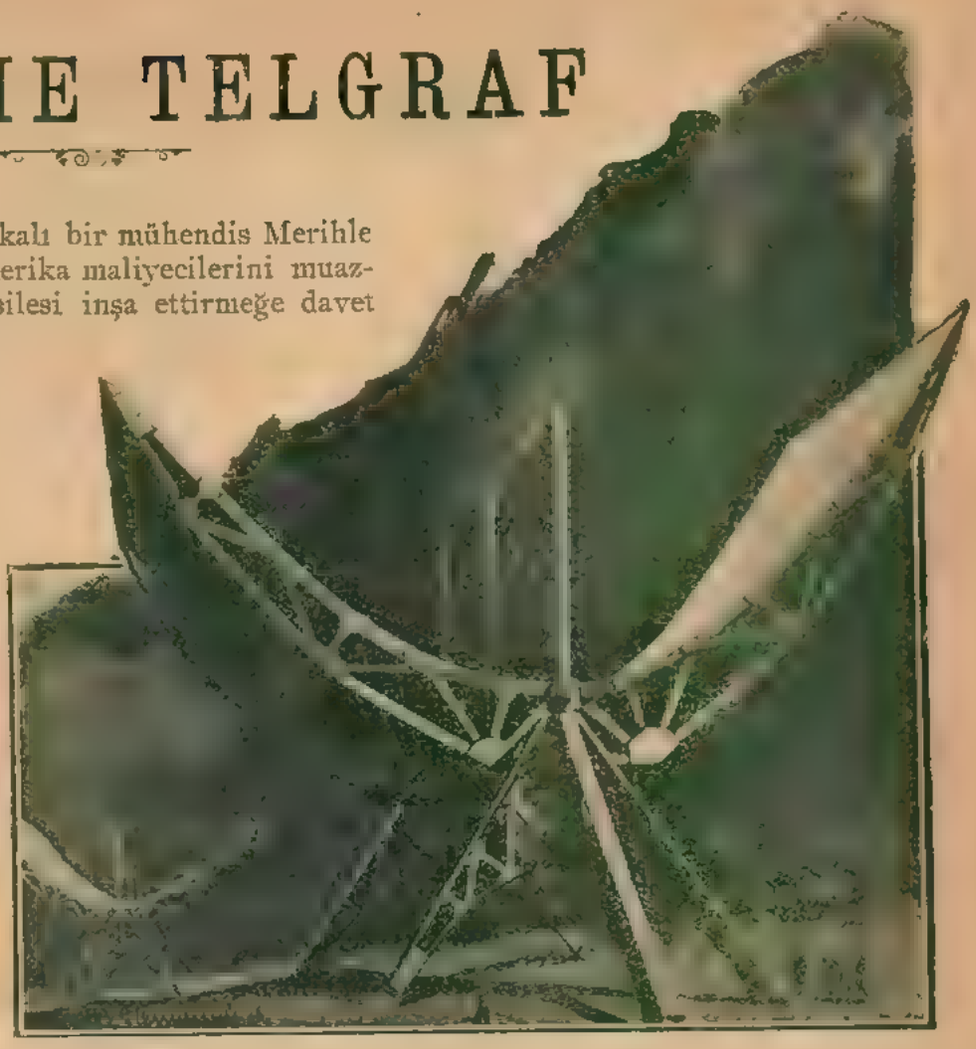

Merihe telgraf çekmek için imal tasavvur olunan telsiz mürsilesi

Merihe haber göndermek için telsizden başka usuller da düşünülmüs ise de henüz hiç bir vasıta imal olunmamıştır. Bu hususta bazı fen adamları uzak mesafelere gitmek hassasına malik kısa mevceli ziya şualarile muhabere edilebileceğini iddia etmektedirler.

Bundan on sene kadar evel, çok genç yaşta vefat etmiş olan Fransız Şarl Kros-bu adam fonoğrafı Edisondan evel icat etmişti - devlet hesabına muazzam bir muka'ar ayna yaptırılarak bunun, mihrak noktası Merihin Sahraları (?) üzerine gelecek suretle, tesbit edilmesini ve bu ayna vasıtasile güneşin ziyasını teksif edip bu sahraların sathını yakarak, çizgiler, şekiller vücuda getirilmesini teklif etmişti. Fakat Krosun teklif ettiği şekil ve büyüklükte mukaar bir aynayı imal etmek henüz kabil değildir.

Şimdi bu fikrin daha tekâmül ettirilmiş bir şekli vardır: Merihin sathını bir projecksiyon perdesi olarak kullanmak, ve bu perde üzerine gayet kuvvetli projektörle işaretler aksettirmek. Yani Arz ile Merih arasında bir nevi sinema oynamak. Bu kabildir: çünkü, fen elyevm milyarlarla mum kuvvetinde pröjektörler yapmak iktidarındadır.

Ahiren Amerikalı bir mühendisin imal etmiş olduğu 1400 milyon mum kuvvetinde cesim bir projektör aya ziya aksettirebilmektedir. Pek alâ, bunda daha kuvvetli projektörler imal olunarak beş on tanesi birden Merihe tevcih olunsa düz erazi üzerine bir takım şekiller aksettirmek kabil olacaktır. Hayali vasi fen adamları bu suretle aksettirilecek hendesî şekillerin Merihteki kardeşlerimiz tarafından anlaşılabileceğini iddia ediyorlar.

Markoninin, yalnız bir istikamette intişar eden telsiz mevceleri tecrübeleri bütün dünyada alâka ile takip edilmektedir. Şimdiki halde, istihsal olunabilen en kuvvetli mevceler ancak dünyanın etrafını dolaşabilmektedir. Aya olan mesafe ise bunun on misli, Merihe olan mesafe de 1500 mislidir. Bu mesafelere irsalâtta bulunabilecek kuvvette telsiz istasyonları yapılabilse bile, havayınesiminin üzerinde bulunan elektrik

hamuleli tabakanın telsiz mevcelerini fezaya mı bırakacağı, yoksa Arza mı iade edeceği meçhuldur.

Bunda da muvaffak olunduğunu farzedelim: Merihteki kardeşlerimize telgrafla ne çekeceğiz?

Bu beynesseyyarat telgraf muhaberatı hangi lisanla yapılacak? Bu hususta bir Alman aliminin-ciddi! eserini tavsiye edelim:

«Küreı Arz ile Merih seyyaresi arasında telgraf muhaberatı rehberi.»

Ancak kuvvetle tahmin ediliyor ki Merihliler de bizim bildiğimiz hendeseyi kullanıyorlar. Binaenaleyh, hendese şekilleri, müşterek oldukları cihetle, muhabere işareti olarak kullanılabilir.

Görüyorsunuz ya her şey kabil...! Yalnız kati'yetle bilinmiyen bir tek şey var: Merih meskün mu, değil mi?

Merihe telgraf çekmek için imali tasavvur olunan telsiz mürsilesi

---

قورمشدم . نەلر یاپمنه قرار ویرمشدم . خیالمده‌کی جوجوقلر نه کوزەل ، نه تربیه‌لی ، نه تر تمیز ، نه اطاعتلی جوجوقلردی . کلدیکك زمان کورەشدك یا ، شمیدی‌ایسه بنم قیزلرم نه‌تر تمیز ، نه‌ده یك اطاعتلیدر ! فقط قابل اولسه‌ده خیالمده‌کی مکمل جوجوقلر جانلانوب قارشیمه چیقسەلر ، بیك دانه‌سنه کندی جوجوقلرمك بر دانه‌سنی دکیشمەم .

ویردیکم قرارلرك هیسی‌ده اویله اولدی . یاپمق ایسته‌دیکم شیلرك یوزده برینی بیله یاپامادم . سن‌ده اویله اولاجقسك .

هیچ اوقودکمی بیلمم ، « سوللی پرودومك » بر شعری واردر . اسمنی شیمدی خاطرلامیورم . اونك شعرلرینی تقدیر ایدن بریسنه خطاباً دییورکه : « سنز بکا نه کوزەل یازییورسك دییورسکز . حالبوکه بنم فکرلرم بر کلبك ، رنکلی ، جانلی ، اوچوشان بر کلبك . بن اونلری طوتوب سزه کوسترمك ایستیورم ؛ فقط اوزاندن اللرمدن قاچیشیورلر ، یالکز پارماقلرمده قاناداریندن توزی قالیور . سزك کوردیککز شعرلر ایشته بو توزلر . اصل کلبکلری سزه هیچ کوسترەمیورم . »

بزده ، لیلاجغم ، « سوللی پرودوم » کبی عالی صارصان شعرلر ابداع ایددجك دکلز . فقط بیلمه‌لی‌یز که بزمده یاپمق ایسته‌دیکمز شیلرله یاپه‌بیله‌جکمز شیلر آراسنده بر کلبکله قاناداریندن توزی آراسنده‌کی فرق اولاجق . اونك ایچون او قادار چوق ، او قادار بویوك شیلر یاپمق ایسته‌مه‌لی‌یز که یاپه‌بیلدکلریمز بر ایشه یاراسین .

کیچ اولدی لیلاجغم . آرتق کوزلرکدن اوپه‌یم‌ده اللهه اصمارلادق دییه‌یم . سلیمه بندن چوق سلام سویله ؛ فاصل ، بابا اولق فکری اوکی‌ده غروراندیریورمی ؟ آبلاك

فاطمه

مکتبه کوتوره‌جك بر بویوك بولونمامشدی‌ده سنی بکا امانت ایتمشلردی . « سن آبلاسك ، قارده‌شمك آلنی صیقی طوت ، هیچ براقما ، دائما قالدیرمدن یوروبه‌رك کوتور » دیمشلردی . او کونکی غروریمی هیچ اونوتمام؛ آبلالق حسنی، ظن‌ایده‌رم ، او کونکی قادار قوتله باشقا هیچ بر کون حس ایتمه‌دم . بکا یوکله‌نیلن بو مسئولیتدن دولایی عادتا کندی نظرمده قیمتم آرتدی . بولده کیدرکن هرکس بکا باقیور، ونه قادار بویوك، نه قادار أهمیتلی بر شخصیت اولدیغمی محقق سزدیرور کبی کلدی . مکتبده بوتون آرقداشلرمك بکا عینی نظرله ، هیچ برشی اولمامش کبی، باقمالرینه عادتا حیرت‌ایتدم: کورمیورلردی که بن آرتق بویومشدم، وبکا کوچوك قارده‌شم امنیت‌ایدیلیوردی!

او کوندن بری نه چوق ، نه‌چوق سنه‌لر کچدی. بوکون سن أسکی کوچوك قارده‌شم ینه آلی بکا اوزاتیورسك : « آننه اولاجغم بکا یول کوستر » دییورسك . قارده‌شم، شیمدی‌ده یول کوسترمك او أسکی یول کوسترمك کبی قولای اولسه ایدی ! او کونکی کبی بو کون‌ده آلنی صیقی طوتوب آرابالردن ، تراموابلردن ، اوطوموبیللردن صاقینابیلسه‌یدم ! شیمدی‌ده یولکك اوستنده دوران تهلکه‌لر ترامواى کبی آرابا کبی کوزله کورولور، آللهطوتولور شیلراولسه‌یدی! بن‌شیمدیکی یولك قالدیریمی نه طرفه‌در ، بیلمیورم که سکا کوسترەیم .

دییورسك که: « سن ایکی چوجوق آننه‌سیسك، نه یاپیلا- جغنی بیلیرسك . بکا اوکره‌ت . » أوت ، قارده‌شم ، ایکی چوجوق آننه‌سی‌یم؛ فقط سکا یول کوسترەجك‌قادار کندمدن أمین دکلم .

لیلاجغم ، سنه‌لر کچدکجه اوکره‌نه‌جکسك که نقل ایدیله‌مه‌ین برشی وارسه اوده تجربه‌در . طبیعت بزه دیمش که ، « کندیکز یاشه‌دن آنشك صیجاق اولدیغنی بیلمیه‌جکسکز . » بز بو حقیقتدن غافل، ینه اطرافزده تجربه‌لریمزه استناد ایده‌رك اوزون اوزون نصیحتلر ویرمکه یلته‌نیرز . فقط دیدم یا ، هیچ بر چوجوق بر دفعه آلنی صوبایه یاقلاشدیرمادن آنشك صیجاق اولدیغنی اوکره‌نه‌مشدر. بزده اونك کبی، کندیمز برتجربه‌نك ایچندن بالذات کچه‌دن نتیجه‌سنی نصیحتلردن اوکره‌نه‌میز .

اونك ایچون قارده‌شم ، نصیحت ایستیورسك آما ، یاز- سه‌مده بوشدر . نصیحتدن استفاده ایدیلز . فقط بو صیرالرده سنك ایله قونوشمق ، اوطوروب اوزون اوزون کوروشمك، أسکی زمانلری خاطرلیه‌رق کله‌جك کونلره حاضرلق یاپمق ایستیورم .

شیمدی کوزمك اوکنه کلیورسك . او دورلردن بن‌ده کچدیکم ایچون بیلیورم ، شیمدی ایچکده نه امیدلر واردر ؛ قورقو و سعادت ایله قاریشیق نه دقیقه‌لر کچیریرسك . آرتق کیجه کوندوز حاضرلقله مشغولسك . بویارینك کوچوکلکنی کورمك‌بیله انسانه هیجان ویرن اومینی‌مینی ألبه‌لری، زیبنلری کوردکجه سن شیمدی هربرینك ایچنده نخیل، فقط یاشایان چوجوقلرك هپسندن داها کوزەل داها جانلی بر چوجوق یاشاتیرسك . بر چوجوق که دائما کولر ، سکا ألرینی اوزاتیر، مینی مینی پارماقلرینك ایچنده سنك ساده پارماغنی دکل ، بابا- سنك‌ده، سنك‌ده قلبنی صیقی صیقی طوتار ..

لیلاجغم ، نه قادار کوزەل تصور ایتسه‌ك ، خیالنی نه قادار سوسله‌سه‌ك ، ینه حقیقته یاقلاشامازسك . او کوچوجوك، قیرمزی چهره‌لی ، بوروشوق جلدلی ، قاپالی کوزلو مینی مینی مخلوق سنك یانه قویدقلری زمان حس ایده‌جکك شفقت ومحبتی ، قابل دکل ، داها بو کون تصور ایده‌مزسك .

بزم خیاللریمز طبقی یمش آغاچلرینه بکزەر . حیاتمزك بهارنده رنکلی رنکلی، کوزەل، ظریف چیچکلر آچارلر. الك سحرلی الك جذب زمانلری او زماندر . صوکرا او خیال چیچکلری برر برر دوکولور، یرلرینه اولغون ، فائده‌لی یمشلر کچر . بلکه منفعه‌لری او قادار خوش دکلدر ، بلکه اطرافه او قادار کوزەللك صاچمازلر ، فقط داها قیمتلی، داها مفید اولورلر : چونکه اونلرده موجودیتمزك غایه‌سنی تحقق ایتمش بولورز .

ایشته لیلاجغم ، شیمدیکی سوسلو خیاللرك ، یاواش یاواش یرلرینی داها ساکن ، عینی درجه‌ده کوزەل فقط جاذبه‌لرینی باشقا منبعلردن آلان حقیقتلره ترك ایده‌جکلر . شیمدی سنك خیالکده متمادیاً کولن چوجوق آغلایه‌جق ، صحتلی و نشه‌لی اولان چوجوق خسته‌لایه‌جق و سکا وسعتی شیمدی تصور ایده‌میه‌جکك اندیشه ساعتلری یاشاتاجق؛ او تر تمیز تصور ایتدیکك چوجوق کیرلی اولاجق ؛ نشه‌لی تخیل ایتدیکك کونلر بعضاً اویله یورغونلق ایله دولاجق که وجودینك هرذره‌سی آیری آیری صیزلیه‌جق؛ کیجه‌لرك اویقوسز کچه‌جك. بوتون بونلر اولاجق ؛ فقط بنه سنك بو کون تصور ایتدیکك کوزەل چوجوق واو کوزەل حیات کوزەللکلرندن هیچ برشی غائب ایتمیه‌جکلر ؛ او زحمت و مشقت ایچنده بو کون طاداماديغك بر بختیارلغی طاداجقسك .

بن‌ده سنك قادارکن چوجوغمك دوغماسنی بکلرکن نه‌لر

آیلا مکتوبلری

محرری: نیره شکری

بو مکتوبلر، برآیلق، ایلك والده‌لك
محبتاتی، آنه اولادینی کوچوك شمشیره‌سنه
یازیور، اونی حساسی برایقاظ ایله والده‌لکه
حاضرلامغه چالیشیور.

لیلا جغم،

مکتوبنی آلالی ایکی کون اولیور، متمادیاً ایچمده بر سوینجله دولاشیورم. هر نه یاپسهم، هر نره‌یه کیتسهم، بر سس دورمادن «لیلا آنه اولاجق، لیلا آنه اولاجق» دیه تکرار ایدییور. عینی زمانده بیك بر چشید خاطره‌لر هردقیقه اطرافمی صاریور. هانی بوش ظن ایتدیکك بر آری قوغانه بر طاش آتارسك‌ده بردن‌بره بیکلرجه آری دیشاری فیرلار، ایشته اویله، سنك مکتوبك‌ده بنم ذهنمده یاشادیغی بیله بیلمه‌دیکم بر چوق خاطره‌لر اویاندیردی.

بو کونلرده الك چوق سنك کوچوکلکك کوزیمك اوکنده جانلانیور. مینی مینی بر چوجوق کوریورم. بو چوجوق دائما آلنده بر بیك طاشیور، یمکه اوطورركن یانسه بر بیك اوطورتیور، یاتاغنه یاتارکن یانه بر بیك یاتیریور، کزمکه کیدرکن آلنده دائما بر بیك طوتیور. خاطرلارمیسك لیلا، چیرکین بربیکك واردی، بر آیاغی‌قویمش، صاچلری دوکولمش، قورقونج برشی ایدی. سن بیکلریکك آراسنده اونی الچوق سوه‌ردك، اونك علیهنه کیمسه برشی سویلرسه نه قادار قیزار، آغلاردك! حتی، بیلیرمیسك، بر کون مسافر واردی‌ده سن ینه بیکنی صوفرایه کتیرمك ایچون آغلامش آغلامش صوکراده آزار ایشیتمشدك. یونلری خاطرلیورم ده قابل دکل سنك شیمدی آنه اولاجغکه، قوجاغکده یالانجی‌دکل، صاحیجی جانلی بر بیك طاشیه‌جغکه کندیمی بر درلو ایناندیرامیورم.

صوکرا خیالمده بوچوجوق بر آز داها بویویور، بر کون، هیچ اونوتمام، أوده هرکسك مشغول اولدیغی بر زمانده بزی

Evde Çiçekçilik

Küçük de olsa, bir bahçesi olanlar, şüphesiz, çiçek yetiştirmek zevkinden bol bol istifade edebilirler. Fakat bahçesi olmıyanlar da saksı ve çiçek sandıkları vasıtasıyle tabiatın bu en ucuz, ve en zevkli güzelliğinden hisselerini alabilirler.

Bahçeleri olanlar için Teşrinisani ayı epi faal bir ay olur: kasımpatlarının kardeşlenmiş kökleri bu ayda ayrılır ve kuvvetlenmeleri için seyrek seyrek dikilir; ıtır ve sardunya meraklıları Teşrinsanide çelikten yetiştirirler; yeni fidanlar yetiştirmek için ufak dallardan birini çelik olarak koparıp ucunu biraz ezip, iyi sulanmış gübreli toprağa dikmek kâfidir. Teşrinisani içinde, fakat soğukların basmasına meydan vermeden, bahçe sahipleri gelecek bahar için hazırlıkta bulunmalı. Baharın güzelliğini rengârenk tüveyçlerinde mezcetmiş gibi cazip, nazik kokulu bezelye çiçeklerinin tohumu gubreli ocaklara ekilir. Bunlardan başka, haşhaş, gelincik tohumları da bu ay ekilir. Büsbütün çiçeksiz kalmak istemiyenler için de Teşrinisanide dikilecek fideler epi vardır: hüsnüyusuf, hercai menekşe fideleri bu ayda dikilir.

Pencere kenarında bir sandık çiçek

Bahçesi olmıyıp da bahçenin verdiği zevki evlerinde tatmak isteyenler için saksıda ve çiçek sandıklarında çiçek yetiştirmek kabildir. Pencere üstünde çiçek yetiştirmek için kışın içeriye alınıp pencerenin önüne asılacak, yazın da pencerenin dışına asılacak tahta sandıklar yapılabilir. Bunlar pek basit şeyler dir. Bir az çekiç ve çivi ile iştigali seven her çocuk bile şeker sandıklarından çiçek sandığı yapabilir.

Balkon için bir çiçek sandığı

Sandık, tabiî pencerenin boyunda yapılır. Derinliği 15 santimetre ve genişliği 18, 20 santimetre olursa, ekseri çiçekleri ve yeşillikleri büyütmeğe kâfi gelecek toprak tutabilir. Sandığın altına altı yahut sekiz büyücek delik delinmeli. Sandıktan iki üç santimetre daha uzun ve daha geniş bir çinko tepsi yapılıp sandığın altına çivilenmeli. Sandıkla çinko tepsi arasında su için bir santimetre kadar bir boşluk bırakılmalı.

Üçte biri bahçe toprağı üçte biri iyi çürümüş gübre ve üçte biri kumdan mürekkep bir toprak hazırlayınız. Sandığın dibindeki deliklerin üştüne birer kırık saksı parçası yahut kırık tabak parçası koyunuz. Bunların çukur tarafı içe, deliğin üstüne gelmeli.

Bunun üstüne, bütün sandığın dibine çakıl taşından bir santimetrelik bir tabaka yayınız. Daha üstüne de elekten geçmiyen topraktan 2 santimetrelik bir tabaka yayınız. Sandığın ağzına bir santimetre kalıncıya kadar toprakla doldurunuz. İyice sulayınız, ve eğer toprak azalırsa daha ilâve ediniz. İçine bir şey dikmezden evel, iki üç gün böylece bırakınız.

Itır ve sardunya saksıda büyüyen çiçeklerin en güzellerindendir; her sene bir az daha büyük saksıya Geçirilmelidirler. On iki santimetrelik bir saksıda büyüyen bir ıtır fidanı gayet çok yaprak ve çiçek verir.

Itır fidanını bir saksıdan bir başka saksıya geçirmek için köklerini, üstündeki toprağı ile beraber eski saksıdan çıkarıp yeni saksının dibine dizdiğiniz çakıl ve kaba toprak tabakasının üstüne koymalı. Etrafına bir deynekle sıkı sıkı toprak yerleştirmeli. Eğer bir saksıdan diğerine nak-

lederken kökler zedelenirse, saksıyı bir kaç gün gölgede bırakmalı

Bahar ve yaz mevsimlerinde en iyi neticeleri elde edebilmek için kışın dikilmiş ıtır fideleri kullanılmalı.

Sardunya, saksıdan saksıya geçerken

Odaların en kıymetli tezyin vasıtalarından biri de yeşilliklerdir, asparanguslar, kuş konmazlar, fujerler, biraz itina ile pek iyi neticeler verirler. Asparangusun sarkan yeşil dallarından, kuş konmazların tüy inceliğinde nazik yapraklarından, ve bunların yanında, lastik saksılarının kuvvetli, uzun, koyu yeşil yapraklarından her zevk sahibi ev hanımı gayet güzel neticeler elde edebilir. Böylelikle, her büyüyen şeyi kendi emeğiyle yetiştirmenin verdiği zevkten başka, saksılar, sandıklar ve raflar evlerin en güzel tezyin vasıtalarından birini teşkil eder.

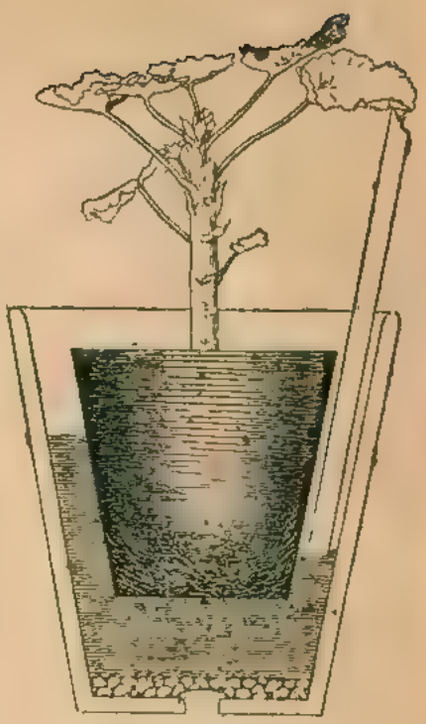

Kökleri zedelenmemeli. Saksının maktı

Hikmet Kırıntıları :

Kesbihüner âlemde değildir hüner, ancak,
Ehlihünerin kadrini bilmek de hunerdir.

Ragıp Paşa

Yarap, bu «aferin» ne tukenmez hazinedir.

Tevfik Fikret

Bir gün yapacak fen şu siyah toprağı altın.
Her şey olaçak kudreti irfanla... inandım.

Tevfik Fikret

Payını suzan eder dikkatle bas kim rahına.
Kalbini atmış geçerken aşinalardan biri!

Namık Kemal

Bir iki harfıtasavvuf kapmış,
Kendini piritarikat yapmış.

Nabi

Dermiş bana keşfoldu rümuzatı hakikat,
Vallahi yalandır, sözü billahi yalandır.

Ruhi

Belâya karşı sebatım tebeyyün etmedi mi?
Edibi hikmet usanmazmı intikamından?

Muallim Naci

Baisi şekeva bana hüznü umumîdir, Kemal.
Kendi derdi göynümün billah gelmez yadına.

Namık Kemal

Rehnüma lâzım değildir olmasın rehzen hemen.
Hızra mühtaç olmamak mahzıhidayettir bana.

Ragıp Paşa

Kulağın duyduğu musiki, ifadesi mümkün olmıyan şeyi ifadeye çalışan fena bir taklit, bir kekelemeden başka bir şey değildir. Heykeltraşın tasavvur ettiği eser yanında kalemtraşla yontulan heykel nasıl kalırsa, o da ruhun musıkısı yanında öyle kalır.

J. P. Jakobson

Ruhun ve cismin aşkta birleşmesi demek olan iffet, bazı kadınlarda, değişme bilmeyen tabiî bir cibillet haline gelmiştir.

Ellen Key

Mademki aşk izdivaca çıkan bir yoldur, demek ki izdivaç aşktan da fazla bir şeydir.

B. Bjornson

Kuruyan her dalda filizlenmiş yirmi dal, filizlenmiş her dalda bir o kadar tomurcuk vardır.

J. P. Jakobson

Hemen cenabıhak kadınları kitap yazan bir erkeğe varmaktan muhafaza buyursun!

B. Bjornson

Kış Oyunları

Şimdi artık herkesin evlerinde toplanıp uzun geceleri hoş ve eğlenceli bir tarzda geçirmek için her çareye başvurduğu günlere geldik. Eski zamanın mangal başı sohpetlerinin yerini bugünün soba başı toplanmaları tutuyor. Hiç şüphesiz ki böyle toplanmalarda çok tekerrür eden her oyun insanı bıktırır ve mütemadiyen yeni oyunlar aranılır.

Pek eğlenceli bir oyun da «çehre!» oyunudur. Buna iştirak eden oyuncular ne kadar çok olursa, o kadar gülünç ve eğlenceli olur. Oyuncular bir daire teşkil ederek otururlar. Bir harf intihap edilir, mesela: B harfi. Oyuncunun biri sağındakine dönerek: «A! bu nasıl çehre!» der. Buda ona: «Nesi varmış çehremin?» cevabını verir. İlk oyuncu derhal çehreyi tavsif edecek, B harfile başlar, bir sıfat bulur, söyler. Mesela, çehren *bembeyaz*, yahut *bitkin*, yahut *berbat, bakımsız, boyalı, bedbin, bıkkın, bitap, beyzi*. v. s. Sonra bu oyuncu da sağındakine dönerek aynı cümleyi tekrar eder: «A! bu nasıl çehre!» ve böylece oyun devam eder. Aynı kelimeyi tekrar etmek yasaktır, ve tekrar eden ceza görür. Eğer oyunculardan birisi «artık bulamıyorum!» derse, diğer oyunculardan biri başka bir kelime bulabilirse, bulamıyan oyuncuya ceza verilir; kimse bulamazsa başka bir harfle tekrar oyuna başlanır.

***

Seyahat Oyunu. Böyle bir harf seçerek oynanılan diğer pek eğlenceli bir oyun da seyahat oyunudur. Bir harf intihap edilir, mesela, S harfi. Her oyuncu sağındakine üç sual sorar:

— Nereye gidiyorsunuz?
— Samsuna.
— Ne ile gidiyorsunuz?
— Sandalla.
— Yükünüz ne dir?
— Saman.

Her oyuncu bu üç suale intihap edilen harfle başlar cevaplar vermeğe mecburdur. Bulamıyan veya tekrar eden ceza görür.

«Nasıl?» oyunu. Bu da pek eğlenceli bir oyundur: Oyunculardan birisi dışarı çıkar. Odada kalan oyuncular «nasıl?» sualine cevap teşkil edecek bir kelime intihap ederler. Mesela, «kırıtarak» kelimesini... Oyunculardan üçü hakem intihap edilir. Dışarıdaki oyuncu avdet ettiği zaman, herkese ayrı ayrı, aklına esen herhangi bir suali sorar; bu suale cevap verirken oyuncuların her biri, elinden geldiği kadar, kırıtarak cevap verir. Hakem hey'eti oyuncuların herhangi birinin cevap verirken aldığı tavru intihap edilen kelimeye muvafık bulmazsa, tekrar ettirmek hakkını haizdir. Böyle herkese sora sora, ebe olan oyuncu verilen cevaplarda takınılan tavurlardan, intihap edilen kelimeyi bulmıya çalışır. Bulunca ebelikten kurtulur ve sağındaki ebe olur. Külhanbey vari, mahallekarısı vari, nazikâne, abus çehre ile, kaba saba... bunların hepsi ve, oyuncuların bulup teklif edeceği, daha bin bir kelime parola olarak kullanılabilir.

«Nasıl» oyununda oyunculardan biri «kırıtarak» cevap veriyor

***

Yutturmam. Bu oyunu oynamak için, oyuncular çifter çifter ayrılır, fakat çiftlerin yan yana oturmamaları tercih edilir. Oyunculardan birisi der ki: «Dün gezmeğe çıkmıştım, yolda (mekruh bir şey, ne olursa olur) gördüm, kaldırdım, filana yutturdum».

İsmi zikredilen oyuncunun arkadaşı heman atılır: «Yutturmam!» der. -«Ne yaparsın?»- «Filâna yuttururum»; bu sefer bu yeni zikredilen şahsın arkadaşı davranır, reddeder, ve oyun böylece devam eder. Kendi hesabına cevap veren, veya arkadaşı hesabına cevap veremeyen oyuncular ceza görürler.

PERİ PADİŞAHININ KIZININ
Düğünü

—BİLMECE—

Gizlenen uç afacan peri kızını ve Uzun-Kulak cüceyi resimde arayınız

TORGUDUN ESRARI

Torgutçuk henüz yedi yaşına bastı,
«Benimle oynayamaz» diyor ablası.
Ağabeysi de: «Torgut, diyor, yaramaz!»
Askerlik oyununa hiç karıştırmaz.
Baba Torgut aldırır mı ya şuna buna?
Sofada hırsızlık oynar tek başına.
Saklı altınları çıkarır meydana;
Çıkarır, fakat bildirmez başkasına!

Yedi yaşındaki çocuğa emniyet
Olmaz. Büyükler ona: «Torgut, dikkat et,
Dadından hiç ayrılma» derler,
Daha bir çok şeyler tenbih ederler.
Torgut ümurlanmaz, çocukluk var serde:
Macera yaratır, eğlenir her yerde.
Masallardaki altın turunçlar ona
Görünür, fakat göstermez başkasına!

Torgudun topu kaybolmuş, kaybolur a!
Böyle şeyler de tasa mıydi Torguda?
Oyun onun başında: Kuşla yarışır,
Rüzgârlarla bozuşur, tekrar barışır.

Bulut, yıldız, taş: oyuncaktır çocuğa.
«Oynamak için lüzum yoktur oyuncağa».
Eğilip bir gün bir yaşlı kadın ona
Öyle söylemiş: o söylemez başkasına!

A. C.

İKİ OYUN

Şimdi artık soğuk havalar başladı, yağmurlu bir günde evin içinde oynanacak oyunlar arar sınız.

İşte size oturduğunuz yerde oynıyabileceğiniz kolay bir oyun: İsmi *Kafiye oyunudur.*

Bu oyunu dört arkadaştan tutun da on iki arkadaşa kadar hep beraber oynıyabilirsiniz. Ne kadar çok kişi olursanız o kadar çok eğlenirsiniz;

İskemlelerinizi bir daire halinde dizersiniz. Aranızdan birisi eline bir şey alır -ne olursa olur, mesela bir defter,- ve yanındakine uzatarak der ki: «Ben sepetime *bal* koydum, *bal*» yanindaki, iki defa tekrar edilen *bal* kelimesine uygun bir kelime bularak der ki: «Ben de sepeti asmak için, bir *dal* buldum, *dal.*» Bunu söylerken de sağındakine uzatır. Sağındaki de *dal* kelimesine uygun bir başka kelime bularak kendi sağındaki arkadaşına uzatır; mesela oda der ki: «Ben sepete orada *kal* dedim, *kal*» ondansonraki arkadaş: «Sepeti komşuma uzatarak: *Al* dedim *al.*» ve böylece oyun devam eder. Bir defa kullanılan kelimeyi tekrar etmek yasaktır. Çocuklardan birisi tekrar ederse, yahut «ben kelime bulamadım» derse, ceza görür. Üç kişi arka arkaya kelime bulamazsa bir başka kelime ile oyun yeniden başlar.

* * *

Oturmaktan yorulduğunuz zaman, *Posta* oyununu tecrübe ediniz:

Kaç kişi oynıyacaksa, ondan iki eksik iskemleyi bir daire halinde diziniz. Oyunculardan birisi *posta memuru* olacak ve dairenin dışında duracak. Birisi de *ebe* olacak, dairenin içinde ayakta duracak. Her oturan oyuncuya bir şehir ismi verilecek: birisi mesela İstanbul, birisi Ankara, birisi İzmir, birisi Mersin, v. s. olacak.

Posta memuru bağıracak: «İstanbul — Ankara, posta!», «posta» der demez İstanbul olan çocukla Ankara olan çocuk yer değiştirecekler. O sırada da ebe onların iskemlelerine oturmağa çalışacak. Kimin yeri kapılırsa o ebe olacak, ve ayakta bekliyecek. Posta memuru: «Her tarafa posta!» diye bağırdığı zaman, her oyuncu yerinden kalkıp bir başka yere oturacak; her oyuncu yerini değiştirmiye mecburdur. «İstemiyorum» demek yok.

O sırada da ebe kendisine bir yer bulacak. Ebe kimin yerine oturursa o çocuğun şehir ismini alacak, ve oyun böylece devam edecek.

ANNELİK

ÇOCUK BAKIMI

Dişler ve Dişlere bakmak Usulleri

Hepimizin dişleri ömrümüzün sonuna kadar dayanmalı. Dayanmamasının sebeplerinden en mühimm, çocukluğumuzda ilk dişlerimize kâfi derecede ehemmiyet verilmemesidir. Sağlam diş yalnız güzel değildir, aynı zamanda sıhhat amillerinin en birincilerindendir. Çürük dişler hem mikroplara toplanmak fırsatları verdikleri için, hem de yemeklerin kâfi miktarda çiğnenmesine müsaid olmadıkları, ve bu yüzden bir çok mide hastalıklarına sebep oldukları için, pek muzur şeylerdir.

Altı ile sekiz ay arasında alttaki iki ön diş çıkar

Her anne, dişlerin çocuklarının hayatında ne mühim bir rol oynıyacağını takdir etmeli, ve ilk çıkan dişlerden başlıyarak, dişlere anlayışlı, akıllı bir ihtimam sarfetmelidir.

Yanlış, fakat umumî bir zahaba kapılarak, anneler, çocuklarının ilk dişlerinin ehemmiyetli olmadığını zannederler. Fakat bugün bize fen gösteriyor ki ikinci dişlerin kuvveti ve sağlamlığı birinci dişlere edilen ihtimamla pek çok münasebettardır. Hatta, bir insanın bütün ömrünce kullanacağı dişler, doğmazdan evvel annesinin aldığı gıdalara bağlıdır. Bu sebepten dolayı, çocuğunun doğmasını bekleyen bir anne, kemikleri ve dişleri kuvvetlendirecek maddeleri haiz gıdalar almalıdır. Bu gıdaların başlıcası süt, ekmek, hububat, ve yumurtadır. Bu aylarda bir annenin kendi sıhhatine ettiği ihtimam çocuğunun her hususta sıhhatinin dere-

Dişlerin arasını temizlemek için iplik kullanmalı

İlk çıkan dişler pamukla silinir

esini tayinettiği gibi, sağlam dişlerin temeli de bu aylarda alınan iyi gıdadır.

Çocukların ilk dişleri yirmi tanedir. Beş ilâ sekiz aylık çocukta öndeki iki alt diş çıkar. Sekiz ay ile on iki ay arasında öndeki üst dört diş çıkar. Oniki ile onsekiz ay arasında alt iki diş ile dört köpek dişleri çıkar. Bir buçuk yaş ile iki yaş arasında arka köklü dişler gözükür; çocuk iki buçuk yaşında iken yirmi dişi tekmil çıkmış bulunmalıdır. Diş çıkarırken çocuk zahmet çekerse, günde bir kaç defa parmağın etrafına sarılmış ve asit borik solüsyonuna batırılmış pamukla diş etlerini oğuşturmalı. İlk ön dişler çıktıktan sonra, çocuğun eline sert, şekersiz peksimet parçası vermek faide eder. Diş çıkarken, çocuğun iştihası kesilirse, endişe edilmemeli, çünki diş çıkar çıkmaz iştiha gene tabiî haline rücu eder. Diş çıkarma devrinde çocuğun yiyeceklerinin mugaddi, fakat hafif olmasına dikkat etmeli. Süt, hububat suyu, altı ayını geçmişse yeşil sebze suyu, yumurta, sağlam kemikler ve sağlam dişler temniyesine en ziyade hizmet eden gıdalardır.

Üçüne basan bir çocuk kendi kendine dişlerini fırçalayabilmeli

İlk sekiz diş, çıkar çıkmaz, her gün temizlenmelidir. Çocuğun banyosundan sonra, ya bikarbonat dö sud, ya tuz, yahut da asit borik mahlûlüne batırılmış pamukla dişler güzelce silinmelidir. Üç yaşında bir çocuk kendi kendisine dişlerini fırçalayabilir ve fırçalamıya teşvik edilmelidir. Her anne hiç değilse her gün bir defa çocuğunun dişlerini temizlemesine fevkalâde ehemmiyet vermelidir. Dişcisinin tavsiye edeceği bir diş patını üç yaşından yukarı her çocuk kullanabilir.

On sekiz aylık bir çocuk on dişe malik olmalı

İlk dişlerin hiç biri çürüyerek düşmemeli, vaktinde, sağlam olarak düşmeli. Bunu têmin için çocukların ilk dişlerinde de ufacık bir çürük gözüktüğü zaman dişciye götürülerek muayene ve tedavi edilmelidir. Vakitsiz düşen dişler ağzın şeklini bozar ve sonra gelecek olan dişlerin muntazam çıkmamasına sebep olur.

İkinci dişler çıkar çıkmaz hemen dişçiye gösterilerek, muntazam ve sağlam çıkmaları temin edilmelidir.

Ev hanımları için faydalı bilgiler

Erkek caketlerinin yakalarını temizlemek için, on gram etere (ether) bir kahvefincanı su ilâve etmeli, küçük bir fırça ile yaka sıkı sıkı fırçalanmalı. Fırçalandıkça bu mahlut, sabun gibi köpürür. Yarım saat kadar bekletilmeli. Sonra yaka iyice temizlendiği zaman temiz su ile iyice silmeli ve biraz kuruduktan sonra kuru bez ile ütülemeli.

Kadife elbiseleri yeni gibi parlak yapmak için buharlı bir hamamda bir elbise askısının üstünde yarım saat kadar bırakınız.

«Muhit» Ev Hanımlarının Müşküllerini halletmek için ne düşünüyor ?

Her ev hanımının halli müşkül ve sıkıcı vaziyetlere düştüğü zamanlar olduğunu takdir eden «Muhit», karielerine bu hususta da ciddî ve samimî bir surette hizmet etmek istiyor. Ev işlerinde, çocük bakımında, yemek pişirmek ve dikiş dikmek hususunda tecrübe görmüş hanımlardan müteşekkil bir heyet, «Muhit» in karielerinden vaki olacak suallere cevap vermeği, ve arzolunacak müşkülleri halletmeği deruhde edecektir. «Muhit», karielerini, ev işlerine müteallik herhangi bir meseleye aid olursa olsun, her müşküllerini bu tecrübe görmüş heyete anlatmağa davet eder. Heyet, büyük bir hahişle, her suali, o

mevzu hakkında salâhiyet sahibi bir hanıma havale ederek, sür'atle hallolunmasına gayret edecektir.

Her ay, en şayanıdikkat olan sualler ve cevapları neşredilecektir. Tabiî, sualleri soran hanımların isim ve hüviyetleri neşredilmeyecektir.

Muhit, karielerinin bu heyetin hizmetlerinden istifade edeceğini ümmit, ve her hususta olduğu gibi, bu hususta da mecmuasının kendileri için müfit olmasını temenni eder.

Sorulacak suallerin Muhit Mecmuasının adresinde Leyla Hanım namına gönderilmesi rica olunur. (Bu, bahsettiğimiz heyetin müşterek ve müstear ismidir.)

« محيط » ك مكافاتلى آنكه تى

« محيط » غايه سنه كركى كبى ايريشه بيلمك ايچين ، قارئلريله آك صميمى ذهنى مناسباتده بولونمق ؛ اونلرك « محيط » دن نه كبى خدمتلر بكلديكلرينى ، نه لر ايسته ديكلرينى تماميله بيلمك ؛ ايلك نسخه دن اعتباراً نشر يا تندن صاتيلمسى ، هانكى نوعلرى آك زياده اولدقلرى تعيين ايتديكنى آكلامق ايسته يور. بومقصدله قارئلريمزه شو اوچ سؤالى صورويورز :

1 . ـــ مندرجاتمزك هانكى قسملرى ، هانكى نوعلرى آك زياده آرزو ، احتياج ونسبار يكره موافق كليور ؟

2 . ـــ داها نه كبى موضوعلرك منتظماً مجموعه يه كيرمه سنى آرزو ايديورسكز ؟ هانكى قسملرك تعديل و يا الغاسنى ايسته يورسكز ؟ عمومينله مجموعه دن نه كبى شكايتلريكز واردر ؟

3 . ـــ ويرديكمز هديه لر (علاوه لر ، تابلولر ، البسه قاليلرى)

سزك حقيق براحتياجكزه تقابل ايديبورمى ؟

هانكيلرينى داها زياده ترجيح ايديبورسكز ؟

آلاجغمز جوابلرك آك كوزلرينى مختصراً ، ومحرراريمك (كوندر. دكلرى تقديرده) رسملريله برابر نشر ايده جكز .

بونلردن يوز تانه سنك صاحبلرينه مختلف قيمتده مكافاتلر تقديم اولونا جقدر .

محترم قارئلريمزدن بوآنكه ته مطلقا اشتراك ايتمه لرينى رجا ايديبورز . بو صورتله مجموعه لرينك تكمل ايتمه سنه وحقيق احتياجلرينه هر صورتله جواب ويره بيله جك برحاله كلمه سنه خدمت ايتمش اولاجقلردر .

جوابلر آدرسسز كوندريلير ، ياخود اداره خانه سنده كى مكتوب قوطوسنه آتيلير .

مجموعه لرينى كسه رك يوزمتى ايسته مه ين بر چوق قارئلرمزك محق بولديغمز طلبلرينه توفيقاً ، جوابده قوپون لف ايديلمه سنى شرط كوسترميورز .

ELMA VE LİMON PİDESİ

Elma pidesini iyi yapmanın sırrı şunlardır: 1) kullanacağınız malzeme ve kapların mümkün olduğu kadar soğük olması; 2) hamuru gayet çabuk ve hafif hafif karıştırıp yuğurmak.

Malzeme:

3 Bardak elenmiş un (*)
1 Çay kaşığı tuz
1 Çay kaşığı kabartıcı toz (**)
2/3 Bardak sade yağ
6 Yemek kaşığı gayet soğuk su

İç malzemesi:

5 Ekşice elma
1/2 Bardak şeker
1 Yemek kaşığı tereyağ
1 Çay kaşığı limon
Tarçın.

Alt tabaka için hamuru açınız

Kuru malzemeyi bir kâsenin içine eleyiniz.

Malzemeyi iyice ölçerek kâseye koyunuz

Un ile yağı bıçakla kesiniz

Unu, tuzu ve kabartıcı tozu soğuk ve büyücek bir kâsenin içine eleyiniz. İki soğuk bıçak kullanarak sadeyağını nohut tanesi büyüklüğünde parçalar yaparak unun içine karıştırınız. Altı yemek kaşığı buzlu ve ya gayet soğuk suyu yağlı unun içine savurarak koyunuz ve mümkün olduğu kadar az ve hafif darbelerle karıştırarak bir hamur yapınız; hamur daha ziyade su ve daha ziyade yoğurulmak ister gibi durur, fakat aldanmayınız. Bu dağınık gibi duran hamuru hafifçe unlanmış hamur tahtasına koyup yarısını kesip ve mümkünü olduğu kadar soğuk fakat kapalı bir yerde muhafaza ediniz. Kalan kısmıyle hafif ve çabuk hareketlerle yarım santimetre kalınlığında bir yufka açarak kenarı gayet alçak bir tepsi ve ya sahana gevşek gev-

(*) Kutru 7, derinliği 6 3/4 santimetre hacmında bir bardak.

(**) Bak Pulver ve ya Baking Powder.

şek döşeyiniz. Tepsinin kenarlarını düzeltip içini yayınız.

Elmaları ayıklayıp ince ince dilimler yapıp üzerine döşeyiniz. Şekeri ve limon suyunu elmaların üzerine serpiniz. Tereyağını küçük küçük parçalara taksim ederek şekerin üzerine diziniz. En üstüne bolca tarçın serpiniz.

Evelce soğuk bir yerde sakladığınız hamurun yarısını kalın bir yufka halinde açınız. Bu yufkayı iki kat ederek katlanmış kenarına yakın birer santim kadar uzunluğunda çizikler yapınız. Pide fırında pişerken buhar bu yarıklardan çıkarak hamuru ıslatmaz. Alt hamurun kenarlarını biraz su ile ıslatınız. Üst hamuru elmaların üzerine yayınız. Alt hamur ile üst hamurun kenarlarını biribirine yapıştırınız; bir çatalla kenarlarını bastırarak süsleyiniz. Pidenin üstünün parlak ve güzel renkli olması için üzerine biraz süt çalınız.

Kızgın fırında pişiriniz.

LİMON PİDESİ

Tarifte verdiğimiz miktarın yarısı nisbetinde malzeme kullanarak, fakat aynı usulü takip ederek, hamur yapınız ve yarım santimetre kalinlığında bir yufka açınız. Bu yufkayı kabın içine gevşek gevşek döşeyip düzelttikten sonra, bir çatalla kenarını süsleyiniz, dibini bir kaç defa deliniz.

Sert bir fırında pişiriniz.

İçine koymak için şu limon kremasını hazırlayınız:

1 Bardak şeker
2 Yemek kaşığı kornflor (cornflour)
2 Yemek kaşığı un
1/8 Çay kaşıyı tuz
1/2 Bardak kaynar su

Sıcak fırına koyunuz

2 yumurta sarısı
iki limonun rendesi ve suyu.
1 çay kaşığı tereyağ
2 yumurta akı

Unu, tuzu ve kornflouru eleyiniz. Top top olmasına mani olmak için mütemadiyen karıştırarak kaynar suyu ilâve ediniz. Gayet hafif bir ateş üstünde karıştıra karıştıra pişiriniz.

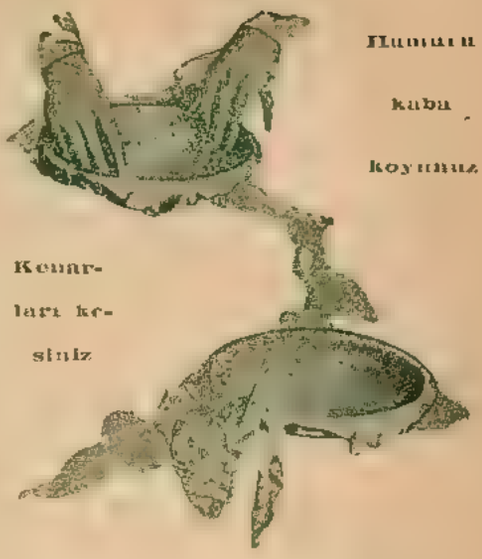

Hamuru kabı koyunuz

Kenarları kesiniz

Üst tabaka için hamurun üstüne ufak ufak kesikler yapınız

Koyulaşmağa başlıyınca iyice dövülmüş yumurta sarılarını, limon suyunu ve limon kabuğu rendesini ilâve ediniz. Tekrar karıştıra karıştıra pişiriniz. Pişmemiş un ve kornflor lezzeti kalmamasına bilhassa itina ediniz. İyice piştikten sonra ateşten indiriniz ve tereyağını ilâve ediniz. Hazırladığınız pidenin içine boşaltınız. Krema için kullandığınız iki yumurtanın akına da bir tutam tuz, 2 yemek kaşığı toz şeker ve bir kaç damla vanilya ilâve ediniz. Kâseden dökülmiyecek kadar sert olduğu zaman, limon kremasının üstüne gayri muntazam bir surette dökünüz. Tekrar hafif fırına koyunuz. Yumurta akları pembeleşinciye kadar pişiriniz.

Kenarlarını ıslatınız

Üst tabakayı yerine koyunuz

Kenarları süsleyiniz

Şiş ile el örgüsü elbise

Örgü elbisler renkleri iyi uydurulduğu ve iyi örüldüğü zaman gayet şık ve zarif olurlar. Burada gördüğünüz elbisenin eteği kahve rengi yünden, üstü de bej rengi yünden örülmüş, üst yeleğin eteğine de kahve rengi yünden zarif motifli bir kenar işlenmiştir. Herkes tabiî kendi beyendiği renklerle işliyebilir. Koyu mavi ile açık mavi, siyah ile beyaz, koyu kırmızı ile bej, daha bin bir türlü renkler kahve rengi ile bejin yerine ikame edilebilir.

Bu elbise için lâzım olacak yünün miktarı:

500 gram kahve rengi yün, etek ve yeleğin kenarı için.

500 gram bej rengi yün, yelek için.

Bir yuvarlak şiş; bu şişler dikiş yerini göstermediği için etek gibi şeylerde kullanılan şişlerdir. Yuvarlak oldukları için geri dönmeden ve dikişsiz olarak eteği bitirmek kabildir. El işleri edevatı satan her mağazada bulunabilir.

Bu gördüğünüz modelin miyarı şudur: Altı ilmik iki buçuk santimetre edecek. Sekiz sıra iki buçuk santimetre edecek. Bu elbise üç buçuk numaralı şişlerle örülmüştür, fakat siz tabiî yününüzün kalınlığına göre şişinizin kalınlığını değiştirip, yukarda verdiğimiz miyara uydurursunuz.

Yelek: Arka taraf: Kahve rengi yünle 96 ilmik ile başlayınız. Çorap işi gibi işleyiniz, yani bir sıra önden atarak, bir sıra arkadan atarak; 6sıra işleyiniz. 4 sıra bej işleyiniz. Son bej sırasında her 16 iğnede bir, bir ilmik fazlalaştırın. Şimdi şişinizde 102 ilmik bulunmalı (İki renk yünle örgü örerken, az kullanılan yünü, bu modelde kahve rengi yünü, sol elin baş parmağına bolca geçirin, çok kullanılan yünü, burada bej yünü, sağ elde tutup, her zamanki gibi örün. Her üç iğnede bir şişinizi gene ilmikten geçirirken, sol elinizedeki kahve rengi yünü altından geçirin. Örecekmişsiniz gibi bej yünü şişe dolayın, kahve rengi yünü şişten sıyırın ve ilmiği her zamanki gibi işleyin. Bu suretle kahve rengi yünü işlememiş olur, hem de örgünün arkasında yakalamış olursunuz, iki yününüz birbirine karışmaz.)

Önden atarak 10 ilmik bej işleyin• 5 kahve rengi, 15 bej • yıldız işareti arasındaki ilmikleri üç defa tekrar ediniz. Sonra 5 kahve rengi 7 bej işleyiniz. Arkadan atarak 5 bej •, 9 kahve rengi 11 bej• yıldız işaretinden başlıyarak 3 defa tekrar ediniz. Sonra 9 kahve rengi 8 bej işleyiniz. Gülleri 145 inci sahifadaki modele göre işlemiye devam ediniz. Her sıranın ucunda ve arkadan atarak işlenilen her sıranın başında iki bej ilmik fazla olacak Güller bittiği zaman 4 sıra bej işleyin, son bej sırasında her 16 ilmikte bir, bir ilmik eksiltin.

Şimdi şişinizde gene 96 ilmik kalacak. 3 sıra kahve rengi işleyiniz. Bej ile yeleğin arkası 45 santimetre oluncaya kadar işleyiniz. Şimdi her iki uçtan altışar ilmik bitirin; bunlar koltuk altı, için. Sonra her iki sırada bir her iki taraftan birer ilmik eksiltin, takicem'an sekizer ilmikden on altı ilmik eksilmiş olsun. Şimdi şişinizde 68 ilmik kalmıştır. Koltuk altından 12, 5 santimetre olucaya kadar işleyin. Sonra sıra önden olsun. Arkadan atarak 21 ilmik işleyin şişe geçirin 26 ilmiği bitirin (ense için) kalan 21 ilmiği de ipliye geçirin.

"Ön taraf:" Şişe geçirmiş olduğunuz 21 ilmiği işleyin. Oniki sıra işleyin. Bunları işlerken iki ilmik artırın. Yıldız işaretinin arasını bir defa tekrar edin. 8 sıra işleyin, bunları işlerken arada üç ilmik artırın. Şimdi şişinize boyun tarafından 32 ilmik ilave edin. 4 sıra işleyin. Ön ucunu düz tutarak, koltuk altına isabet eden ucuna her iki sırada bir bir ilmik ilâve idin, taki sekiz ilmik ilâve etmiş olasınız. Koltuk altı tarafından 6 ilmik ilâve edin. Ön taraf 11, 5 santimetre oluncaya kadar işleyin. Ilmikleri bir şişe geçirin.

Arka taraftan ipliğe geçirdiğiniz ilmikleri işlediğiniz şişlere geçirin. Sağ tarafı işlediğiniz işleyin, sade tabiî, yakanın önü için ilâve ettiğiniz 32 ilmiği sol tarafta ilâve etmeyeceksiniz. Her iki taraf bir hizaya gelince birleştirin. Şişinizde şimdi 116 ilmik bulunmalı. Arkası gibi, motifli kenara kadar işleyin. Son sıranız önden atarak olsun. 3 sıra kahve rengi işleyin, 4 sıra bej işleyin. Son bej sırasında muhtelif yerlerde altı ilmik ilâve edin, öyle ki şişinizde şimdi 122 ilmik bulunsun.

Şimdi güllere yukardan aşağı inerek başlayın, dikkat edin ki güllerin vaziyeti arkadakilerin aynı olsun.

Kollar: Şişinize 38 ilmik geçirin. Bir sıra önden atarak işleyin, 5 ilmik ilâve edin, arkadan atarak bir sıra işleyin, 5 ilmik ilave edin. Böyle her iki tarafa beşer ilmik ilâve ede ede devam edin, taki şişinizde 88 ilmik bulunsun (5 defa) sonra üç defa her iki sırada bir her iki taraftan birer ilmik eksilterek işleyin. 8 sıra işleyin, her iki taraftan birer ilmik eksiltin. Her 8 sırada bir her iki taraftan birer ilmik eksilterek devam edin, taki kolun kısa taraflardan boyu 40 santimetre olsun. Son sıranız önden atarak olsun. Kahve rengi yünle 3 sıra işleyin, bunları işlerken muhtelif yerlerde 4 ilmik eksiltin. 4 sıra bej işleyin; yene her iki taraftan eksiltin, şişinizde 46 ilmik bulunmalı. Güllere başlayın. Yeleğin ön tarafı gibi yukardan aşağıya doğru işleyin. Birinci sıra önden atarak 14 bej, 1 kahve rengi, 19 bej, 1 kahve rengi, 11 bej, ilâahir.

Ön ile arkayı birbirine dikin. Yeleğin etrafına tığ ile sık iğne işleyin. Kolların ucunu da kahve rengi ile sık iğne işleyin. Yakanın etrafını da kahve rengi yünle sık iğne işleyin. Yakanın açık olan tarifinin solunu da kahve rengi yünle sık iğne işleyin; ikinci sırada dört tane ilik işleyin. Yakanın açık tarafının sağını da bej yün ile sık iğne işleyin.

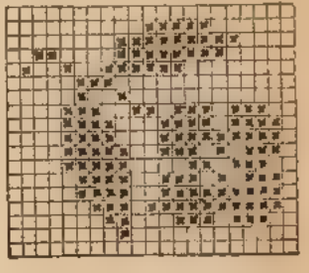

Etek: Kahve rengi yünle 260 ilmik yuvarlak şişe geçirin. 55 santimetre oluncaya kadar, daha doğrusu 5 santimetre kadar ütüde uzayacağını düşünerek kendi boyunuza göre, işleyin. Eteğin ucuna da tığ ile sık iğne işleyin, yalnız ilk sırasında her beş iğnede birini atlayın.

Ters tarafından sıcak ütü ve ıslak tülbent ile ütüleyin. Ütüde eteğin ve yeleğin uclarının düz olmasına itina edin.

YENİ KIŞ MODELLERİN-

ETEKLER kloş ve daha yu-

Kış başlangıcında, balolar ve akşam toplanmaları çoğaldığı bir sırada, herkesin muhtelif elbiselere ihtiyacı bir kat daha artar. Bundan dolayı, iki iş görecek bir elbise herkesin işine yarar. Yukardaki modelde siyah krep jorjetten gece elbisesine emprime krep döşinden bir jaket yapılırsa, gayet zarif bir akşam veya çay elbisesi olur.

Bu sade ve güzel sokak elbisesi, boydan boya uzun hatlarından dolayı, kısa boyluları uzun gösteren bir modeldir.

DEN EN BARİZ NOKTALAR
gayrımuntazam, BELLER karda

Ortadaki yün jerse elbisenin, kazağında bej üstüne daha koyu bej ve kahve rengi jerse çok yeni bir şekilde garnitür olarak kullanılmış ve aynı capraz hatlar kollarda tekerrür ettirilmiştir. Etek kahve rengi jersedendir.

Paris terzilerinin son elbise koleksiyonlarında ilk nazara çarpan şey, eteklerdeki bolluk. Bu bolluk bazen, ortada soldaki elbisede olduğu gibi, geniş kloş godelerle, soldaki modeldeki gibi, yandan iki pli ile, yahut ta yukardaki modeldeki gibi çaprazlama büzgülerle elde ediliyor. Ortadaki elbise krep jorjet ile kadifenin birleşince ne iyi neticeler elde edildiğini gösteriyor. Soldaki modelde, kahve rengi düz bir elbisenin bej bir banttan ve bir tokadan başka garnitürü yoktur.

Soldaki sokak elbisesi güzel olmakla beraber çok sade olduğu için hemen her vücuda uyabilir.

Yukardaki elbise ve mantosu bir kaç yeni noktalar arz etmektedir: Mantonun kloş ve gayrimuntazam eteği, kloş kol kapakları, dik kürk yaka; elbisede de boydan boya çapraz band çok orijinaldır. Manto mavi velurdölenden, elbise mavi krepdöşinden yapılmıştır.

Patronun Tarifi

Bu ay karielerimize takdim ettiğimiz kalıp bir kız çocuğu için palto ve bir küçük oğlan çocuğu için pantalon kalıbıdır. Çocukların mekteplere gittiği ve kış bastığı bu günlerde, her anne bu kalıpları şüphesiz ki memnuniyetle karşılar.

Eğer kalıplar kâfi derecede uzun diğilse, her parçayı ortasından kesip, aralarına istediğiniz boyda bir parça kâgıt ilâve ederek, arzu ettiğiniz boyda yapabilirsiniz. Eğer kalıplar bilâkis fazla büyük ise, her parçayı ortasından lüzumu olduğu kadar kıvırır, arzu ettiğiniz boya getirirsiniz.

Kalıp parçalarını bir araya getirmek için, bir birine mukabil gelen oyukları üst üste getiriniz.

Patron parçalarını kumaş üstüne dizdiğiniz zaman, etraflarını sabunla çizin, böylelikle ne kadar dikiş payı bırakmak icab ettiğini kolaylıkla tayin edebilirsiniz.

Kalıplarda dikiş payı yoktur.

Küçük Oğlan Çocuğu için Pantalon Kalıbı

Birinci şekil pantalonu 69 sm. lik kumaş üstünde nasıl biçeleciğini gösteriyor. İkinci şekil 137 sm. lık bir kumaş üstünde nasıl biçeleceğini gösteriyor.

Pembe yünlü üstüne mavi bantlar siyah yünle, papatyalar beyaz, sarı, siyah yünlerle işlenmiş

Parçaları kestikten sonra bacakların iç dikişlerini dikiniz, oyuk oyuk üstüne gelmesine dikkat ediniz. Yan dikişleri, beldeki fazlalığa kadar dikiniz. Paçaları bastırınız. On ve arka dikişleri dikerek iki paçayı bir birine bitiştiriniz. Bele 5 sm. eninde bir parça geçirip pantolonun kıvrıntısını ona hristo teyeli ile dikiniz. Yan yırtmaçların üst tarafını hristo teyeli ile bastırınız. Alt tarafına iki katlı bir parça geçün, iki yana birer düğme ve ilik yapınız.

1 inci şekil

Kız çocuğu için Palto

131 sm. lik kumaştan 2 m. 50. Kürk, $1^1/_2$ metre.

Kalıp parçalarını şekilde gördüğünüz gibi kumaşın üstüne yerleştiriniz. Noktalı çizgilerle gösterilen parçaları da reverler, kol ucları ve yaka astarı için kesiniz. Kumaşınız çok kalın değilse reverle ön parçanın arasına tela koyunuz; hem de yarı bele kadar düvetin koyunuz. Astarı biçmek için kalıpları kullanınız.

Mavi krepdösin üstüne daha koyu iki cins maviden bantlar garnitür teşkil ediyor.

مجرم

(100 نجی نجیفه‌دن دوام)

دوشونوردی . فقط کوزی علی‌نك آمر نظرلریله قارشیلاشه‌رق کندینی طوپلادی .

اونلر اوراده صالونك اورتاسنده جلالی دوشه‌مه‌نك وزرنده دوروررلرکن برچوق دوائر رسمیه‌نك مرکب اسراف ایدمرك ، خیر پرور جمعیتلرك نفس توکنه‌رك ، عالمرك کوز فری سوندورمرك مانع اولمغه چالیشدقلری شی اولدی :

أجل، یشیل ایپکلی برأتك ایله ، سیاه قوردەلالی‌صاری بر بلوزه بورونه‌رك سیرجیلرك ایچندن کورونمدی . نظرلری زیفیری قاراکلی، نفسی آتش صاچیوردی . سنده‌له‌مه‌دن ، سس چیقارمادن ایلریله‌دی. یالکز بردفعه علی‌نك درین سسنی تقلید ایدمرك بر کفر صاووردی ، علی‌نك أك متهیج صمیمی زمانلرنده ایتدیکی کفر ! بارك عصری مشتریلری أك ابتدائی ووحشی حیوانلر کبی بربرینی چیکنه‌یه‌رك ، چیملق‌قوپارارق قاچیشیرلرکن، فاطیش بچاعنك اوزونلغی ، بیله کنك قوتی بتدیکی قدر میخانه‌جی چیراعنه ایتدیکی یمینی یرینه کتیردی .

اوندن سوکرا ، طازی قوقوسی آلمش برجیلان‌چویکلکیله‌فاطیش، آشنا سوقاقلرده قوشدی قوشدی. آرقه‌سندن قوجه برشیر آیاقلانمش، « وورك ، طوتك » دیه‌رك آننه‌لر، بابالر ، ده‌لیقانلیلر ، کنج قیزلر، والحاصل کوزلرینی قان بورومش قوجه بر آلای ، جمعیتی ، مدنیتی تهدید ایده‌ن تهلکه‌یه قارشی آیاقلانمشلر، فاطیشی قووالیورلردی .

« غیرت فاطیش ؛ دها برایکی ثانیه دیشکی صیق ! » ریختیمك صارلری کوز قیرپیور ، لیمانك صولری آل‌صالیوردی . دوائررسمیه‌یه مرکب اسراف ایتدیره‌ن ، خیر پرورجمعیتلره نفس توکتدیره‌ن، عالمره کوز فری سوندورتن مسئله‌یی مرمره بش دقیقه‌ده حل ایتدی .

* * *

انسان بعضاً نه غریب رؤیالر کورور . شاعرلر بونلره خیال دیبورلر . بو حکایه‌نك نهایتی بن ایشته اوبله بر رؤیاده کوردم . آخرتده ایدم . اورایه ناصل کیتدیکمی بیله‌میورم . صورغوصورولان بویوك دیوانخانه‌نك دهلیزنده بویوك بر جماعت بیریکمش ، صیرامزی بکلیوردك . آرادە صیراده غایت حسنا برمباشر ملك دیشاری‌یه‌چیقوب مظنونلری صیرالری کلدکجه چاغیریوردی .

کندی دنیوی کناهلری ومنتسبین مطبوعاتدن اولدیغمی اعترافك اسباب مشدده‌ی ، صحفه‌ی تلقی اولناجغنی طاسارلارکن، مباشرملك ینه ظهور ایتدی وتحوید اوزره:

« 99,852,743 نومرولی دعوا » دیه تلاوت ایله‌دی .

قوجامان جبه‌لی ، قوجامان قاووقلی ، قوجامان أکسه‌لی بر آدام آیاغه قالقدی . بر یوزنده پولیسلرك یاپدیغی کبی هیمزی داغیتدی وکیمی یاقالایوب سوروکله‌سه نکنیرسکز ـ هانی فاطیش یوقی‌ایدی، ایشته اونی .

مأمور ملك ، قیزی ایچری‌یه آلوب قاپی‌یی اوزریمزه قاپاتدی .

بن همان جبه‌لی آدمك یانمه صوقولدم . وقعه‌نك نه اولدیغنی صوردم .

« چوق شایان تأسف بروقعه ، أولاد . تقابل اصلاح کناهکار قیز . بیده‌کز امور دیبویه مرخصی فضیلتلو قاضی سیف‌الله أفندی‌یم. احتصاصمه مبنی بودعوایی تعقیبه مأمور ایدلدم . اول کناهکار اولا نشانلیسنی قتل، بعده انتحار ایتمش. حاکم حضراتنه تقدیم ایتدیکم راپور وقعه‌یی بدایتندن نهایتنه قادار تفرعاتیله تشریح ایدر . هر ماده‌سی‌ده شهود معتبره ایله مؤیددر... وهوالغفورالرحیم ..... تفسیری کناهك جزاسی قیزغین ده‌میرلره داغلانمقدر. » کوزلرینی یومدی «سبحان‌الله ، سبحان‌الله ، سبحان‌الله » دیه صالالانه صالالانه تسبیح چکمکه‌قویولدی.

جنت مأموری قاپیلری ینه آچوب دیشاری‌یه چیقدی .

فضیلتلو سیف‌الله أفندی أتکلری اوچوشارق یانمه کیتدی، چوق متأثر برادا ایله « واه بیچاره سفیله ، طبیبی محکمه... » ملك،خوجانك سوزینی قیصه کسه‌رك :

« برأتنه قرار ویردی » دیدی . « شیمدی سن بنی أبی دیکله سینی خوجا . یوقسه قیزغین قاطران قازانلرنده قاینارسك . کوزیکی دورت آچ .

« بوراده صامان آلتندن-صو یوروتولز. یا افترادن واز کچرسك یا جهنمه بکایش ایدرسك . بو دعواده بولوب چیقارمق ایجاب ایده‌ن اصل مجرم ، چوجوقلری سوقاقده اوینارکن پنجره یانده اوطورمش غزته اوقویوب عشرت ایده‌ن قیوبرجیق سیاه صاچلی، بویوك قارینلی، صولوق بکزلی برآدام‌در . »

* * *

نه اولایاجق رؤیا دکلی ؟ الله خیرلره تبدیل ایتسین .

سمیع وامی

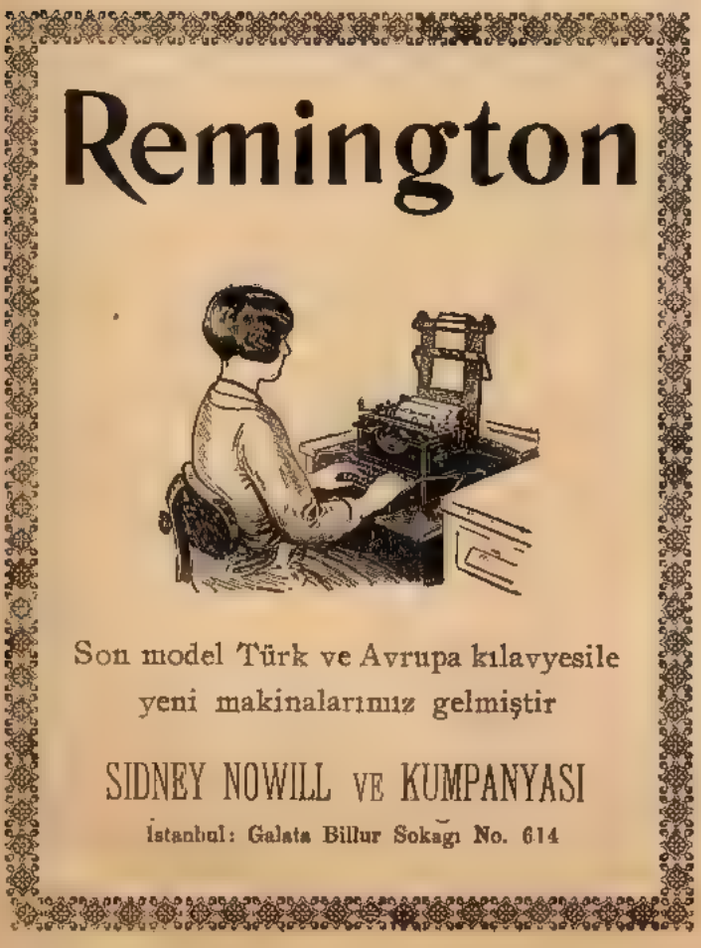

Baba, Oğul

(89 uncu sahifeden devam)

evlenmek ve yeniden bir çocuk sahibi olmak... Belki de behimiyetinin son bir indifaını ifade eden bir arzudan ibaret bu fikri, mevkiitatbike koymak için çok zaman lâzım değildi; bütün basit ve amelî insanlar gibi, Haci Hilmi efendi de derhal harekete geçmenin yolunu buldu. Kendisini ziyarete gelen bir kaç kafadara açıldı; — teşebbüsün bu kadarı kâfî idi.

Şimdi, karısı, «A! ben de başımı alîp giderim!» dedikce şeytanî bir tebessümle gülüp:

—Sen bilirsin; işte kapı açık! demekle iktifa ediyordu.

Kendisni tamamile taat ve ibadete vermiş görünüyordu; arada bir, içini çekiyor:

—Bir şeye yanmıyorum, nece zamandır, cuma namazından mahrum kaldım; günahı sebep olanların boynuna! diyordu, sonra seccadeye kapanıp saatlerle bir şeyler, bir şeyler mırıldanıyordu.

Karısı için onun bu hali herhangi bir tehevvürlü anından daha mühlikti. Müşterek hayatlarının binbir türlü tecrübeleri ona ispat etmiştir ki kocası ne vakıt bir şeytanat kurmakta, ne vakıt bir hile ve desise düşunmekte ise, onu mutlaka namaz seccadesinin üzerinde kurar ve düsünürdü!

Işte, bunun içindir ki bir gün kendini tutamadı, ve tam Haci Hilmi Ef. iki tarafına selâm verip ayağa kalkarken:

— Hu, sen bana baksana; gene ne çoraplar örüyorsun, söyle! dedi. Herif evvela baş sallayıp «Lâhavle, Lâhavle!» diye mırıldandı, sonra muhakkırane bir nazarla kadına dönüp:

— Yakında anlarsın! dedi. Ve karısına tekrar söz söylemek fırsatını vermemek için çoktan istimal etmediği yumruğunu kadının ağzına doğru uzattı.

Öbürü, bu pençeyi yakalayıp itmek istedi, o vakıt Hacı Hilmi Ef. gene tehevvüre gelip karısını dövmeğe başladı. Tam bu sırada oğlu İhsan bey garip bir tesadüf eseri olarak oda kapısından içeri giriyordu. Evvela ne gördüğünü anlamamış bir adam tavrila hayretten dona kaldı; sonra birden bire, hıç bir kelime söylemeden, bir pars gibi babasının üzerine atıldı.

Baba oğul bir müddet, sessiz bir boğuşma halinde yerde yuvarlındılar. Nihayet genç adam ihtiyarı altına alıp dövdü, dövdü. Fakat bu sefer, nedendir bilinemez, oğlunun üstüne atılan annesi oldu; acı bir feryat koparark:

—Ne yapıyorsun oğul? ne yapıyorsun? babana el kaldırmak ha, hay Allah lâyığını versin...

Diye bağırıyordu. O zaman çocuk pençelerinin altında kıvranan ihtiyarı şöyle bir köşeye itti. Doğruldu, üstünü başını düzeltti ve geri geri çekilip, bir anasına bir babasına baktı:

Birinin gözlerinde boğazlanmış bir hayvan nazarı, öbürünün gözlerinde kine benziyen bir acı sitem vardı.

İhsan bey kendisine bu evde artık hiç bir yer kalmadığını hissetti ve nereye sığınacağını bilmeksizin, şimdiden yüreğinde bir derin garipliklе kapıdan çıktı, giti.

YAKUP KADRİ

TYPEWRITERS

Royal ve **Corona**

Yazı makinaları

Amerikanın en meşhur markalarından-

olup Turkçe harflerle yeni

modelleri vürud etmiştir

Galata, Büyük Tünel Hanı No. 1 K. H. Kurubalıkyan

Telefon: Beyoğlu 1561

(عشق اوغرنده دوام)

« ليلى » ، اك شيرين تبسميله مأيوس پدرى تسلى يه چاليشارق :

— بونى عشق ايچين ياپدى .

ديبوردى .

— بويله يوكسك برآدم قادين يوزندن خدمتجى اولسون ! بو ترمده كورلمش ؟..

« ليلى » :

— بزم خلفمز آراسنده كورلمش اولميه بيلير . فقط چيندن ماعدا هر يرده بويله وقعه لره هرزمان تصادف ايديلمشدر . سوكيلى باباجغم ، نه يابالم ، سزك چين حكماسى هرشيئى دوشونمه مشلر !

ترجمه ايدن: م . كمال

— دیمك رشوت یه‌دردیککز بوآدم ایمش ! بن آدم دکلش! دیدی .

— أوت ، بونی سزه سویلیه‌مزدم ؟ چونکه کندیسنه سوز ویرمشدم . بواعترافنامه‌یی ، یالکز سزه کوسترد کدن صوکره یاقین شرطیله ، بویوك براجرت مقابلنده کندیسندن صاتین آلدم .

« لی‌فای » آلنی اوزاتدی ومصافحه ایتدیلر . یکرمی سنه صوکره تکرار دوست اولمشلردی .

« لی‌فای » :

— سزکله برابر بویوك بولواردن یورویه‌رك کچه‌جکم ، تاکه هرکس قصورك بنده اولدیغنی آکلاسین ! دیسوردی .

هرایکی‌تاجر ، شرف وحیثیت وتجارتده عفت واستقامت‌قواعدینه شدتله رعایتکار اولمقله برابر، ایکیسی‌ده برآمریقالی‌یه‌رشوت ویرمکده جدی برمحذور اخلاق کورمیوردی .

« لودیانغ » سوردی :

— ئه‌ی ، چوجوقلردن نه‌خبر ؟

« لی‌فی » متبسمانه :

— ظن ایده‌رم‌که اونلر کندی ایشلرینی کندی آلرینه آلمشلر. هایدی یانلرینه چیقالم .

ایکی پدر ، یناق اوطه‌سنه کیرنجه « لیلی » ایکیسنه‌ده برر نظر عطف ایتدی وقیزاران یوزینی یاصدیقلرك آراسنه صاقلادی .

« لی‌فای » ، قیزینه نوازشله :

— یاوروم ، بویله خسته حالکده سنی راحتسز ایتمك ایسته‌مم. اونك ایچین ، سویلیه‌مك ایسته‌دیکم برقاچ سوزی دهاماساعد برزمانه براقیورم.

— خایر ، بابا ، « جیمی » نك تداویسی سایه‌سنده هیچ بر راحتسزلغم قالمادی . سویلیه‌جککزی‌همان شیمدی سویلیه‌بیلیرسکز . هم مرافقدن‌ده قورتولمش اولورم .

— پك اعلا . أول امرده شونی تبشیر ایده‌یم‌که، محترم کوچوك برادرمله آرامزده‌کی اسکی اختلافی حل ایتدك . بناءً علیه آرزو ایدیبورسه‌کز ازدواجکز ایچین برمانع قالمامشدر . دوقتور «لوو» نك رومانتیك طرزحرکتندن آکلایورم‌که ، سنکله اردواجه‌خواهشکردر؛ فقط سنك کندیسنه قارشی دائما خشین معامله‌ده بولوندیغنی کوردیکم ایچین اونك حس محبتنه‌طرفکدن مقابله کوسترمه‌دیککده شبهه‌لی‌یم.

« لیلی » ، حیرتله باباسنه باقدی :

— شبهه‌سز سویبورم، بابا ! بونی مکتبده‌کی بوتون قیزلرده بیلیر.

— بلکه اونلرك کوردکلرینی بن کوره‌مدم ! دیمك صحیحدن اونی سویبورسك ؟

« لی‌فی » ، « لودیانغ » ه دونه‌رك :

— اوحالده نه‌زمان‌موافق کورورسه کزقیزیمك اوغلکزله ازدواجنه طالب اولابیلیرسکز . اونلره چین‌محله‌سنك عمرنده کورمدیکی مطنطن بردوکون یاپارز .

« لیلی » :

— بابا ، بردقیقه !

دیدی ویاصدیغك آلتندن چیقاردیغی برکاغدی اوزاتارق :

— برچین دوکونی پك آرزو ایدردم وینه‌ده ایده‌رم ؟ فقط کوریبورسکزکه بوکا مطلقا لزوم یوق . بزأولندك بیله !

« لی‌فای » ایله « لودیانغ » ، دیللری طوتولمش کبی آجیزآجیه‌رق، کاغدی اوقوبورلردی . بو ، « سن جوز » ده بر خریستیان پاپاسی طرفندن ویریلمش ، علی‌الاصول شاهدلرك امضالرینی‌ده حاوی ، بر ازدواج شهادتنامه‌سی ایدی .

« لی‌فای » وثیقه‌نك تاریخنه باقدیغی زمان :

— تام سزه جواب رد ویردیکم کون، « لودیانغ » ! کوچوك یاراماز شبهه‌سز مسئله‌یی اوغلکزدن خبرآلمش وکندی کندینه : بانام مانع اولمادن أولهنه‌یم، قرارینی ویرمش‌اولاجق. بوچیلغین چوحوقلرده آرتق بویوکاره وابوینه حرمت حسی قالمادی .

« لودیانغ » ، وقار وجدیتله :

— أوت ، هیسی آمریقالیلاشدی .. مع‌التأسف تمامیله آمریقان تربیه‌سنه کیردیلر !

« لی‌فای » قولارینی آچارق :

— شیمدی نه یاپمالی ؟

یناقدن کلن کوچوك برسس :

— عفو ایتمه‌لی، بابا !

دیدی .

قیزینه چوق دوشکون اولان « لی‌فای » ، جدیتی کوچلکله محافظه ایده‌رك :

— لیلی ، بوعلی‌العجله یاپدیغکز ازدواجی عفو ایده‌بیلیرم . فقط بنجه عفو ایدیلمه‌سی دهما مشکل برنقطه وار : نکاحلانمش اولدیغك حالده زوجکه قارشی کوسترديکك مرحمتسزلك ! باخصوص سسکا اوشاق اولق کبی رومانتیك برفداکارانه قانلاندیغی برزمانده ! بیلیرسك که ، « شه‌نغ یوو » ، قوجه‌سنه خویسزلق ایدن زوجه‌نك نکاحی مفسوخ عد ایتمشدر ؛ چونکه بویله حرکتده بولونان قادین أبی تربیه آلمامش اولدیغنی اثبات ایتمش وابوینه شین کتیرمش اولور. محترم برادرینه‌سنك أبی برزوجه‌اولابیله‌جککی‌سویله‌مشدم. شیمدی نه‌دیه‌جکم؟

بونازك مسئله‌نك حلنی « جیمی » درعهده ایتدی :

— افندم ، بو سرکذشتده « لیلی » تمامیله برچینلی قیزی کبی حرکت ایتمشدر . سز اونك آمریقالیلاشدیغندن بحث ایله‌دیکز . بر آمریقالی قیز ، کندی خاطری ایچین اوشاقلق ایدن عاشقنه هیچ بر زمان کینه‌توب قدا معامله‌ده بولونماز ؛ بالعکس اوکا پرستش ایدر ! « لیلی » ، حسابسز عصرلردن بری قوجه‌لرینه انقیاد کوسترمکی اعتیاد ایدینمش قادینلرك نسلندندر . أولندیکمز زمان نکا اطاعت وخدمت ایده‌جکنه یمین ایتمشدی . حال بوکه بن اوکا خدمتجیلکه قالقدم ! بناءً علیه بکا یاپدیغی معامله‌یه مستحقدم . ناصل حسیات ایله متأذی اولدیغنی آکلایورذم . یالکز شوکا نظر دقتکزی جلب ایده‌رم : بو سوزلرمدن « لیلی » نك حقلی، آمریقالی قیزلرك حقسزاولدیغنی‌سویله‌مك ایسته‌میورم ؛ ساده‌جه وقعه‌یی اولدیغی کبی حکایه ایدیبورم .

وقایعك متوالی وسریع جریانی قارشیسنده شاشقین برحاله کلش اولان « لودیانغ » ، رؤیادن اویانمش کبی صوردی :

— بوخدمتجیلك لافیردیسی‌ده نه‌در؟ اوغلم ، آکلامیورم، بچین بویله شوفور قیافتده‌سك ؟

— « سان جین » نامی آلتنده ، بومحترم عائله نزدنده اوشاقلق ایدیبوردم ، پدر . فقط ظن ایدرم‌که آرتق خدمتم نهایت بولاجق . .

« لودیانغ » :

— سن براوشاق اولاسك ! های دیوانه چوجوق ! نه‌عیب‌شی!

طالب اولاجغم! هم بویله سنك یانی باشکده یاشامق فرصتنك جاذبه‌سنه ناصل مقاومت ایده‌بیلیردم ؟ اطرافکده برکوپك کی دولاشمق وسکا آنجق کوزیمك اوجیله باقابیلمك‌ده بنم ایچین بویوك شی !

— سوکیلی « جیمی » ! فقط بورادن مطلقا کیتمه‌لیسك . سنی اوشاق کورمکه تحمل ایده‌میورم ! یامه‌ده برشی سویله‌مه‌ملیسك . بیلیورسك که ، بوایشی بنم حل ایتمه‌می قرارلاشدردق .

— بونی یاکلیش دوشوندم . کندم دوغرودن دوغرویه بابا که مراجعت ایتمه‌لیدم . مادام که بویله اولدی ، مساعد برفرصت دوشونجه‌یه قدر بنی برمدت دها « سان جین » کورمکه قاتلانمالیسك . شیمدی آرتق یتاغکه کیت !

— یارین صباح ایرکندن بورادن کیده‌جکمی بکا وعدایت ، اویله !

— لیلی ، رجا ایده‌رم . اوطه‌که کیت !

قیز ، سوکیلیسنه ، مفتونیتله ، اوزون برنظر عطف ایتدی وهیچ برکله سویله‌مه‌دن بالقوندن آشاغی قایرق أوه دوغرو قوشدی ...

ایرتەسی کونی اوکله یمکنی متعاقب « جیمی » یکی اوتوموبیلی قاپمق اوکنه کتیرمشدی . آرقه‌سنده « سینغ چونغ » نك براقدیغی شوفور البسه‌سی واردی . سوکیلیسنی بو پیچیمسز ، اسکی اوشاق آتوابیله کورمك « لیلی » یی متأثر ایدییوردی .

تنها بوللرده بر ساعت قدر اوتوموبیل تعلیمی یاپدقدن صوکره « لیلی » :

— شیمدی بویوك یولده قوللاناجغم . آرقه‌یه اوطور ، « سان جین» ! صافین اورادە ایشیمه‌قاریشمایه قالقمه . مادام که مطلقا اوشاقلق ایتمك ایسته‌یورسك ، سوزیمی دیکله‌یه‌جکسك ! دیدی .

« لیلی » ، اوتوموبیلك سرعتنی متادیاً آرتدیریيوردی . « سه‌ن ماتیو » یه یاقلاشیرلرکن ساعتده اللی میلدن فضله کیدییورلردی .

« جیمی » آرقه‌دن :

— سرعتی کس ، برقضا چیقاراجقسك !

دیه باغیردی .

« لیلی » ، اوکا دوغرو دونه‌رك :

— مراق ایتمه ، « سان جین » ! آرتق ایچه آلیشدم .

— اما باق ، نره‌یه کیدییورسك !

« لیلی » ، نظرینی ، اوکنده‌کی یوله چویردیکی زمان قورقوسندن بم بیاض کسیلدی .

ده‌مینکی برآنلك دقتسزلك اثناسنده ، یان طرفنده‌کی یولدن بر کوچوك چوحوق اوتوموبیلك یولی اوزرینه چیقمشدی . نه باپاجغی دوشونمکه وقت بولمدی ، نه اولورسه اولسون ، چوجوغی ازمه‌مك ایچین فرەنی صیقارق اوتوموبیلی ، عادتا بر زاویهٔ قائمه رسم ایتمك اوزره ، صوله دوندوردی . فرەن طوتمش ، فقط ایلری حرکتنی توقیف ایده‌مه‌مشدی ؛ آرابه ده‌وریله‌جك کبی وضعیت آلدقدن صوکرا ، یولك کنارنده‌کی بربنانك طوغله دیوارینه چارپدی .

« جیمی »، اوتوموبیلدن یولك اوستنه فیرلامش ، فقط فوت بولده بووارلانمغه چوق آلیشیق اولدیغی ایچین درحال کندینی طوپلایارق « لیلی » نك امدادینه قوشمشدی .

« لیلی »، کندینی غائب ایتمش برحالده یاتیور ، بویندن قان آقیوردی . برکت ویرسین ، اوتوموبیلده مداوات ابتدائیه ایچین ایجاب ایدن لوازم برچانطه داخلنده موجود ایدی . بوسایه‌ده « جیمی » ، قانی دیندیردی ومایعین اولاز قزی ، معاونته کلن اوتوموبیللردن برینه قویدی . کیندکلری خسته‌خانه‌نك جراحی ، شوفور قیافتنده‌کی کنج چینلیك کندینی دوقتور دیيه تقدیم ایتمه‌سنه ایسانمق ایسته‌مه‌مشدی . فقط اورادە بولونان کنج برطابه « جیمی» نك درسلرینه دوام ایتمش اولدیغی ایچین اونی درحال طانیمشدی .

خسته خانه‌ده « لیلی » کندینه کلدی . سوکیلیسنك اندیشه‌لی نظرلرینه باقارکن ایلك سؤالی شو اولدی :

— بر بریکه برشی اولدیمی ، جیمی ؟

— خایر ، یاوروم ! قوتوشمه . سنی شیمدی یتاغه یاتیراجغز . مهم برشی یوق ، فقط استراحت قطعیه لازم .

— بوراسی خسته خانه‌می ؟ بنی نیچین بورادە براقیورسك ، جیمی ؟ کندمده هیچ برفنالق حس ایتمیورم . بنی أوه کوتور .

جیمی ، خسته‌خانه جراحیله استشاره ایتدی . قیزك أوه نقلنده ایکیسی‌ده برمحذور کورمیوردی . همن برخسته‌خانه آرابه‌سیله یوله چیقدیلر .

قضادن تلفونله خبردار ایدیلن « لی‌فای » ، جواردن علی‌العجله کتیردیکی بر دوقتورله برابر ، چیفتلکك قاپیسنده نکلیوردی .

دوقتور ، خسته‌خانه آرابه‌سندن « جیمی » نك آتلادیغی کورور کورمز ، اوزرینه دوغرو کیدمرك :

— وای ، دوقتور لوو !

دیيه النی صیقدی و :

— مادام که سز وارسکز ، بکا حاجت قالمادی ، دیدی .

بو ، « جیمی » نك اولجه برخسته‌خانه‌ده برابر چالیشمش اولدقلری برآرقداشی ایدی . جواب ویرمکه وقت قالمادن « لی‌فای » مبهوت بر چهره ایله ایلری آتیلدی :

— دوقتور لوو ! سز « لودیانغ » نك اوغلیمیسکز ؟

« جیمی » حواباً :

— أوت ، افندم .. فقط شیمدی هرشیدن أول میس «لی» یی یتاغنه یاتیرمالیز . دوقتور ، سزك معاونتکزه احتیاجم اولاجق . دیدی .

برقاچ دقیقه سوکره چیفتلکك آچیق قاپیسنده بر اوتوموبیل دوردی وایچندن « لودیانغ » چیقدی .

« لی‌فای » وقایعك هیجانی آراسنده چین اصول تشریفاتی اونوتارق ، زائریه دوغرو قوشدی :

— اوغلکزی آلمغه‌می کلدیکز ، « لودیانغ » ؟

اوغلمی ؟

« لودیانغ » نك نظرنده‌کی حیرت ، ایشده دخلی اولمادیغنی کوستریيوردی .

— کندیسی بوراده بولونیور . قیزم بر قضا کچیردی ، اونی تداوی ایله مشغولدر .

— اوغلمی بوراده ! بوندن هیچ معلوماتم یوقدی .. سزه شو مکتوبی کوسترمك ایچین کلشدم .

« لی‌فای » ، مکتوبی آلدی . کیمدن اولدیغنی درحال آکلامشدی . بو ، قالیفورنیانی معروف برپولیتیقه‌جینك أل یازیسی ایدی ؛ وبوآدمله هرایکی چینلی تاجرمختلف ایشلر یاپمشلردی . یکرمی سنه اولکی مشهور غوغایه سبب اولان قونطرات مسئله‌سنده بو پولیتیقه‌جی ، رسمی بر صفتله ، قاریشمشدی . « لی‌فای » مکتوب محتویاتنی برلحظه‌ده کوزدن کچیردیکی زمان تهیج ایله :

عشق اوغرنده

[94 نجی صحیفه‌دن دوام]

وبونی سویلرکن ، قیریق پارچه‌لری طوپلامق ایچین یره اکیلمش اولان « جیمی » یه متهور بربظر فیرلاتدی .

— دوغرو ، یاوروم . فقط قلاسیکلری اوقودیغك ایچون بیلمه‌ك اقتضا ایدرکه سکونت فکرك بوزولماسی ، نه‌قدر قیمتلی اولورسه اولسون ، برطباغك قیریلاسیدن دها ضرریدر .

— بونی اونوتمشدم ، بابا .

— هیچ اونوتمامالیسك ، سوکیلی قیزم . کندیکی دائما اعتدالکی محافظه‌یه آلیشدیرمالیسك . و آزارینك تأثیرینی اونوتدیرمق ایچون « لیلی » یی آلتندن اوبدی .

« لیلی » محاوره‌نك موضوعنی دکیشدیرمك مقصدیله :

— بابا ، دیدی ، شمدیلك بورایه کیمسه‌یی دعوت ایتیه‌لم . برمدت سزکله برابر یالکز بولونمق ایسته‌یورم .

« لی‌فای » ، قیزینك بوآرزوسنی ، کندیسنه قارشی محبتنه‌عطف ایدرك پك ممنون اولمشدی . .

آمریقا وچین اصول طباختنك ممزوجی یکلردن مرکب طعام باشلادی . « جیمی » ، أت صوبی طباغنی ویرمك ایچون اکیلدیکی زمان « لیلی » نك قولاغنه : « کندیکه کل ! » دیه فیصیلدادی؛ فقط بوآنده « لیلی » بردن بره باشی چویردیکی ایچون اوموزیله طباغه چارپمش وأت صوینك برقسمی ایشلمه‌لی شیق تووالتنك اوستنه دوکولمشدی .

« لیلی » ، ضبط اولونمار برحدت ایچنده :

— بودالا ! باق یاپدیغکه ! البسه‌م خراب اولدی ! بویله خدمت ایتمه‌سنی نره‌دن اوکرندك ؟ . بجریکسزلکك تحمل ایدیلیر شی دکل !

دیه آوازی چیفدینی قدر حایقیردی .

« جیمی » ، عذولر میریلدانارق ، لکه‌لنن برلری آلنده‌کی پشکیر ایله قباجه سیلیوردی .

« لی‌فای » ك قاشلری چاتیلدی . اوزمانه قدر قیزینه هیچ کوسترمدیکی برخشونتله :

— قباحت سنده ، قیزم ! دونرکن طباغه کندك چارپدك . نه اولویورسك ؟ آکلامادیم برسبیدن دولایی « سان جین » ه قارشی انفعال کوستریبورسك . حال بوکه زوالللی آدام آلتدن کلدیکی قدر ایشنی یاپمغه چالیشیور . حقسز تکدیریکی کری آمالیسك ! دیدی .

« لیلی » کوزلرینه قدر قیزارمشدی . باباسنك جانی صیقیلدیغنی آکلایوردی . « جیمی » یه دونه‌رك طاتلی برتبسمله :

— عفو ایدرسك ، سان جین ! قباحت سنك دکل . اعتدالی غائب ایدرك سکا قارشی حقسزلق ایتدم ! دیدی .

« جیمی » بوآنده اوتی قوللری آراسنه آلوب جاذب دوداقلرینی ثونکدن کندینی کوچ منع ایده‌بیلمشدی . قیپ قیرمزی کسیلن یوزینی « لی‌فای » ه کوسترمه‌مك ایچین درین بر ره‌وه‌رانسله اوطه‌دن دیشاری فیرلادی . شیمدی حیله کار قیز باباسنی ، فکرینه اماله ایچین باشقه براصول تعبیه دوشونمکه باشلامشدی . اکر بویله علی‌العاده بر خدمتچی مسئله‌سنده دیدیکنی یاپدیرامازسه قوجه مسئله‌سنده ناصل سوزینی کچیره‌بیله‌جکدی .

برآز صوکرا :

— بابا ، دیدی ، بن بو أوك خانمی دکلیم ؟

— البته‌یاوروم ، والده‌ك وفاتندن بری بوأوك خانمی طبیبی سنسك .

— اویله ایسه ، بن بو یکی اوشاغه پول ویرمك ایسته‌یورم . چونکه کوریبورم که ایشنك اهلی دکل .

« لی‌فای » ك یوزنده‌کی تبسم سیلیندی :

— قورقارم که ، بوکا مساعده ایده‌میه‌جکم ، قیزم .

— بابا ، بواوشاق مسئله‌سنه لزومندن فضله اهمیت‌ویردیککزی ظن ایتیورمیسکز ؟ شبهه‌سز اوکا ایشلیه‌جك آیاغنی ویرده‌جکم . بر ایکی کون ایچنده کندیسنه باشقه یرده برایش بولابیلیر .

— قیزم ، « سان جین » ی دوشوندیکمدن دکل . یالکز سنك هرعقلکه کلن شیئی یاپمغه آلیشمامك ایچین ! « سان جین » ه وهر کسه قارشی معاملاتکده بویوك فیلسوفلرمرك وضع ایتمش اولدقلری غیرقابل‌تغییرقواعده رعایت ایتمه‌لیسك . « لون تا اوته‌ی » دیمشدرکه ...

« لیلی » ایچنی چکمرك مجادله‌دن واز کچدی . باباسی برکره چین فلاسفهٔ قدیمه‌سندن دلائل ایرادینه باشلادیغی ، آرتق مناقشه‌یه امکان قالمازدی .

« لی‌فای » ، مظفریتی اکمال ایتمك ایسته‌یرك قوماندان کبی ، نتیجه اولارق دیدیکه :

— یارین « سان جین » دن یکی اوتوموبیلمکی قوللانماسنی اوکره‌نمه‌کی آرزو ایده‌رم . بو یکی ماکه‌یی هنوز طانیمیورسك . حال بوکه او بکا بوماکنه‌یه آلیشیق اولدیغنی سویله‌دی .

* * *

چیفتلکی کیجه‌نك قارانلغی قاپلامشدی . یالکز بیلدیزلرك ضعیف التماعاتی واردی . « جیمی » نك ویردیکی پاره‌لرله جبارینی دولدیرارق چین پولنی طوتمش اولان « سینغ چونغ » لك سابق اقامتکاهی اولان غاراژه دوغرو معطر کل آغاچلری آراسندن قوشارق کیدرکن ، « لیلی » چویك آیاقلرندن الك کوچوك برسس بیله چیقارمیوردی .

سپوره آیشقین قیر ایچین بو اوده‌ق بنانك اوست قاتنه طیرمانمق قولای برایش اولدی . بالقونك پارمقلغنه اوطورارق پنجره‌یی طیقیر- داتدی . « جیمی » ، صانکه بو اشارتی بکلیبورمش کی درحال باشی دیشاری‌یه اوراتدی . حقیقتده ، بویله برزیارت تکلمیوردی ؛ یاتمازدن اول متفکرانه برسیغاره ایچمکله مشغولدی . « لیلی » یی کورر کورمز یاواشجه :

— هادی چابوق کری کیت ، چیلغین قیز ! یا بری کوررسه !

— کوررسه کورسون ، مستر « سان جین » ! هم بلکه بزم ایچین دها خیرلی اولور !

— الله عشقنه عمان اوطه‌که کیت ! فقط کیتمه‌دن اول بربوسه ایسترم .

« لیلی » اوزاندی و « جیمی » ایله دوداقلری برلشدی .

لیلی :

— بورادن کیتمه‌کی سویله‌مك ایچین کلدم .

— نیچین کیده‌یم ؟ خدمتمدن ممنونم ! حتی ، آره صره بنی پایلایان مرحمتسز خانمدن‌ده ممنونم !

— اکر بورادن کیتمزسه‌ك ، وخانمك سکا دها فنا ترسلکلر یاپاجق . نیچین بویله ده‌لیجه برشی یاپمغه قالقدك ؟ بونك بنده ناصل برتأثیر حاصل ایتدیکنی آکلامیورمیسك ؟

— بابا که کندیسی اوشاقلقده أیجه سودردکدن صوکرادامادلقه

Güneş Ziyası

(115 inci sahifeden devam)

derecesini her gün kaydetmek suretiyle şuaların artmakta mı azalmakta mı olduğu anlaşılır. Yalnız, bu şua miktarının kemik hastalığının tedavisi için lâzım olan miktar olup olmadığını göstermez. Bunun için hayatiyat bakış noktasından bir tecrübe yapmak lâzımdır ; bunun için de fareler kullanılır. Bu farelere onlarda hâd bir kemik hastalığı intaç edecek tarzda gıda verilir. Arada sırada farelerden birisi öldürülerek kemikleri muayene olunur. Eğer kemikler hastalık görülmezse anlaşılır ki güneşteki ültraviyole şuaının miktarı hastalığı tedavi edecek derecededir.

Aynı zamanda, tedavi altında bulunan çocuklardaki şifa derecesini bilmek de lâzımdır. Bunun için de çocukların kemiklerinin Röntken şuaiyle muayyen fasılalarla resimleri alınır. Bu resimlerin mukayesesi şifa derecesini bariz surette gösterir. Bundan başka arada kan muayenesi de yapılarak kanda kâfi miktarda kireç ve fosfor bulunup bulunmadığı araştırılır.

Güneş olduğu zaman bu suretle hareket edilebilir; fakat güneş olmazsa ne yapılacak? Fen bunun da çaresini bulmuştur. Çakmak taşından yapılmış bir nevi cıvalı elektrik ampulû ve hususî bir terkibi haiz, kömürle yanan ark lambası, ültraviyole şualarını, hem de çok kesif olarak, hâsıl etmektedir. Yalnız bu lambaların bir mahzuru varsa o da şualarının kesif olması dolayısiyle takayyüde ihtiyaç göstermeleridir. Vücud bu şuada fazla kaldığı taktirde şifası güç yanıklar hasıl olur. Çıplak gözle bu ziyaya bakmak ise tehlikelidir.

Güneşin harareti taklit eden lambalar da yapılmaktadır. Bu lambaların tam güneş hararetine benziyen hareretleri de bir çok hususlarda kullanılmaktadır.

Henüz üç dört sene evel yapılan bir keşif de ültraviyole şuaına arzedilmiş mevadı gıdaiyenin vücudu doğrudan doğruya şuaa arzetmekle aynı neticeyi verdiğini ispat etmiştir. Yağmurlu, bulutlu havalarda, o halde, güneşi tabağınıza koyarak yiyebilirsiniz !

Yüz Zevcenin Söyledikleri

(120 inci sahifeden devam)

pek güçtür; ve kocasıyle beraber her yere gidip beraberce eğlenemediklerinden, ve bu suretle pek büyük bir saadet menbaını kaybettiklerinden şikâyet ediyor.

Sonra, iki kadın var ki, o kadar şaşırmış, o kadar meyus ki, kapana tutulmuş fareler gibi işin içinden nasıl çıkacaklarını bilmiyorlar. «Her şey o kadar fena ki, arasından bir tanesini seçip (işte sebebifelâketim budur) diyemem» diyorlar.

Tabiî bazı kadınlar vardi ki zevç intihabı hususunda acınacak bir hataya duşmüşlerdi: ve bu hatanın tabiî neticesi olarak bedbaht olmuşlardı. İstintak edilen bu yüz zevcenin hemen hemen onbeşi böyle bir intihap hatasından, bir aksî tesadüf yüzünden, bedbaht olmuşlardı. İçki kullanan o iki zevcin, evlenmeğe fizikman kabiliyeti olmıyan dört zevcin, hiç büyüyemiyip, daima çocuk kalan beş zevcin, marazî surette hodgâm bir zevcin, bunların hepsinin zevceleri, mücessem iyilik ve güzellik de olsalardı, gene izdivaçları kocalarının nakiselerinden dolayı ademimuvaffakıyete mahkümdu. Acaba böyle aksî tesadüf eseri olarak uygunsuz olan izdivaçların adedi de cemiyet içinde ayni nisbet dahilinde midir? Yani, umumiyetle cemiyet içinde de, bütün izdıvaçların yüzde onbeşi bir itilâfsızlık eseri olarak mutlaka ademimuvaffakıyete mahkûm mudur ?

Diğer taraftan, ekseri izdivaçlarda ademimuvaffakıyet hem zevç hem de zevceye aid müşterek bir hatadan tevellüd ediyor, ve binaenaleyh kabiltashih bir şekil alıyor.

Izdivaca dair:

Kadın erkeğin yarısıdır; onun için erkekten farklı olamaz; birinin işine gelen mutlaka öbürünün de işine gelir.

CUMPOSANPIERO

İnsan izdivaçtan evel sevgilisinin kusuruna pek bakamıyor ; izdivaçtan sonra ise bu hususta mûsamahakâr davranamıyor.

Mme RICCOBONI

Bir Genç Kızın Mektupları

(122 inci sahifeden devam)

durduğumuz kütüphanenin bir yerine dokundu. Kütüphane derhal bir yatağa munkalip oldu. Kapalı iken görünen kitapların da sahte olduğunu o vakit anladım. Müstakbel ev sahibem izah etti: Rahmet olsun canına kocası böyle şeylere pek meraklıymış. Bu antika yatağı Amerikadan getirtmiş. Ve bu, onların işine uygun geliyormuş, çünki kiracıları gündüz işe gittiği vakit bu odayı salon olarak kullanıyorlarmış.

Ne pratik insanlar değil mi? Buradan kurtulmak için bir mazeret yaratmağa uğraşıyordum. Nevmidane etrafıma baktım.

«Pek iyi, madam, esvaplarımı nereye asarım?» dedim.

Kadın büyük bir hayretle beni süzerek:

«Umumiyetle genç kızların sandığı olur, sizin yok mu?» dedi.

Anlaşıldı, Amerikadan yatak getirten madam esvapların asılmak lüzumuna bile ka'il değildi. Banyoyu sordum.

«Biz çarşı hamamına gideriz,» diye cevap verdi.

Çok şükür münasip bir mazeret bulmuştum.

«Maatte'esüf madam, ben çarşı hamamına gidemem, banyolu bir ev arıyorum,» dedim.

Ev yemeği hakkında bir sual sormadım. O mutlaka ilânda olduğu gibi hakikî ve mübalâğasız ev yemeği idi. Çünki Temmuz sıcağına rağmen, ben madama veda edip çıkarken, sokak kapısına yakın duran maltızın üzerindeki tencereden çıkan kapuska kokusu bütün mahalleyi bürümüştü.

Ertesi akşam başka bir ilân peşinde dolaştım. Bu sefer girdiğim sokak o kadar karanlıktı ki evlerin numaralarını görmek ihtimali yoktu. Bir polis aradım, bulamadım. Nihayet oradan geçen bir adama sordum. İlânı elimden aldı:

«Oda mı arıyorsunuz? Ben size alâsını bulurum,» dedi.

O ande, işittiğim feci hikâyeler aklıma geldi. Tabanları kaldırınca koşmağa başladım. Adam arkamdan haykırıyordu:

«Ne oluyorsun, küçük hanım, sana oda bulacağız dedik, ya!»

Benhiç aldırmıyor, koşuyordum. O vakit adamın kahkahayle güldüğünü işittim. İhtimal yaptığım delilikit, fakat bir kere yapmıştım.

Bir kaç akşam süren bu taharriyattan sonra şerefimle mütenasip bir yer bulmaktan ümmidimi kesmeğe başladım. Derdimi Beria hanıma söyleyince güldü, ve:

«Zavallı çocuk, işe ters tarafından başlamışsın,» dedi. Sonra bana Galatada meşhur bir tellâlın adresini verdi:

«Oraya müracaat eder, ve ne kadar aylık verebileceğini söylersin; sana münasip adresler verir,» dedi.

Nasıl her işe tersinden başlıyorum, değilmi, Fâhire? Şunu vaktiyle sorup da bu kadar zahmet çekmeseydim daha iyi olmaz mıydi? Hep gururumun cezasını çekiyorum.

Cihangir sırtlarında küçük bir oda buldum. Evet, o kadar küçük ki yatağımın üstüne oturunca odanın her tarafına yetişebiliyorum. Çekmecelerimden birini açmak icap etse odamın yegâne sandalyesini kaldırıp karşıki dolaba dayamak lâzımgeliyor. Dolabı açmak istersem de aksini yapıyorum. Bu evde benden başka iş sahibi kızlar da var. Bir aralık sana onlardan da bahsederim.

Tecrübeli olmağa başlıyan
kardeşin
SELMA

KODAK

Fotografilerile hatıralarınızı Yaşatabilirsiniz

"Kodak„ fotografları kadar intibalarınızı dostlarınıza aksettirecek diger hiç bir vasita yoktur.

Onlara müsahedelerinizi muazzam tablolar, cazip lâvhalar, bedii gruplar halinde gösterebilirsiniz.

استانبوله عودت ایتدکلری زمان شرفلرینه کشیده ایدیلن عائله ضیافتنده عائله ارکانینك طورلرنده ، معامله‌لرنده پك بدیهی بردکیشکلك واردی. سهیلا پاره‌نك ویردیکی ذوقدن فضله، بومغرور انسانلرك سودیکی آدامی آرتق ازالرینه قبول ایتمه‌لرینه سویندی .

یمکدن صوکرا دایسی حسینی واونی برکناره چکدی وحسینه دیدی که:

— قاچ دفعه‌در بوکوچوك ماسفارایه سزك ده فابریقه ده معاونتکزی ایسته‌دیکمی سویله‌دم . بر سورو پالاورالره رد ایتدی . یوق مسلك دکلمش ، یوق قبول ایتزمش فلان . بز آسکیدن بری ایپك فابریقه‌سنی توسیع ایدوب پاموقلی منسوجات ده یاپمق ایستیوردق . فقط پاموقلیلرك بویالری بزی اورکوتیور . اونك ایچون بزه امنیتلی برکیمیاکر لازم . سز هم کیمیاکرسکز هم ده پاموقدن آکلیورسکز . شیمدی سزدن رجا ایده‌رم بنه رد ایتمه‌یك .

صوکرا، جواب ویرمه‌لرینه میدان ویرمه‌دن یوتون اوداخلقنه خطاب ایده‌رك:

— سزه یکی صادق پاشا زاده پاموقلی منسوجات فابریقه‌سی کیمیاکری حسین بکی تقدیم ایده‌رم . کندیسی بوهفته ایچنده پاموقلی منسوجات بویالری حقنده فابریقه حسابنه آلمانیاده برتدقیق سیاحتنه چیقیور، دیدی.

او کیجه أولرینه دوندکلری وقت عینی قولتوغك سهیلا ایچنه حسین قولنه اوطورمش ، اوزون اوزون استقبالدن بحث ایدییور ، نه قادار طالعلی اولدقلرینی تکرار تکرار سویلیولردی .

حسین سهیلایه دیدی که :

— بن دنیانك اك بختیار آدامیم . سنك کبی بر قاریسی اولق بیله‌ده برانسانه نصیب اولماز . باشقا هیچ برشیئم اولماسه ، سن یوتون عالمی بکا غبطه ایتدیره‌جك قادار قیمتلی سك .

سهیلانك اعتراضه بکزر برحرکتی دوردورارق دوام ایتدی :

— اویله‌یا ، برانسانك قاریسی اولمق حقنده نه دوشونیورسه او انسان اویله اولور. سن ظن ایدییورمیسك که سن بکا اعتماد ایتمه‌سه‌یدك، هرزمان بنله برابر هرکسه فارشی قویناسه‌یدك بن موفق اولابیلیردم ؟

بن سکا اصل حقیقی سویله‌مدم . ایکی آی أول او قادار فنا وضعیتده ایدك ، اوقادار مأیوس ونومید ایدم که سندن برتك کله بیله ایشیتسه‌یدم، محقق هرشیدن واز کچر مجادله‌یی ترك ایدردم . بن سکا یالان سویله‌دم . مصره بم ایلك کیدیشم دکلدی بو. یوندن أول اوچ دفعه کیتمشدم . هرسفرنده مأیوس دونمشدم. فقط اوقادار فنا وضعیتده ایدك که ، بردفعه داها تجربه ایتمك ایسته‌دم . سن اولماسه‌یدك.. سن بنله برابر اولماسه‌یدك ویا برتك اعتراض کله‌سی سویله‌سه‌یدك، دیدم یا، هرشیئی براقیر واز کچردم.

سهیلا مجابدن قیپ‌قیرمیزی اولان یوزینی حسینك اوموزنده صاقلادی.

* * *

قره کویك بیك برآیریلق وبیك بر بولوشمه‌یه صحنه اولمش کهنه زمختیمی.. اوطوموبیللر ، آرابه‌لر و ترامواپلرك کورولتوسنه حمالارك سسلری قاریشمش هپسی بردن برصدا محشری اولمشدی .

بویوك بیاض ایتالیان کیسی دمیرینی زنجیر طراقه‌لریله چکمش استیم اوستنده، کوچوجوك قلاغوز کیسنه باغلانیوردی . صوك ویرا ! مابنا ! سسی ده کسیلمش ، ویتجرك غیبجیرتیسی صوصمشدی . طائفه‌لر آنبارلرك قپاقلرینی برلشدیریپورلردی .

یوکلیلر پارماقلغه دیزلمش ، استانبولك امثالسز محتشم منظره‌سنی خیالرنده اجنبی دیارلره طاشیمق ایچون سیر ایدییورلردی .

واپور آغیر آغیر سرای بورنی اوکندن سوزولورکن سهیلاحسینك یانمه داها زیاده صوقولدی . آلمانیایه ایتالیا طریقیله کیده‌رك هر ایکیسنك ده چوجوقلقلرندن بری کورمك ایسته‌دکلری بو مملکتی برابر کوروب برابر طانیق ایسته‌مشلردی .

سهیلا اوزاقلاشان قبه‌لره ونارین مناره‌لره باقه‌رق صوردی :

— رؤیامی بو ؟

حسین جواب ویردی :

— رؤیا ایدی ، حقیقت اولدی .

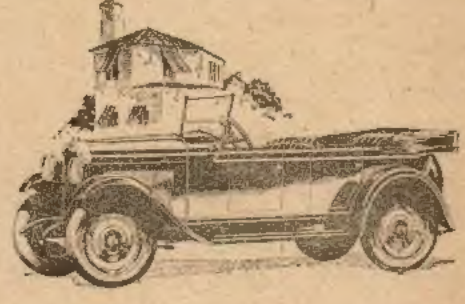

شه‌ورولە

اوطوموبیل و قامیوندی

شیمدی‌یه قادار هیچ بر اوطوموبیلك اجراسنه موفق اولامادیغی جنوبی آفریقا ـ ستوقهولم مقاومت سفرینی أك فنا بر موسمده بر قپالی «شه‌ورولە» و بر قامیون کمال موفقیتله انتاج ایتمشدر .

شه‌ورولەنك حائز اولدیغی ممتاز مزایا واوجوزلغنه هیچ براوطوموبیل، هرزه‌ده اولورسه اولسون تقرب ایده‌مز .

لەویس هەك و شریکی مؤسسه‌سی

استانبول آمریقان غارازی

آکلیوردی که بو ناز کانه‌سوزلرهپ حسینی باشدن صاومق ایچون سویله‌نمشدی.

کندی کندینه: « ایشته، صیراسی کلدی ، شیمدی سویلیه‌یم ، آکلاته‌یم که بوصوکی کلز تشبثلری آرتق براقمالی . امین برایش طوتمالی.» فقط حسینك امیدله پارلایان کوزلرینی ، بو قادار مشکلاته قارشی بیله یلمیان جسارتی کورونجه، بردرلو جسارت ایده‌مه‌دی . «یارین سویله‌رم» دیه براقدی .

حالبوکه اویارین هیچ کله‌دی . هرآقشام حسین یکی یکی پلانلرله، کوزلری امید آتشیله یانارق کلیور؛ اوکا اوزون اوزون استقبالدن بحث ایدیبوردی . سهیلاده بو ، برچوجوغك کی قادار صاف ومعصوم شوق بردرلو قیرمغه جسارت ایده‌میوردی .

برآقشام حسین کلدیکی زمان، سهیلا، برشی سویله‌مك ایسته‌دیکنی، فقط صیراسی کتیرمکه چالیشدیغنی همان آکلادی . نهایت یمکدن قالقارلرکن طبیعی کورونمکه چالیشان فقط پك‌ده موفق اولامیان بر سسله :

— کله‌جك هفته آطنه‌یه کیتمه‌لی‌یم . اورادە بابامك دوستی بویوك پاموق تارلالری صاحبی اسکی برعائله وار . اونلره کیده‌یم دیبوردم . هر حالده اسکی دوستلق خاطرینی قیرمازلر . هم‌ده برآز اراضی‌یه باقارم .. دیدی .

سهیلا بو یکی آیریلق خبرینه نه قادار أوزولدیکنی بللی ایتمه‌مکه چالیشدی . ایچندن بر سس اوکا : « ایشته تام فرصت بوفرصتدر . شیمدی سویله ، واز کچسین بوایشلردن » دیبوردی .

صوك دفعه اولارق هوسنی آله‌سنه مساعده ایتدی. فقط ایچندن عهد ایتدی که بوصوك اولاجق. اکر بو سفرکی تشبثی‌ده عقیم قالیرسه ـ که سهیلانك شیمدیدن بوتون عائله‌سی کی بو خصوصده هیچ شبهه‌سی یوقدی ـ حسینی قارشیسنه آلاجق، محبتله ، شفقتله، فقط جدیتله بونك بویله دوام ایده‌میه‌جکنی سویلیه‌جکدی .

حساب ایتدی ، حسین مصردن دونه‌لی اون بش کون‌اولمشدی. حالبوکه حیدر پاشا استاسیونده اوزاقلاشان ترەنه مندیل صاللادینی زمان اوکا اون بش دقیقه کی کلدی .

بوسفردایسی اصراراله سهیلایی کندی أوینه آلمشدی . بنه أسکی اشکنجه‌لر باشلادی . سهیلا بوتون کونلرینی آقشام اولونجه محقق صورتده معروض قالاجغی سؤالاردن قورقولر ایچنده کچیریبوردی . حسیندن مکتوب وارمی ؟ ایشلری ناصل کیدیبورمش ؟ »

بوسؤالك یاری مستهزی، یاری طاتلی برانعکاسله تکرری آرتق کابوس کبی بوتون کون پیشنی براقیوردی . بو سؤاله جواب ویرمك کوندن کونه کوچلشیوردی . چونکه حسین اوزون اوزون یازدیغی مکتوبلرده بویشندن بك آز بحث ایدیبوردی. سهیلا طبیعی آکلیوردی که بو یکی برانکسار خیالدر .

نهایت حسینك کله‌جکنی خبر ویرەن تلغرافك اوجنده بر تك کله اوکا آلدانمادیغنی کوسترمدی :حسین « اولمادی » دیبوردی .

دایسی تکلیفی تکرار ایتدی . فقط سهیلا ایچنده‌کی شبهه‌لرەرغماً بوتون دنیایه قارشی حسینی مدافعه‌یه حاضردی . همان آتیلدی :

— دایجغم ، سزه قاچ دفعه سویله‌دم که حسین مسلکنه چوق مربوطدر. هیچ علاقه‌سی‌اولمیان برایشی،صرف کچینمك ایچون قبول ایتمز.

فقط بونی سویلرکن ایچندن تکرار عهد ایتدی که حسینه، هرنه مسلکده اولورسه اولسون ، صاغلام برایش قبول ایتدیرەجك .

فقط بوعهدینی‌ده طوتامادی . اوهیجانلی، سونجله دولو بولوشمه آننده ، اونی کورونجه بوتون دنیایه مالك ایمش کبی مغرور ومسعود اولان بو آدمی، قابل دکل اینجیتەمیه‌جکنی ادراك ایتدی . هرزمانکی کبی بوسفرده باشقه برکونه براقدی .

وقایع قورقونچ بر رؤیا کبی تکرر ایتدی . معنالی سوزلر، یاری کیزلی یاری آشکار استهزالر ، ماهیتی طاتلی جمله‌لرله بیله بك کیزلنه‌مین معنیدار تصیحتلر ...

آیلر کچدی . یاز اورتاسنده حسین، بنه برآقشام مصره تکرار کیده‌جکنی سویله‌دی . صوکرا سهیلایه آکلاتدی :

— بویاموق بوچکلری بهار ابتداسنده قوزالرك ایچنه یومورطلارلر. یومورطه‌لردن یاورولری چیقدیغی زمان اصل فلاکت باشلار ؛ چونکه بونلرك غذاسی یاموقدر . بنم اجزای بهار ابتداسنده ، بوچکلر یومورطلامه‌دن أول قوللانمق لازمدر . اکر جبار پاشا وآرقداشلری وعد ایتدکلری کبی قوللاندیرسه شیمدی تأثیرینی کورمشلردر . کیدوب آکلیه‌یم . واقعا مکتوبله‌ده صورارم آما کندم کیتسه‌م باشقه اولور . هم کیتمشکن باشقالریله‌ده تماس ایده‌رم .

سهیلا آرتق عمرینك بویله اوزون آیریلقلر وچوق قیصه بولوشمه‌لرله کچه‌جکنه قانع اولمشدی . فقط بوسفر الك یصوك اولاجغدی. بوسفردن صوکرا حسینی محقق بو تشبثلردن واز کچیرته‌جکدی .

اون بش کون صوکرا بر تلغراف آلنجه سهیلا آچمغه قورقدی . یا بنه ، ایش اولمادیسه ؟.. تلغراف شویله ایدی .

« بیروته حرکت ایدیبورم . ایلك واپورله کل . محبت وسلاملر. »

سهیلا بونك معناسنی آزامغه بیله چالیشمادی . غایت أبی آکلیوردی. ایش بنه اولمامشدی . حسین اوکا اینجیلری آلدینی زمان دیمه‌مجیدی: « بن بالخاصه نشئه‌سز، نومید اولدیغم زمانلر بویله مسرفانه بر حرکتده بولونورم ؟ » ایشته بومعناسی آکلاشیلمیان سیاحت‌ده بوقیلدندی . انکسارینی اونوتدورمق ایچون براسراف .

حاضرلاندی، کیتدی . بیروت اسکله‌سنده بنه حسینی کورور کورمز بوغازینه صاپلانوب‌ده کوز یاشندن باشقا بر مخرج بولامایان بولوشمه سونجی.. صوکرا قونوشمغه بیله مساعده ایتمین‌اودرین هیجانلی آنلر.. حسین اونی‌نه، بك قیمتلی‌فقط فیریلیر براشیا ایمش کبی، حرمتله، خشوعله کنیش براوطوموبیله یرلشدیردی . کنیش یرقاپونك اوکنده‌دوردیلر. سهیلا قاوسندن بو اوتلك احتشامنی همان استدلال ایتدی . اینجدن « بنم مسرف حسینجکم . بو صوك دفعه ایسته‌دیکنی یاپسین‌ده صوکرا آرتق سویله‌رم » دیدی .

کنیش مرمر مردیوه‌نلردن خصوصی داثره‌لرینه چیقدقلری زمان سهیلا اطرافك تفریشاتنه کوز کزدیره‌رك « حسینجکم، بونه اسراف! » دیمکدن کندینی آلامادی .

حسین اونی ایکی أنلدن طوتوب تام قارشیسنه آلدی . کوزلرینك ایچنه، شیمدی‌یه قادار کورمه‌دیکی برسوینچ، برنشئه ایله باقه‌رق:

— اسراف دکل ، آرتق بز بونلری حقمز اولارق یاپه‌جغز . بو سفر موفق اولدم .

سهیلا حیرتدن کککلیوردی .

— یعنی سن .. سن .. یعنی رد ایتمه‌دیلرمی ؟

— ردمی ؟ اجزای تجربه ایتمشلر وحساب ایتمشلرکه بونی قوللانمقله سنوی یاموق‌ضایعاتی یوزده قرق آزالاجق. شیمدی برشرکت کشفمی صاتین آلدی . نقداً بش بیك انکلیز لیراسی ویردیلر . برده مقاوله یاپدق. کارك یوزده اونی بکا ویره‌جکلر. سهیلاجغم سهیلاجغم. آرتق دنیا بزم. سکا آرتق هرایسته‌دیکمی آلابیله‌جکم .

بیروتك الك بویوك مغازه‌لرینه کیتدیلر ، و حسین یکی اویونجاق بولمش برچوجوق سونجیله سهیلایی یکی آلیسه‌لرله ، مانتولرله ، شالارله یوکله‌دی. سهیلا اعتراض‌ایتدیکی زمان حسینك کوزلرینه اویله اینجینمش برمعنا کلیوردی که سهیلا آرتق واز کچدی . هوسنی آلسین دیه کندیسنی برمغازه‌دن برمغازه‌یه سوروکله‌تدی .

رؤیا ایدی حقیقت اولدی

[123 نجی صحیفه‌دن دوام]

— سهیلا، حسیندن مکتوب واری؟ ایشلری ناصل گیدییورمش؟ جبار پاشا قبول ایتمشمی ؟

هرآقشام بوسؤاله عینی استهزا ایله قاریشیق تجسس ... هر آقشام عینی اشکنجه ...

الك فنامی ، حسینك ایشلری ایی گیتمیوردی . مکتوبلری شفقتله، محبتله طاشیوردی . فقط ایشی حقنده امید بخش برشك سوز یوقدی.

بر گون صادق پاشانك حرمی سهیلا ایله یالکز قالنجه ، برسر تودیع ایدییورمش گبی آچلق بر سسله :

— قیزم بنی دیکله . سن چوجوقسك، بویله شیلره اینانمازسك آما، اوتوز بش یاشنده برآدام بویله چوجوق‌اویونجاقلریله، اولیه‌جق شیلرله اوغراشمامالی . آرتق أولی بر آدام اولدی . یارین چولوق چوجوق صاحبی اولابیلیر . کندیسنه معین معاشلی بر یر آرامالی . دارلما آما قیزم، بوقوجه‌کاك یاپدیغی‌آنجق سرسریلر یاپار . سهیلانك قیریلمش طوی بر حیوان گبی ایرکیلدیکنی کورونجه أیله صوصدی پرارق دوام ایتدی :

— قیزما ، قیزم . بونلری سکا ایبلکك ایچون سویلیورم . کنجسك ، بیلمزسك ، اختیارلق نه دیمکدر . انسان یاشنی باشنی آلدقدن صوکرا ایش بولاماز أولادم ، صوکرا سفیل وخراب قالیر. دایمك ایپك فابریقه‌سنده اداره‌مدیرلکی آچیقمش. حسینه‌سویله، دیك قافالیق ایتمه‌سین اورایه‌گیرسین، اولورکه یاواش یاواش انشاالله ترقی ایده‌رده معاشی‌ده آرتار .

سهیلا آرتق تحمل ایده‌مه‌دی :

— بن بویله برشی حسینه تکلیف بیله ایتمم . بر گیمیاگرك ایپك فابریقه‌سنده اداره مدیرلکی ایله علاقه‌سی نه‌در ؟ حسین همان کورورکه بو تکلیف قیزیکزك فوجاسنه صدقه توعندن اوزاتیلان بر تکلیفدر . قبول ایتمز . ایتسه کوزمدن دوشر .

خامینه‌سی سهیلایی افتخارله دیکلیوردی . بومغرور ، باشنی هیچ بر شیئك اوکنده اکمکه راضی اولمایان قیزده کندی اصیل قانی کوریبوردی . سهیلایی چوق ثوزدیکنی بیلیوردی ؛ فقط بونی ذوق ایچون دکل ، وظیفه بیلدیکی ایچون یاپیوردی . دوام ایتدی :

— سهیلاجغم، قیزم، سن بنی دیکله . انسان نم یاشمه کلدکدن صوکرا ، بو قادار فلاکت کوروب گچیردکدن صوکرا سودکلرینك کوز کوره کوره یاکلش بوله صاپه‌سنه راضی اولماز ، أللدن کلنی یاپار . قیزم ، قوجه‌سنه دوغرو یولی کوسترمك ، نصیحت ایتمك بر قادینك وظیفه‌سیدر. حسینك بویله سرسری تشبثلر آرقه‌سندن قوشمه. سندن سن‌ده مسئولسك. برقادین نه‌ایسترسه قوجه‌سنه اونی یاپدیریر. سن حسینی قارشیکه آل ، اوکا آکلات‌که بو بویله دوام ایده‌من..

سهیلا گیجه‌لین یاتاغنده خامینه‌سنك سویله‌دکلرینی دوشوندیکی زمان حدتمی‌ایتسین، یوقسه اونا حقمی ویرسین ، پك بیلمیوردی. بو سوزلر برآزده دوغرو دکلیدی ؟ گلدیکی زمان حسینه یاواش یاواش بو ایشدن واز گچمه‌سنی ، معین بر معاشی اولان بر ایش آرامه‌سنی سویله‌مکه قرار ویردی .

گونلر هفته ، هفته‌لر آی اولدی . حسین گیده‌لی یدی هفته گچمشدی . سهیلا نهایت بر تلغراف آلدی :

« پیر لوتی ایله گلیورم . محبت وسلام. »

باشقا بر گله یوق . تشبثك موفقیتله‌می ، عدم موفقیتله‌می نتیجه. لندیکنه دائر هیچ برشی یوق . بونك‌معناسنی آکلامق گوچ دکلدی. فقط سهیلا حسینه قاووشمق سوبجی آراسنده بوآشکار عدم موفقیتنه اهمیت بیله ویرمه‌دی .

یدی هفته بکلین سهیلا، فالان ایکی گونی بکلیه‌میه‌جکنی ظن ایتدی ؛ او قادار صبرسزلانیوردی .

نهایت، ریختیم اوستنده ، گمی‌یی بکارکن ، عینی ریختیمدن حسینی تشییع ایده‌لی أللی گون دکل أللی سنه اولدیغنه‌یمین ایده‌بیلیردی : بو مدت اوکا او قادار اوزون گورونمشدی .

گمی یاقلاشدیغی بوغازنده برشیلر طوپلانیور؛ گوزلری‌دولیوردی. کندی کندیسنه قیزیبور ، «شیمدی آبدال گبی آغلایه‌یم تمام اولور» دییوردی .

نهایت بویوك واپور ریختیمه یاناشدیغی زمان گوزلری او قادار یاشلی ایدی‌که شاپقه‌سیله، أیله سلام ویره‌ن حسینی آنجق سچه‌بیلدی. حسین باوولی أللنده، حاضر بکلیوردی . هجوم ایده‌ن حمالاری ایته‌رك، اشیالرك اوستندن آتلایه‌رق ایلك او ایندی. سهیلا، کندینی چوق زورلاماسنه رغماً گوز یاشلرینه مانع اولامادی .

حسین یانه گلنجه تهالکه‌قولنی طوتدی، کندیسنه دوغرو چکدرك قولنك آلتنه صیقیشدیردی. اهتمامله، بکلین اوطوموبیله بندیردی. اوطوموبیلده قولنی اوقشیور ، أیني ثوپیوردی .

— سهیلاجغم، اویله کوره‌جکم کلدی‌که سنی...داهابرکون‌تحمل ایده‌میه‌جکم ظن ایتدم . بوراده سنی ریختیمده کورونجه آز قالسین واپوردن آتلایه‌جقدم. هرکسی اویله ایته‌رك کلدم‌که امینم بنی دلیردی ظن ایتمشلردر .

— سن بیلمزسك سهیلاجغم، برارکك ایچون، بوتون گنجلکنی عائله‌سز ، یالکز گچیرمش بر ارکك ایچون ، اونی بکلین برقادینی بولمق نه دیمکدر؛ سن بیلمزسك. اونی بکلین وکلدی دیبه سوبجندن آغلایان بر قادین ...

او آقشام حسینك عودتی شرفنه خامینه‌سنك أونده بنه عائله‌جه طوپلاندیلر . سهیلا بو سفرده ایچین ایچین کوپوردی، حدت ایتدی. حسینله برابر تنها سوقاقده یالکز قالنجیه قادار گندیسنی گوچ ضبط ایتدی . همان حسینه ایچنی آچدی :

— هیسنه اویله قیزیبورم‌که ، او نه معامله ، او نه یوکسکدن قونوشمه ! اصالت ، اصالت ! نه‌یه بیلمیورلرکه اصالت ساده انسانك اجدادنده اولماز ، گندی سجیه‌سندن‌در . اویله قیرغینم‌که هیسنه ...

— سهیلاجغم یوشنه أوزولیورسك . اویله ، بنده کوریبورم‌که بنمله حق استهزا بیله ایدییورلر . آما سکا سویله‌دم یا ، هیچ، آما هیچ اومورلامیورم . سن بنمله اول ، سن بنی سو ، سن بکا اعتماد ایتده ، یمین ایده‌رم سهیلا ، هیچ کیمسه‌نك دیدیکنه ذره قادار اهمیت ویرمم .

أولرنده یالکز قالدقلری وقت حسین سهیلایه مصرده نه‌لر یاندیغنی آکلاتدی. جبار پاشا ، صوکرا داها باشقا پاموق‌زراعلری، گندیسنی فوق‌العاده‌ترا گتله‌دیکله‌مشلروفوق‌العاده‌ترا گتله‌آکلاتمشلردی که‌بوکشف ایتدیکی‌اجزایی قوللانمق ایچون لازم اولاجق فضله مالزمه وعمله مصرفی پاموقلرك فیأتنی پیاسه‌ده رقابته گیریشه‌میه‌جك برحاله صوقه‌جغی جهتله شیمدیلك قوللانماماجقلر؛ فقط ایلك‌فرصتده‌تجربه ایده‌جکلر...وسائره وسائره ...

سهیلا بونلری دیکله‌دیکی زمان ایچنه برآجی صاپلاندی. اویك اعلا

MUHİT

آبونه شرائطی :
(پوسته اجرتی داخل)
تورکیه ایچین :
سنه‌لکی 6 لیرا
آلتی آیلغی 3 لیرا
اجنبی مملکتلر ایچین :
سنه‌لکی 4 دولار

رسمی آیلیق عائله مجموعه‌سی
آدره‌س: دیلسز زاده خانی نومرو 1—2 تلفون: استانبول 4118

آبونه‌لرمزه «یکی کتابلر» صحیفه‌لرمزدن انتخاب ایده‌جکلری
ـ برسنه‌لك آبونه‌لره جلدلی، آلتی آیلق آبونه‌لره جلدسز ـ بر کتاب
پوسته اجرتی‌ده اداره‌یه‌عائد اولمق اوزره‌هدیةً کونده‌ریله‌جکدر.

هر نسخه‌ده : برفور-
مالق برادبی علاوه وبر
البسه قالیبی ویا متن
خارجی رنکلی بر تابلو
بولوناجقدر .

Fihrist

Sahife	Muharriri		Sahife	Muharriri	
		قادینه وقادینلغه متعلق :			محلکتمزده اولوب بیتنلر :
132	تزیهه شکری	آبلا مکتوبلری	81	احمد جواد	Gâzinin son Nutku
139		(5) Çocuk Dişlerine Bakmak	82	» »	Yeni Ankara
140		Faydalı Bilgiler	84	» »	Büyük Gâzi ve San'at
141		Muhit Ev Hanımı Müşkülleriniinü halledecek	86		Üç Büyük Milli Kuvvet
142		Elma ve Limon Pidesi			اجتماعی حیات مسئله‌لری :
144		(1) Şiş ile Örgü Elbise	93	احمد جواد	تورك دیرلیکی
146		(6) Moda	118		(1) Yüz Zevcenin söyledikleri
149		Patronun Tarifi	121		Bir Genç Kızın Mektupları
		اُو و باغچه‌یه دائر :			اقتصاد عالمی :
133		Evde Çiçekçilik	128		فوردك اقتصادی پرنسیپلری (2)
		هوبی‌لره صحیفه‌سی :			فن حرکت و یکیلکلری :
136		(7) Bilmece	100		(3) Cenup Kutpuna götürülen Eşya
137	A. C.	Torgudun Esrarı	107		قابل سوق بالونلر (3)
138		İki Oyun	114		Güneş Ziyası
		سینما عالمی :	129		(4) Merihe Telgraf
116		Greta Garbo			علم وصنعت :
		متفرق :	109	سلیم سری	دوغرو-اپی-کوزه‌ل
99		Güzel Fikirler			حلوه پیلکیسی :
105		Tuhaf Fıkralar	103	نوزاد محمود	Ciğara dürmek sırası mı?
112		Kitabiyat			بویوك آدملر :
134		Hikmet Kırıntıları	98		Leon Tolstoy
135		(5) Kış Oyunları			حکایه‌لر :
141		محیطك آنکه‌تی	87	یعقوب قدری	Baba-Oğul
		علاوه‌لر :	90	اوجند اکرم	Hatçeden Günere
	Edebî İlâve:	Hayat Aşkı (İkinci kısım)	96	مترجمی : م. کمال	عشق اوغرنده (5)
	Elbise Kalıbı:	Bir çocuk paltosu ve pantolonu	111	اوهه‌نریدن ناقلی : سمیحه وامق	مجرم
	Metinharici	üçrenkli bir tablo	126		رؤیا ایدی حقیقت اولدی (5) ناقلی: تزیهه شوکت
					شعر :
			97	جلال ساهر	Gönülle Baş Başa
			113		Derede Mehtap

Yazı ve resim hususlarında münderecatlarından istifade etmiş olduğumuz bu mecmualara teşekkür ederiz: 1. Woman's Home Companion 2. American 3. Popular Science 4. Scherl's Magazin 5. Ladies Home Journal 6. Good House Keeping 7. Child Life 8. Das Magazin.

Kabın Resmi «Ladies Home Journal» den alınmıştır. Bu resim (عشق اوغرنده ص. 154) ya aittir.

İmtiyaz Sahibi ve Mes'ul Müdür } AHMET CEVAT — SELAMET MATBAASI